МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім В.Г. КОРОЛЕНКА

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ім. В.Г.КОРОЛЕНКА.

ПОДІЇ, ФАКТИ

ДОВІДНИК

ЧАСТИНА II
1944–1979

Харків 2007

УДК 027.081 (477)
ББК 78.33 (4 Укр.)
Х 21

Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г.Короленка. Події, факти: Довідник. Ч.2 (1944–1980) / Харк. держ. наук. б-ка ім. В.Г.Короленка; Уклад.: Г.М.Єрофєєва, Л.М.Багрянцева; Редкол.: В.Д.Ракитянська та ін. – Х., 2007. – 103с.

У другій частині довідника за хронологічним порядком висвітлено факти і події з історії Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка за 1944–1980 рр. Джерела, з яких взято інформацію, будуть наведені у четвертій частині довідника.

Видання адресоване фахівцям бібліотечної справи, викладачам, студентам вузів і училищ культури, аспірантам, а також усім, хто цікавиться історією бібліотек України.

Укладачі: Ганна Михайлівна Єрофєєва
Людмила Михайлівна Багрянцева

Історична довідка

Фашистська навала на довгі роки відкинула Харківську державну наукову бібліотеку ім.В.Г.Короленка з рубежів досягнутого, і різними були терміни відбудови понівеченого війною: відкриття поновленого читального залу відбулося тільки у 1947 р., довоєнного рівня фондів досягнуто в 1979 р., основних показників роботи – в 1950 р.

Потреба у книзі в перші повоєнні роки була неабиякою, оскільки диктувалася завданнями відбудови народного господарства, а більшість бібліотек міста була знівечена війною і на ту пору ще не відновлена. Тому якщо до війни читальні зали ХДНБ працювали по 8 годин, то після війни влітку вони були відчинені протягом 13–15 годин на добу.

У 1944 р., в ХДНБ розпочато створення нового алфавітного ряду ГАК, так званий „малий генеральний", який містив у собі картки з БЗ на книги, що надійшли у воєнні роки. Необхідно було створювати новий систематичний каталог замість вивезеного до Німеччини, оскільки картковий матеріал, що вцілів, становив лише 151000 бібліографічних записів. Для цього в 1944 р. було відновлено роботу вченої ради бібліотеки, на засіданнях якої були визначені основні принципи побудови систематичного каталогу. У 1944 – 1945 рр. було складено 45 нових схем за окремими галузями знань і перероблено 38 колишніх схем.

У створенні нового систематичного каталогу, розбиранні та упорядкуванні фонду працівникам бібліотеки допомагали її читачі – науковці Харківського державного університету, науково-дослідних установив і вузів міста.

1944 року відновила свою діяльність група центрального довідкового апарату (ЦДА). Виконано значний обсяг роботи зі збирання довідкового фонду, створення та відновлення каталогів і картотек.

У 1943 – 1945 рр. було упорядковано 1 млн 200 тис. творів друку, що відкрило доступ до 70% бібліотечного фонду.

У зв'язку з втратою за роки Великої Вітчизняної війни понад 700 тис. видань, бібліотека, окрім платного обов'язкового примірника, за рішенням уряду, з 1944 р. почала отримувати цільовий безплатний примірник творів друку, що призначався для відновлення її книжкового фонду.

На жаль, протягом усього повоєнного часу до фонду бібліотеки ім.В.Г.Короленка повернулося лише 12 видань із тих десятків тисяч, які вивезено до Німеччини.

Наприкінці 1944 р. відновлена довоєнна структура ХДНБ, і з 1945 р. в бібліотеці функціонували такі структурні підрозділи:

– дирекція,
– відділ комплектування,
– відділ каталогізації і реєстрації,
– науково-бібліографічний відділ,
– відділ обслуговування і книжкових фондів,
– кабінет бібліотекознавства,
– відділ іноземної літератури і літератури мовами народів СРСР,
– відділ рідкісних книг і рукописів,
– відділ спеціального зберігання фондів,
– філіал для дітей та юнацтва,
– адміністративно-господарча частина.

Того ж року при відділі обслуговування і книжкових фондів відкрито читальний зал для наукових працівників. Штат бібліотеки становив 148 працівників, у тому числі 115 кваліфікованих спеціалістів.

1945 р. був роком напруженої, плідної відбудівчої праці. Понад мільйон карбованців витрачено на першочергові роботи з відбудування будівлі бібліотеки, зруйнованої німецько-фашистськими загарбниками. У 1946 – 1950 рр. складено картотеку журналів на 505 назв, створено і надано користувачам систематичний каталог художньої літератури.

У перші повоєнні роки відновлюється робота зі створення попереджувальних довідок до знаменних і пам'ятних дат і подій, з підготовки ретроспективної бібліографії, бюлетеня нової літератури, рекомендаційних списків літератури та методичних матеріалів. Однак через відсутність поліграфічної бази певна частина цих документів залишилася у картковому вигляді і використовувалася лише службовцями ХДНБ.

Повністю видавничу діяльність відновлено в 1947 році виданням бібліографічних покажчиків („Пятилетний план восстановления народного хозяйства на 1946 – 1950 годы", „Великие ученые-дарвинисты нашей Родины") та пам'яток („Некрасов", „Короленко"). У 1947 – 1948 роках ХДНБ вже розмножує більшість матеріалів на ротаторі.

У своєму прагнені до поліпшення обслуговування читачів, бібліотека, починаючи з 1948 року, надає їм можливість залишати попередні замовлення на літературу, підсилює групу обслуговування й консультування біля каталогів, створює більш сприятливі умови праці.

З 1949 року бібліотека почала укладати бібліографічні покажчики, значно більші за обсягом ніж попередні. Вони містили описи книг і статей з вітчизняної та зарубіжної періодики.

Після ухвалення Радою Міністрів СРСР нового порядку комплектування провідних бібліотек країни обов'язковим примірником ХДНБ була позбавлена (з 1949 року) права на безкоштовний обов'язковий примірник і почала отримувати два види платного обов'язкового примірника: всесоюзний – (від центрального колектору наукових бібліотек) і республіканський (від київського обласного колектору).

З 1950 року розпочалося звіряння фонду бібліотеки з ГАК за допомогою топографічного каталогу.

У 1952 році працівники ДБА вперше давали довідки по телефону. Ця послуга швидко набула популярності серед жителів Харкова завдяки її зручності та оперативності працівників бібліотеки.

Упорядкування матеріалу, зміни в організації алфавітних каталогів книг у 50-ті роки здійснювалися за новою методикою бібліографічного описування, що викладена в „Единых правилах описания произведений печати для библиотечных каталогов". Це сприяло уніфікації бібліографічного опису всіх видів видань.

Новий, принципово важливий етап в історії алфавітних каталогів бібліотеки розпочався у 1952 – 53 рр. і тривав до 70-х років. Акцент робився на повній ліквідації прусської системи, картки розставлялися з урахуванням прийменників, сполучників, окремих слів та розділових знаків. Частково відновлено БЗ на видання, що були неправильно оброблені минулими роками, розширялося коло посилальних та довідкових описів тощо. У процесі реорганізації ГАК розділився на два мовних ряди: російськомовний та україномовний. Особливої уваги надавалося проблемі розмежування каталогу за видами видань. З нього вилучалися БЗ на картографічні та нотні видання, ізографіку, літературу тимчасового зберігання, матеріали земських видань і створювалися спеціальні алфавітні каталоги.

Після реставрації у 1950 р. відкрито великий читальний зал бібліотеки.

У 50-ті роки фонд ХДНБ почав поповнюватися шляхом відомчої передплати в організаціях та установах, що друкували малотиражні (до 300 пр.) видання, котрі не реалізовувалися через книготорговельну мережу.

У травні 1950 року ХДНБ організувала та провела теоретичну конференцію за темою „Методи пропаганди передових знань в бібліотеці”, куди були запрошені працівники масових бібліотек Харківщини. Заслухано 14 доповідей та повідомлень.

Бібліотека ім. В.Г.Короленка у творчій співдружності з бібліотеками різних відомств у 1950 році розпочала видання „Сводного каталога иностранных журналов, имеющихся в библиотеках г.Харькова”. Користь такого видання очевидна. По-перше, "Каталог" створює кращі умови для задоволення читацького попиту на іноземну періодику, по-друге, дає досить повну картину комплектування іноземною періодикою бібліотек міста. Це одне з небагатьох видань, яке виходить друком і сьогодні.

У 1951 р. структура ХДНБ зазнала змін. Групу реєстрації переведено до відділу комплектування фондів з відділу реєстрації і каталогізації, який почав називатися відділом каталогізації.

У 1952 р. організовано самостійний алфавітний каталог документів тимчасового зберігання. Пізніше створюється також самостійний генеральний алфавітний каталог авторефератів дисертацій.

З 1953 року традиційними стають науково-практичні конференції, матеріали яких висвітлювали різноманітні аспекти діяльності бібліотеки.

Серед найбільш помітних подій у науковому житті книгозбірні була участь її фахівців у роботі Всеросійського з’їзду бібліотечних працівників (м. Москва, 1953 р.) та у численних республіканських нарадах (м. Київ). На базі ХДНБ на честь 300-річчя возз’єднання України з Росією у 1953 р. проведено наукову конференцію.

У 1955 р. структура ХДНБ ім. В.Г.Короленка складалася з відділів обслуговування і книжкових фондів з секторами читальних залів, зберігання фондів, (з групою масово-бібліографічної роботи, міжбібліотечного абонемента); рідкісних книг, стародруків і рукописів; літератури мовами народів СРСР та іноземної літератури; комплектування (з групою регістрації); каталогізації (з групами каталогізації, періодики, спрощеної обробки); науково-бібліографічній (з групами систематизації, каталогів, центрального довідкового апарату); спеціальних фондів

та кабінету бібліотекознавства. Крім того, була виділена адміністративно-господарська частина. Функціонував філіал для дітей та юнацтва, в якому виділено групи методичної і бібліографічної роботи; комплектування, обробки і каталогізації; абонемент № 1 (I–IV кл.), № 2 (V–X кл.); читальні зали № 1 (I–IV кл.), № 2 (V–X кл). Очолював бібліотеку директор, виділено посади його заступників (з наукової та господарської частини), вченого секретаря. Функціонувала вчена рада бібліотеки.

10-ті роковини завершення Великої Вітчизняної війни бібліотека зустрічала злагодженою роботою трудового колективу.

Відділ комплектування активно поповнював книжковий фонд бібліотеки усіма видами друкованої продукції: книгами, журналами, газетами, картами та ін., відав прийняттям, реєстрацією творів друку, здійснював книгообмін. Відділ каталогізації опрацьовував, бібліографічно описував твори друку, інвентаризував літературу, вів генеральний алфавітний і топографічний каталоги, а також каталоги матеріалів спрощеної обробки і нот, вивчав і вдосконалював бібліографічне описування різних видів літератури.

Науково-бібліографічний відділ на основі досягнень вітчизняної та світової науки розробляв схеми бібліотечної класифікації, систематизував літературу, вів систематичний і алфавітний читацькі каталоги. Його працівники проводили роботу з читачами біля каталогів, складали різноманітні рекомендаційні бібліографічні посібники. Бібліографифахівці здійснювали довідково-бібліографічну та консультаційну роботу, виступали з бібліографічними оглядами в бібліотеці та на великих підприємствах Харкова.

Відділ обслуговування і фондів відповідав за зберігання творів друку, обслуговував читачів друкованою продукцією через читальні зали бібліотеки, її філіали та міжбібліотечний абонемент, організовував книжкові виставки, видавав бюлетені нової літератури, календарі знаменних дат, виступали з лекціями, доповідями на читацьких конференціях, літературних вечорах та семінарах. Працівники відділу керували екскурсіями по бібліотеці.

У кабінеті бібліотекознавства розроблялися методичні матеріали з бібліотекознавства та бібліографії, надавалася практична допомога міським, районним, профспілковим, сільським та колгоспним бібліотекам, вивчався кращий досвід роботи.

Різноманітну за формою та змістом роботу здійснював філіал для дітей та юнацтва – одна з найстаріших дитячих бібліотек в Україні.

Філіал обслуговував як школярів, так і їхніх наставників – бібліотекарів, вчителів, піонервожатих, здійснював довідково-бібліографічну, консультаційну роботу, організовував лекції, читацькі конференції, зустрічі юних читачів зі знатними людьми, письменниками, гурткову роботу дітей, надавав методичну і практичну допомогу дитячим бібліотекам. Фахівці проводили конференції, диспути за новими творами дитячих письменників, популярною технічною літературою. При філії діяв постійний семінар шкільних бібліотекарів. Програма семінарських занять охоплювала основні питання виховної роботи, планування, організації книжкових фондів і каталогів дитячих та шкільних бібліотек.

Відділ іноземної літератури і літератури мовами народів СРСР здійснював каталогізацію, інвентаризацію відповідних творів друку, вів алфавітні та предметні каталоги, створював тематичні картотеки, опікувався питаннями довідково-бібліографічної та консультаційної роботи.

Відділ стародруків, рідкісних книг та рукописів збирав, обробляв, зберігав, вивчав стародруки, рукописи, складав і вів систематичний і алфавітний каталоги на свої фонди, задовольняв попит читачів на цінну літературу.

Фонд бібліотеки ім. В.Г.Короленка досягнув 3 мільйонів бібліотечних одиниць і продовжував безперервно поповнюватися.

Для того, щоб розкрити читачам цей величезний фонд, допомогти їм у науковій, виробничій роботі та навчанні, постійно вдосконалювалась система каталогів. Бібліотека мала систематичний і алфавітний читацькі каталоги, генеральний алфавітний каталог, алфавітні каталоги творів класиків марксизму-ленінізму, каталог рідкісних та цінних видань класиків марксизму-ленінізму, алфавітні читацькі каталоги художньої літератури російською та українською мовами, каталог творів, що були нагороджені Сталінською премією, алфавітний каталог художньої літератури, алфавітний каталог з історії російської книги XVIII – XIX ст., алфавітний каталог літератури мовами народів СРСР, алфавітний каталог літератури іноземними мовами, каталог стандартів та інші.

Бібліотека допомагала в організації алфавітних та систематичних каталогів міським, районним, сільським та іншим масових бібліотекам на місцях. Питанню організації каталогів у масовій бібліотеці було присвячене спеціальне засідання вченої ради ХДНБ ім. В.Г.Короленка.

На той час особливої уваги надавалося широкій популяризації книг та інших матеріалів, які висвітлювали досвід новаторів колгоспного

виробництва, досягнення вітчизняної та світової сільськогосподарської науки. У цій роботі використовувались різноманітні форми та методи пропаганди книги.

Великою популярністю як серед читачів, так і серед бібліотечних працівників користувались виставки. Постійний характер мала, наприклад, книжкова виставка „Первая русская революция 1905–1907 гг.”

Надзвичайно ефективною формою пропаганди книги, як свідчила багаторічна практика, були усні бібліографічні огляди. У бібліотеці було створено п'ять секцій: громадсько-політичної, природничо-наукової, художньої, дитячої та бібліотекознавчої літератури. Члени цих секцій розробляли і проводили бібліографічні огляди в цехах великих підприємств міста, у колгоспах, на семінарах тощо.

ХДНБ організувала навчання бібліотечно-бібліографічній грамотності користувачів за трьома напрямками: знайомство читачів зі структурою бібліотеки; послуги щодо добору та одержання літератури; пропаганда довідкових і бібліографічних посібників. Відбулися бібліографічні семінари для наукових працівників, аспірантів Харківського державного університету, педагогічного і політехнічного інститутів.

Бібліотеку регулярно відвідували численні групи екскурсантів. Їх знайомили з діяльністю всіх відділів бібліотеки, її книжковим фондом, системою каталогів і довідковим апаратом. Для деяких читацьких груп організовувалися спеціальні семінарські заняття по опануванню бібліотечно-бібліографічними навичками. Значна кількість читачів пов'язувала успіхи своєї виробничої і наукової діяльності з бібліотекою ім. В.Г.Короленка.

Колектив бібліотеки надавав різноманітну методичну допомогу низовій бібліотечній мережі республіки. Для масових бібліотек складалися методичні листи, організовувалися консультації з найрізноманітніших питань бібліотекознавства.

Значно активізувалась і видавнича діяльність. До масових бібліотек республіки надсилалися бібліографічні та методичні посібники, рекомендаційні списки літератури тощо.

Кабінет бібліотекознавства здійснював консультаційну роботу. Його працівники читали лекції на семінарах бібліотекарів міста, області, республіки, розробляли бібліотечні плакати, з актуальних питань сучасності.

У квітня 1955 року Міністерство культури закріпило за ХДНБ ім. В.Г.Короленка надання методичної допомоги низовій бібліотечній мережі Ворошиловградської, Сталінської, Дніпропетровської, Запорізької, Полтавської, Сумської та Харківської областей. Організовано групу позаштатних методистів, які здійснювали практичну допомогу масовим бібліотекам цих областей. Встановлено зв'язок з обласними бібліотеками.

У 1955 році відбулася міська конференція з обміну досвідом роботи з пропаганди природничо-наукових знань серед населення. На конференції були присутні майже 200 працівників масових і відомчих бібліотек.

На засіданні вченої ради ХДНБ ім. В.Г.Короленка у 1957 році розглянута діяльність науково-методичного відділу, яка полягала у складанні бібліографічних та методичних посібників, у створенні та впорядкуванні класифікаційних схем, в організації та поповненні каталогів, підготовці та проведенні бібліографічних оглядів, наданні методичної допомоги бібліотечній мережі міста та бібліотекам України, у розробці організаційно-управлінської документації. Значна увага приділялася роботі кабінету бібліотекознавства, працівники якого надавали методичну та практичну допомогу бібліотекам шляхом проведення групових та індивідуальних консультацій, семінарів з підвищення кваліфікації бібліотекарів тощо. Як позитивний момент було відзначено, що протягом 1957 року методисти надали допомогу на місцях 12 масовим бібліотекам різних областей України, 56 бібліотекам Харківської області, відвідали 76 бібліотек Харкова. У рішенні вченої ради зазначалося, що завдяки активній роботі методистів з кожним роком зростає авторитет ХДНБ як міжвідомчого регіонального методичного центру.

У післявоєнні роки чітко визначилося одне з найважливіших завдань ХДНБ – планомірна і організована допомога вченим і спеціалістам, яким конче потрібні її фонди. Відповідно до цього відбулися зміни у співвідношенні між провідними групами читачів. Якщо до війни найбільшу серед них становили студенти, то наприкінці 50-х років – наукові працівники і спеціалісти народного господарства. Читачами бібліотеки тепер стають раціоналізатори й винахідники, патентознавці та інформатори, технічні перекладачі. Цілеспрямовану роботу з ними проводить відділ патентів, який було відкрито 8 листопада 1956 року. Лише цей відділ (на той час єдиний в Україні) готував бібліогра-

фічні списки винаходів, що надійшли до фонду патентної літератури. За велінням часу бібліотека розширювала пропаганду нової технічної літератури, розвивала такі форми роботи, як індивідуальна інформація науковців та спеціалістів, масові перегляди літератури з певної теми.

За здобутки у розвитку науки і культури у 1956 р. ХДНБ було нагороджено Почесною грамотою Верховної Ради Української РСР.

У жовтні 1957 року у ХДНБ відбулася наукова конференція, присвячена 40-річчю Жовтневої революції. Були заслухані доповіді та повідомлення за темою „Державна наукова бібліотека ім. В.Г.Короленка за 40 років".

У 1960 році, коли прогалини у фондах ХДНБ були майже ліквідовані, остаточно припинилося надходження всесоюзного обов'язкового примірника від Всесоюзної книжкової палати. Відтоді основним джерелом поповнення фонду бібліотеки стало надходження платного обов'язкового примірника.

Наприкінці 1958 року при Політвидаві УРСР було створено редакцію культурно-просвітницької літератури. Значна кількість підготовлених бібліотекою робіт з 1960 року виходила в серії Політвидаву „На допомогу бібліотекарю", яка розповсюджувалася шляхом передплати.

Важливим етапом у діяльності бібліотеки була реалізація Постанови ЦК КПРС 1959 р. „Про стан і заходи поліпшення бібліотечної справи в країні". Виконуючи поставлені перед нею завдання, ХДНБ ім. В.Г.Короленка посилювала зв'язки з підприємствами, установами, громадськими організаціями міста, розгорнула всебічну й цілеспрямовану роботу з обслуговування бригад комуністичної праці.

З 1959 р. протягом майже двох десятиліть ХДНБ готувала поточне видання – бюлетень нової технічної літератури, який розмножувався на ротапринті і містив описи книг з машинобудування, електротехніки, радіотехніки, енергетики, економіки. Він розповсюджувався серед найбільших харківських заводів (ХТЗ, ХЕМЗ, „Світло Шахтаря", „Серп і молот" та інших).

Штат бібліотеки на 1.01.59 р. становив 151 чол., у тому числі 115 бібліотечних працівників, 84 – з вищою освітою, 59 – з вищою спеціальною.

У 1959 р. було затверджено нову структуру бібліотеки ім. В.Г.Короленка. Згідно з нею відділ фондів і обслуговування реорганізовано у дві самостійні структурні одиниці – відділ обслуговування та відділ збері-

гання фондів. Група ЦДА стала довідково-бібліографічним сектором (ДБС) і функціонувала на правах відділу, здійснюючи довідково-бібліографічне обслуговування читачів; пропаганду вітчизняної та зарубіжної літератури, основ бібліотечно-бібліографічних знань; інформаційну роботу; науково-методичну роботу щодо вивчення, узагальнення та пропаганди передового досвіду, координацію довідково-бібліографічної роботи.

Наприкінці 50-х та на початку 60-х років важливим напрямком діяльності ХДНБ ім. В.Г.Короленка була пропаганда краєзнавчої літератури. Перш за все це було пов'язане з виданням 26-томної історії міст і сіл України та зі зростанням інтересу до історії Харківщини з боку істориків, викладачів, культпрацівників. У жовтні 1962 року до штату ДБС переведено бібліографа-краєзнавця, який мав виконувати усні та письмові бібліографічні довідки з краєзнавства; укладати бібліографічні покажчики краєзнавчої тематики; інформувати музеї та архіви міста про новинки краєзнавчої літератури; поповнювати та упорядковувати картотеку „Харківщина", яка почала створюватися у повоєнні роки і започаткувала краєзнавчий ДБА.

У цьому ж році значно збільшився склад вченої ради бібліотеки, організовано п'ять її секцій – з питань бібліотекознавства і бібліографії, комплектування, каталогів, обслуговування читачів, роботи з дітьми. До роботи секцій були залучені широкі кола наукової та бібліотечної громадськості.

На базі кабінету бібліотекознавства було організовано науково-методичний та бібліографічний відділ, який складався з 5 секторів, зокрема 4 галузевих (робота з суспільно-політичними виданнями, з технічною і сільськогосподарською, природничою та художньою літературою) і сектор бібліотекознавства.

Початок 60-х років характеризувався також активністю організації системи читальних залів бібліотеки: поточної періодики, патентної літератури, нотних видань, відділу стародруків і рідкісних видань, відділу іноземної та національних літератур. Проте з 1962 р. бібліотека відмовилася від комплектування виданнями, що надруковані мовами народів СРСР, з причин незначного попиту на них. Видання, що були придбані раніше, вирішено було передати республіканським бібліотекам. Відтоді відділ називається відділом іноземної літератури.

Короленківці невпинно дбали про якісне поповнення фонду бібліотеки, прагнучи ліквідувати в ньому прогалини, спричинені війною, якомога повніше задовільнити читацькі запити. З цією метою у 1962 році в ХДНБ було організовано обмінний фонд, набували систематичного характеру книгообмінні операції з іншими бібліотеками.

Протягом 1960 – 1968 рр. у бібліотечному житті країни відбулася важлива подія: вийшли друком 25 випусків (у 30-ти книгах) першого видання радянської бібліотечно-бібліографічної класифікації (ББК) для наукових бібліотек. ХДНБ ім. В.Г.Короленка однією з перших серед наукових бібліотек країни розпочала важливу, відповідальну й трудомістку справу з переведення тримільйонного систематичного каталогу у картковому репертуарі на таблиці ББК, без залучення додаткових коштів і штатних одиниць. Цей процес тривав 12 років і був завершений в 1976 р. Досвід цієї роботи став надбанням широкої бібліотечної громадськості.

У 60-ті роки, внаслідок бурхливого розвитку науки, техніки, промислового виробництва, зростала роль спецвидів технічної літератури, документації та зарубіжних видань, виникала необхідність у використанні нових джерел поповнення фонду, зокрема спеціалізованих магазинів „Держстандарти” і „Міжнародна книга”, ВНДІПІ та інших видавничих установ. Широко використовувалися обмінні фонди як вітчизняних, так і зарубіжних бібліотек. У 1960 р. ХДНБ вперше отримала через міжнародний книгообмін книги з Болгарії та Польщі.

Шестидесяті роки ознаменовані також новою прогресивною формою обслуговування – відкритим доступом до книжкових фондів, яка впроваджувалась у спеціалізованих залах бібліотеки. Відкритий доступ наблизив книгу до читача, розширив можливості її пропаганди і використання, скоротив час видачі.

Відшукуючи нові шляхи максимального використання бібліотечних фондів, працівники книгозбірні значно активізували діяльність МБА, реорганізували напрями роботи нотного відділу, головною метою якого, окрім розкриття і популяризації фонду нотних видань, стало створення фонотеки.

У травні 1961 року відбувся пленум Міжвідомчої ради з питань бібліотечної роботи при Міністерстві культури УРСР, що розглянув питання про координацію довідково-бібліографічної роботи в УРСР. Центром організації такої роботи в Україні була визнана Державна республіканська бібліотека УРСР ім. КПРС. Координацію в областях

відповідно здійснювали державні обласні бібліотеки, а в Харківській та Одеській областях – ХДНБ ім. В.Г.Короленка і ОДНБ ім. О.М.Горького. Основним завданням цих бібліотек вважалося визначення головного напрямку довідково-бібліографічної роботи для всіх бібліотек відповідної території.

Науково-бібліографічний сектор ХДНБ очолив секцію довідково-бібліографічної та інформаційної роботи Міжвідомчої ради при обласному управлінні культури, розробив „Положення про координацію довідково-бібліографічної роботи" і став координаційним центром для бібліотек Харкова. У межах міста ця робота проводилася за „Зведеним планом інформаційно-бібліографічного обслуговування науковців та спеціалістів народного господарства м. Харкова головними науковими бібліотеками".

Двічі на рік збиралися наради з питань довідково-бібліографічної роботи. Партнерами ХДНБ були ЦНБ ХДУ, Технічна бібліотека Міжгалузевого територіального центру інформації, ХОУНБ. З метою координації роботи поміж бібліотеками та інформування бібліотечних працівників було організовано картотеку „Органи науково-технічної інформації СРСР". Широко застосувалася картотека бібліографічних довідок, виконаних провідними бібліотеками Харкова.

Головним організатором наукової роботи бібліотеки, як і раніше, була вчена рада. З 1962 р. значно розширився її склад, організовано 5 секцій: з питань бібліотекознавства і бібліографії, комплектування, каталогів, обслуговування читачів, роботи з дітьми. До засідань вченої ради залучались широкі кола наукової та бібліотечної громадськості міста.

Починаючи з 60-х років практично у кожному заході обласного, республіканського чи союзного значення, що проводився у Харкові, брали участь фахівці бібліотеки ім. В.Г.Короленка. Видання бібліотеки, наукові статті, виступи фахівців на науково-практичних конференціях постійно привертали увагу бібліотечних працівників.

Творча праця, невпинний пошук нових резервів і можливостей для виконання виробничих завдань високо оцінені державою. У 1964 р. ХДНБ була удостоєна почесного звання „Бібліотека відмінної роботи".

Наступний період діяльності книгозбірні визначався насамперед досягненням нових висот у науково-методичній роботі, суттєвими змінами щодо її організації та змісту, які відбулися у відповідності до „Положення про організацію науково-методичної і бібліографічної

роботи наукових бібліотек на допомогу бібліотекам республіки", затвердженого Міністерством культури УРСР 13 квітня 1964 року.

Починається розвиток ХДНБ як республіканського методичного центру з питань пропаганди технічної літератури та як зонального методичного центру. За ХДНБ було закріплено нову функцію – надання методичної допомоги за всіма напрямками діяльності бібліотекам 6 областей Східної України – Ворошиловградської (Луганської), Дніпропетровської, Донецької, Полтавської, Сумської та Харківської.

У 1965 р. вперше працівник ХДНБ виїздив до міста Суми з лекцією про патентні фонди та правила роботи з ними, яку прочитав на обласному семінарі працівників технічної інформації.

За минулі сім років кількість читачів бібліотеки зросла на 23%. Книжковий фонд збільшився на 1 420 352 одиниці.

Збільшилась видача книг із підсобного фонду, яка в 1966 році становила 305 795 одиниць, на 29 884 більше ніж у 1965 році. Це свідчило про поліпшення системи комплектування підсобного фонду.

У 1966 році працівники ХДНБ разом із земляцтвом польських студентів організували вечір, присвячений 1000-літтю Польської держави, на якому були присутні понад 400 чоловік. Спільно з ХОУНБ, ЦНТБ Держплану УРСР та бібліотекою Облпрофради було проведено науково-практичну конференцію бібліотечних працівників Харкова „Координація та кооперування бібліотечного обслуговування працівників промисловості технічною книгою". Рекомендації конференції було надіслано до обласних та міських центральних бібліотек України.

13 грудня 1966 року директору ХДНБ ім. В.Г.Короленка Г.А.Мірошниченку Указом Президії Верховної Ради УРСР було присвоєне почесне звання "Заслужений працівник культури Української РСР".

З 1 січня 1967 р. нові надходження літератури систематизуються за новими таблицями ББК, триває переробка систематичних каталогів, активно здійснюється наукове редагування ГАК у відповідності до 2-го видання „Единых правил описания произведений печати для библиотечных каталогов" і методичного посібника „Библиографическая редакция алфавитного каталога".

Протягом 1969 року удосконалювалась структура бібліотеки. На базі довідково-бібліографічного сектора створено бібліографічний відділ з секторами довідково-бібліографічної та інформаційної роботи, краєзнавчої літератури, на базі відділу патентів – відділ технічної літератури з сектором інформаційної бібліографії. Сектор МБА відділу обслугову-

вання читачів реорганізовано у самостійний відділ. Перебудова сприяла поліпшенню інформаційної роботи і комплексної пропаганди технічної літератури, розширенню обслуговування читачів за МБА і координації цієї роботи з іншими бібліотеками міста та області. З метою допомоги бібліотекам республіки у пропаганді технічної літератури розроблялися методичні поради, складалися інформаційні та рекомендаційні бібліографічні покажчики технічної тематики.

Наприкінці 60-х років штат ХДНБ становив 180 осіб, фонд – понад 4 мільйони бібліотечних одиниць. Проте складні умови роботи з цим фондом, зокрема перевантаженість книгосховища, обмеженість читацьких приміщень, ускладнювали обслуговування читачів. Виникла нагальна потреба у розширенні приміщення бібліотеки і перш за все для розміщення її фондів.

Протягом 1970 – 1980 рр. за проектом архітектора Ю.В.Вейцмана будувалося нове книгосховище на 4 млн томів, 4-поверховий службовий та 2-поверховий читацький корпуси. Таким чином, бібліотека одержала додатково 12730 $м^2$ корисної площі, що дозволило раціонально розмістити її книжкові багатства, організувати обслуговування читачів у 13 спеціалізованих читальних залах.

У семидесяті роки великої уваги надавалося питанням наукової організації праці, розробці та перегляду регламентуючої документації. Складено план роботи бібліотеки на нову структуру, перероблено положення про відділи; зокрема науково-методичний, обробки каталогів, технічної літератури.

Відповідно до рішення Міжвідомчої Ради з питань бібліотечної роботи при Міністерстві культури УРСР ХДНБ у 1971 р. почала здійснювати функції регіонального центру МБА для бібліотек Харківської, Полтавської, Сумської областей. Було розроблено „Положення про систему міжбібліотечного абонемента у харківській зоні”. За десять років практичну допомогу на місцях надано 80 книгозбірням, у тому числі всім обласним бібліотекам зони.

У другій половині XX ст. зросла розбіжність між нагромадженням творів друку в бібліотеках та їх використанням читачами. Дослідження в галузі інформатики і бібліотекознавства показали, що інформація, відображена у творах друку, має певні хронологічні межі втрати своєї значимості для більшості читачів. Це спричинило у різке зниження попиту на видання минулих років, що знайшло назву "старіння літератури", і призвело до накопичення в бібліотеках "пасивного фонду".

Виключення з фондів застарілої літератури здійснювалося бібліотеками самостійно, що призводило до втрати видань, які ще мали цінність для читачів інших бібліотек. У зв'язку з цим була створена система депозитарного зберігання фондів, яка передбачала постійне зберігання всієї літератури, (у тому числі маловикористовуваної) у спеціальних сховищах, тобто бібліотеках-депозитаріях, куди інші бібліотеки мають передавати видання, що втратили попит у читачів.

Згідно з "Положенням про організацію депозитарного зберігання книжкових фондів бібліотек країни" (1975 р.) за ХДНБ як міжобласним депозитарієм універсального профілю були закріплені Харківська, Полтавська і Сумська області. Виконання цих функцій призвело до виділення в 1978 р. сектору депозитарного зберігання при відділі зберігання фондів, а згодом (у 1980 р.) до організації самостійного відділу депозитарного зберігання фондів.

На початку 70-х років процес комплектування фондів ХДНБ в цілому стабілізувався. Сформувалася цілісна система документозабезпечення.

Відділ комплектування активізував діяльність з книгообміну і з 1972 р. він одержав назву „відділ комплектування і книгообміну".

Важливу роль у пропаганді бібліотеки та її книжкових фондів, у прищепленні читачам бібліотечно-бібліографічних знань відігравали заходи, пов'язані з Міжнародним роком (1972 р.) книги.

З добудовою бібліотеки поповнювались і очищувались від застарілої літератури підсобні фонди читального залу та спеціалізованих відділів. Упорядковувались фонди, що свого часу були вивезені у додаткові книгосховища. Приймались попередні замовлення на літературу, перш за все від науковців та спеціалістів народного господарства.

У 1973 році з обмінного фонду ХДНБ ім. В.Г.Короленка до бібліотек країни безкоштовно було надіслано 14 848 видань. Міжнародний книгообмін здійснювався з 15 бібліотеками соціалістичних країн. Цим шляхом комплектування ХДНБ одержала 423 примірники видань.

60–70-ті роки XX століття стали важливим етапом у становленні науково-дослідної роботи у провідних бібліотеках Української РСР. У цей період проведено кілька значних регіональних досліджень, зокрема „Книга і читання в житті сучасного села", „Централізація сучасного обслуговування населення", „Закономірності формування книжкових фондів наукових бібліотек", „Удосконалення системи поточної бібліографічної інформації з техніки в республіці" тощо. Удосконалювалася

організація науково-дослідної роботи та управління нею. При Міністерстві культури УРСР було створено Раду з координації науково-дослідної роботи та проблемні ради, які аналізували НДР бібліотек, розглядали питання її координації. Розроблено документи, які регламентували НДР наукових бібліотек.

ХДНБ ім. В.Г.Короленка як одна з найбільших бібліотек України не стояла осторонь цього процесу. В 1973 р. у відділі науково-методичної роботи виділено сектор НДР. Його робота, як і діяльність аналогічних відділів чи секторів інших бібліотек, спрямовувалася на розробку комплексних проблем, зокрема таких: бібліотека як ідеологічна та науково-інформаційна установа, теоретичні та практичні питання єдиної системи бібліотечного обслуговування населення, бібліотечно-бібліографічні ресурси інформації, автоматизація і механізація основних бібліотечно-бібліографічних процесів, розробка наукових принципів єдиної загальнодержавної системи пропаганди книг, розвиток досліджень у галузі теорії бібліографії та історії бібліотечної справи.

Перед науково-дослідними колективами бібліотек ставилися завдання щодо підвищення якості досліджень, їх теоретичної глибини і практичної спрямованості, щодо підготовки науково-обґрунтованих рекомендацій, які б сприяли поліпшенню практичної діяльності бібліотек. Впоратися з такими завданнями одному сектору було складно, тому 2 липня 1976 р. на його базі створено відділ організації науково-дослідної роботи, основними напрямками роботи якого визначені такі: координація наукових досліджень у ХДНБ і бібліотеках зони, централізоване планування НДР, забезпечення учасників досліджень програмно-методичною документацією, безпосередня розробка наукових тем. Ознайомленню бібліотечної громадськості з результатами НДР сприяли наукові конференції за підсумками означеної роботи. З 1979 р. такі конференції набули регулярності в ХДНБ.

Стала більш змістовною інформаційно-бібліографічна робота, яка здійснювалась за координаційними планами з суспільних наук, міжгалузевих і комплексних проблем техніки, з сільського господарства. Більше уваги надавалося забезпеченню інформацією підприємств і установ, які не мали своїх бібліотек чи інформаційних органів.

У 1974 році на інтернаціональному вечорі, присвяченому 25-річчю Радянського комітету захисту миру (м. Харків), колектив ХДНБ нагороджено Почесною грамотою комітету.

Наступного року тривала робота по збільшенню чисельності провідних груп читачів-науковців, спеціалістів народного господарства. Поліпшувалась якість їх обслуговування шляхом скорочення терміну виконання замовлень і зменшення кількості відмов на літературу, активного використання МБА. У зв'язку з цим значна увага приділялася контролю за повнотою надходження обов'язкового примірника, що не завжди забезпечувалося Центральним колектором наукових бібліотек.

Створено відділи обробки й організації алфавітних каталогів, організації систематичного і тематичного каталогів.

У зв'язку з 30-річчям Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні бібліотека надіслала на адресу зарубіжних бібліотек і організацій видання, присвячені цій темі.

У 1976 році здійснювалась підготовча робота зі складання алфавітно-предметного покажчика до систематичного каталогу. У каталогах і картотеках своєчасно відкривалися нові актуальні рубрики. Розділи систематично редагувались, картковий репертуар регулярно оновлювався.

Вперше в 1976 році були запроваджені дні фахівця, розраховані на вчителів середніх шкіл. Вони проводились у тісному контакті з інститутом удосконалення кваліфікації вчителів. Були проведені дні класного керівника, вчителя російської мови та літератури, вчителя біології та хімії тощо.

Відбулася науково-технічна конференція „Вчись працювати з технічною літературою" для студентів-дипломників, викладачів і аспірантів Харківського інституту механізації та електрифікації сільського господарства.

У 1977 р. завдяки впровадженню більш прогресивних методів праці, змінення технології деяких бібліотечних процесів скоротилися строки обробки літератури (до 8–10 днів).

Суттєвим трудовим досягненням стало дострокове завершення переведення систематичного каталогу на таблиці ББК. Одночасно розпочалася робота зі складання алфавітно-предметного покажчика до нього.

У відділі зберігання фондів виділено сектор депозитарного зберігання (у складі 4 чоловік), який працював за двома напрямками: відбір літератури, що не користується попитом, із фондів ХДНБ і

бібліотек регіону, та вивчення і вдосконалення технології роботи з картками на літературу, що пропонується для депозитарного зберігання.

З метою поліпшення організації і координації інформаційної роботи створюється інформаційно-бібліографічний відділ, а у 1978 р. при ньому починає функціонувати читальний зал. Науково-бібліографічний відділ працює у складі трьох секторів: краєзнавчої бібліографії, рекомендаційної бібліографії.

В успішному виконанні завдань, що стояли перед бібліотекою, важливе місце належало науковій організації праці, створенню сприятливих умов для роботи. Особлива увага приділялась впровадженню НОП. Введення нових норм, змінення певних технологічних процесів, застосування позитивного досвіду, набутого під час наукових відряджень до провідних бібліотек Союзу – все це сприяло підвищенню якості та ефективності праці. Отже невипадково ХДНБ обрано місцем проведення у 1978 році Республіканської міжвідомчої науково-практичної конференції з питань НОП і управління.

Протягом 1978–1979 рр. упорядковано читацький алфавітний каталог періодичних видань, який було переведено (переписано) на стандартні каталожні картки, що значно полегшувало роботу з ним.

Подальшого розвитку набув міжнародний книгообмін. У складі партнерів ХДНБ було 74 організації з 10 країн соціалістичної співдружності.

У 1979 р. було створено відділ краєзнавчої роботи, який очолив краєзнавчу діяльність бібліотеки. Удосконалювався довідково-бібліографічний апарат, присвячений Харківщині, видано ретроспективний покажчик „История городов и сел Харьковской области”, поліпшувалося інформаційно-бібліографічне забезпечення читачів. Для них у 1978 р. організовано краєзнавчі читання, які регулярно проводяться і сьогодні. Активізувалася пропаганда краєзнавчої літератури в пресі і на радіо. У 80-ті роки в ХДНБ підготовлено низку краєзнавчих бібліографічних посібників, здебільшого присвячених знаменним подіям і датам („Харькову – 325 лет”, „Памятники истории и культуры Харьковской области”, „Харьковщина в годы Великой Отечественной войны 1941 – 1945 гг.”), серію покажчиків з історії фабрик і заводів („Орденоносный ХТЗ”, „Харьковский турбинный завод им. С.М.Кирова”) тощо.

За 1979 рік зросла кількість бібліотек, які одержують методичну допомогу від ХДНБ. Особливої уваги надавалося методичному забезпеченню процесу централізації бібліотек у Харківській області.

1944

776. 1944, 1 червня. У новому приміщенні філіалу для дітей та юнацтва поновлено обслуговування читачів. Московський державний фонд надіслав близько 6000 книг, Державна бібліотека СРСР ім. В.І.Леніна – 795 книг. Юні харків'яні подарували 1500 книг. Відновлено надходження обов'язкового примірника дитячої літератури.

777. 1944, 3 квартал. Відкрився другий читальний зал. Тепер бібліотека може прийняти одночасно 100 читачів.

778. 1944, 22 листопада. За рішенням Виконавчого комітету Харківської міської ради депутатів трудящих працівники ХДНБ залучаються до проведення методичних заходів, обміну досвідом роботи серед бібліотечних фахівців міста.

779. 1944. ХДНБ почала одержувати цільовий безплатний примірник для відновлення книжкового фонду.

780. 1944, кінець року. Поновлено довоєнну структуру ХДНБ, почали функціонувати усі її відділи.

781. 1944. ХДНБ – єдина бібліотека Харкова, де читачі можуть одержати необхідну інформацію. 9033 читачі відвідали бібліотеку 86707 разів. Їм видано 304069 видань.

782. 1944. Працівники філіалу ХДНБ для дітей та юнацтва щомісяця відвідували шкільні бібліотеки, проводили методичні та бібліографічні наради з бібліотекарями шкіл та позашкільних закладів. Підготовлені тематичні монтажі, тексти бесід, доповіді для шкільних піонервожатих про роботу з книгою.

783. 1944. ХДНБ надала методичну допомогу на місцях 23 бібліотекам Харкова та області, 8 групових консультацій, підготувала 16 методичних матеріалів.

784. 1944. Організовано алфавітний каталог довідкових та бібліографічних видань підсобного фонду консультаційно-довідкового відділу (тепер це відділ інформаційно-бібліографічної роботи). Хронологічне охоплення з кінця XIX ст.

785. 1944. Розпочато роботу по створенню нового алфавітного ряду ГАК, ("малого генерального"), який містить картки з бібліографічними описами книжкових надходжень у роки війни.

786. 1944-1946. На допомогу бібліотекам регіону через обмежені можливості поліграфічної бази ХДНБ складалися машинописні списки літератури , зокрема "Велика Вітчизняна війна", "Дітям про В.І.Леніна".
787. 1944-1950. Методкабінет ХДНБ надсилав бібліотекам Харківщини попереджуючі консультації з питань вивчення та узагальнення досвіду роботи сільських бібліотек, планування методичної роботи районної бібліотеки, аналізу річного плану роботи тощо.
788. 1944-1954. У роки відновлення книжкового фонду ХДНБ одержала понад 1 млн. видань із Всесоюзної книжкової палати та інших установ країни.

1945

789. 1945, березень. Постановою РНК УРСР і ЦК КП (б) ХДНБ було підпорядковано Комітетові у справах культурно-освітніх установ при Раді Народного Комісаріату України.
790. 1945, 1 квітня. Приміщення бібліотеки не опалювалося і майже не освітлювалося. Через відсутність великого читального залу (зруйноване приміщення не відремонтоване) обмежено обслуговування читачів. У підвалах бібліотеки знаходиться 500 тис. видань.
791. 1945, липень. У філіалі ХДНБ для дітей та юнацтва відбувся вечір улюбленої книги.
792. 1945, літо. Відкритий пункт самоосвіти при ХДНБ надав 235 особам консультації з питань історії, української та російської літератури, вивчення іноземних мов, математики.
793. 1945. Згідно з даними акту урядової комісії (вона підводила підсумки збитків, понесених ХДНБ у 1941–1943 рр.) у бібліотеці орієнтовно нараховується 1 млн 700 тис. книг.
794. 1945. Протягом року до фонду надійшло 101717 видань за рахунок обов'язкових безкоштовного і платного примірників творів друку СРСР. Було придбано стародруки, цінні рукописи XIII – XIV ст.
795. 1945. За результатами пошукової роботи консультаційно-довідковий відділ бібліотеки надає значну допомогу в постановці вистав режисерам, артистам харківських театрів.
796. 1945. Відкрито читальний зал для наукових працівників, фахівців та військовослужбовців.
797. 1945. Методкабінет бібліотекознавства надав радіоконсультацію за темою "Масова робота сільської бібліотеки під час весняних

сільськогосподарських робіт", підготував для бібліотекарів та читачів альбом "Оволодіємо основами природознавства".

798. 1945. Книжково-журнально-газетне видавництво Харкова видало персональну бібліографічну пам'ятку "Великий русский ученый И.И.Мечников".

799. 1945. Читацький актив подарував бібліотеці 200 видань, ремонтував книжки. Активісти (комсомольці, школярі) готують та видають рецензійну газету та щомісячну загальнобібліотечну газету "Думка читача".

800. 1945. У підшефному шпиталі та будинку для дітей фронтовиків проводилися бесіди, "голосні" читання, "художні розповідання", огляди нових журналів. Харківському дитбудинку подаровано бібліотечку дитячої літератури. Львівській дитячій обласній бібліотеці було надіслано 14 методичних і бібліографічних посібників з питань роботи з читачами. ХДНБ листується з цією книгозбірнею, обмінюється досвідом роботи.

801. 1945. Жодна постановка вистав на сцені харківських театрів не проходила без участі ХДНБ. Консультаційно-довідковий відділ допомагав режисерам ставити вистави, артистам – вивчати ролі, художникам – оформляти спектаклі.

802. 1945. Створено каталоги: генеральний алфавітний систематичний для читачів-старшокласників, рекомендаційний ілюстрований для школярів 1–4-х класів.

803. 1945. На базі фонду дублетних видань ХДНБ (26 тис. пр.) створено 4 обласних бібліотеки в Західній Україні. ХДНБ відрядила спеціаліста до Львівської обласної бібліотеки для надання методичної і практичної допомоги.

804. 1945 На відбудову приміщення бібліотеки витрачено 200000 крб. Було виправлено та встановлено металеву конструкцію книгосховища, закладено нові фундаменти, виведено кладку стін на поверхи, зроблено стелю над головним читальним залом, закінчено кладку стін книгосховища, засклено вікна.

805. 1945-1950. Посилилася допомога бібліотекам на місцях, частіше організовувалися семінарські заняття та групові консультації. Працівники ХДНБ підготували методичні матеріали щодо пропаганди літератури, роботи пересувних бібліотек, абонемента, збереження книжкових фондів, планування діяльності сільських, колгоспних бібліотек.

1946

806. 1946, квітень. Організовано виставку рідкісних видань про життя і творчість В.Шекспіра.

807. 1946, травень. У ХДНБ відкрито виставку творів О.Корнійчука.

808. 1946, 1 червня. До Уряду УРСР надійшла доповідна записка від Управління бібліотек Комітету зі справ культурно-просвітницьких установ УРСР про забезпечення Державної наукової бібліотеки ім.В.Г.Короленка апаратурою для мікрофільмування з метою активізації відновлення бібліотечного фонду.

809. 1946, серпень. Організовано виставку, присвячену Дню авіації.

810. 1946, грудень. Відкрито виставку творів В.Г.Короленка та літератури про його життєвий і творчий шлях.

811. 1946. У відновленому великому читальному залі проводилися вечори поетів і прозаїків. Виступали лектори з Москви, Ленінграда, Києва та інших міст.

812. 1946. До 25-річчя з дня смерті В.Г.Короленка у ХДНБ були підготовлені до видання "Критико-библиографический обзор литературы о В.Г.Короленко за годы 1922–1946" та анотований бібліографічний покажчик "В.Г.Короленко в мемуарах".

813. 1946. Спільно з професором Григор'євим зібрано критико-бібліографічні матеріали про К.Д.Ушинського.

814. 1946. Підготовлено бібліографічний покажчик "Пятилетний план восстановления и развития народного хозяйства СССР на 1946–1950 гг." (Уклад. М.Г.Гринберг).

815. 1946-1950. Відновлено генеральний систематичний каталог. Понад 500 вчених, викладачів вузів, інженерів надали значну допомогу в розробці схеми галузевих розділів та підрозділів каталогу. В 1946 р. було розроблено "Методические указания по работе с систематическим каталогом [ХГНБ]". У 1950 р. обсяг каталогу становив близько 1 млн. описів.

816. 1946-1956. До фондів бібліотеки надійшло 2400120 видань, у т.ч. 1519644 безплатних обов'язкових примірників.

1947

817. 1947, 22 березня. Комітет у справах культурно-освітніх установ при РНК УРСР зобов‘язав ХДНБ виготовити типовий каталог для районних бібліотек, укладати бібліографічні покажчики для масових книгозбірень.
818. 1947, червень. Організовано експозицію літератури про життя і творчість О.М.Горького.
819. 1947. Видано бібліографічний покажчик "Пятилетний план восстановления и развития народного хозяйства на 1946–1950 годы", "Великие ученые-дарвинисты нашей Родины", пам‘ятки читачам "Н.А. Некрасов", "В.Г.Короленко", "Діла і люди України".
820. **1947.** Колектив філіалу ХДНБ зосереджує увагу на індивідуальному керівництві читанням учнів, вивчає досвід роботи з цього питання й пропагує на семінарах бібліотечних працівників міста, Харківської області, України.

Було видано брошуру з досвіду організації районних та загальноміських читацьких конференцій під час проведення "Тижня дитячої книги"
821. 1947-1958. Головним напрямком НОП у бібліотеці було нормування процесів бібліотечно-бібліографічної, науково-методичної роботи шляхом застосування хронометражу і фотографування робочого дня.

1948

822. 1948, 27 лютого. Відбулася конференція читачів ХДНБ. Заслухані відгуки про роботу бібліотеки в 1947 р., повідомлення читацького активу.
823. 1948, лютий. Відбудовано великий читальний зал, який було зруйновано в 1941–1943 рр.
824. 1948, травень-червень. Організовано виставки видань, присвячених творчості В.Г.Бєлінського.
825. 1948, червень. У філіалі ХДНБ з обслуговування дітей та юнацтва організовано семінар бібліотекарів шкіл Харкова.
826. 1948, грудень. Працівники науково-бібліографічного відділу розробили інструкцію по складанню алфавітно-предметного покажчика систематичного каталогу книг.

827. 1948, грудень. У бібліотеці відбулася конференція юних читачів "Образи улюблених героїв".

828. 1948, 2 півріччя. Одним з основних джерел комплектування фонду ХДНБ виданнями іноземними мовами та мовами народів СРСР стало Українське відділення Спілки культурних зв'язків із зарубіжжям.

829. 1948. Разом з міським відділом культури та обкомом профспілки бібліотека провела дві конференції з досвіду роботи. Під час обговорення питань бібліотечної практики застосовувалися наочні засоби (альбоми, плакати, діаграми, бюлетені).

830. 1948. Було видано 10 посібників рекомендаційної бібліографії. Серед них невеликі за обсягом покажчики, огляди та пам'ятки "Наш Харьков", "Що читати учневі II [III, IV] класу початкової школи", "Великий російський драматург О.М.Островський".

831. 1948. Читачам було надано право попереднього замовлення книг із основного книгосховища.

832. 1948. Застосовано потоковий метод обробки літератури.

833. 1948. Картковий репертуар малого генерального алфавітного каталогу (67107 карток) влито у основний ГАК.

834. 1948-1949. Організовано предметно-тематичний каталог газетних статей.

835. 1948-1958. Було відбудовано книгосховище, упорядковано книжковий фонд. Здійснено налагодження обліку, вжито заходів по забезпеченню збереження фондів, поліпшення їх структури. У 1948 р. провадився переоблік фонду. Заведено книгу руху книжкового фонду, розпочато індивідуальний та сумарний облік видань, створено топографічні каталоги. Рукописні книги і ноти вилучено із загального фонду та передано до спеціалізованих відділів.

1949

836. 1949, 1-е півріччя. До 150-річчя з дня народження О.С.Пушкіна підготовлено ряд бібліографічних матеріалів про поета, у т.ч. методико-бібліографічне видання "О.С.Пушкін, 1799–1837" (Х.: Вид-во Книжк. палати УРСР).

837. 1949, листопад. Відкрито виставку рідкісних видань творів М.Г.Чернишевського.

838. 1949. У видавництві Книжкової палати УРСР надруковано рекомендаційний покажчик "Комсомол – бойовий помічник партії Леніна" (Уклад.: О.А.Рубинчик, Я.І.Яновський, Н.С.Сігал).

839. 1949. Припинено надходження до ХДНБ обов'язкового примірника української друкованої продукції.

840. 1949. Згідно з рішенням Комітету у справах культурно-просвітницьких закладів при Раді Міністрів УРСР для "відповідності каталогів ХДНБ ідеологічним вимогам" алфавітний каталог книг розподілено на дві частини: 1 ч. – каталог видань до 1948 р. для обмеженого користування; 2 ч. – каталог видань з 1948 р. для широкого загалу читачів. У 1956–1958 рр. обидві частини алфавітного каталогу було об'єднано.

841. 1949. Директором ХДНБ призначено Григорія Андрійовича Мірошниченка, заслуженого працівника культури УРСР (з 1966 р.), випускника бібліотечного факультету Всеукраїнського інституту комуністичної освіти. Цю посаду він обіймав до 1969 р.

842. 1949-1956. ХДНБ почала видавати бібліографічні посібники з актуальних питань соціально-економічного розвитку країни, у т.ч. техніки, сільського господарства.

1950

843. 1950, 26-31 березня. Відновлено проведення "Тижня дитячої книги". Відбулися масові заходи (читацька конференція, літературні ігри, екскурсія) для залучення школярів до бібліотеки, популяризації кращих художніх творів.

844. 1950, кінець квітня. Розпочато обслуговування читачів у відновленому великому читальному залі.

845. 1950, травень. ХДНБ провела теоретичну конференцію "Методи пропаганди передових знань у бібліотеці". Присутні, у т.ч. бібліотекарі районних, сільських, дитячих бібліотек Харківщини, заслухали 14 виступів за темами: "Використання рекомендаційної бібліографії у довідково-бібліографічній роботі", "Досвід роботи сільських та колгоспних бібліотек з науково-популярною літературою" та ін.

846. 1950, 1 півріччя. Складено бюлетені нових надходжень літератури з різних галузей знань. Їх періодичність – двічі на місяць.

847. 1950, грудень. Організовано виставку рідкісних видань про декабристський рух у країні.
848. 1950. Фахівці Центрального довідкового апарату працюють над темами досліджень "Роль газетного каталогу для довідково-бібліографічної роботи наукової бібліотеки", "Організація бібліографічної роботи наукової бібліотеки", "Довідково-бібліографічна робота з мистецтва".
849. 1950. Бібліотекознавча робота була зосереджена на узагальненні досвіду ХДНБ та масових бібліотек Харківської області у виданнях: "У великій дружбі з книгою" (тираж 20000 пр.), "Консультационно-справочная работа читального зала", "Читательские конференции "Жить – значит служить Родине".
850. 1950. Бібліотека брала участь в "учнівстві" – підготовці кадрів для сільських бібліотек Вовчанського, Богодухівського та Ізюмського районів Харківської області.
851. 1950. Започатковано видання "Зведеного каталогу наукових журналів іноземними мовами, що надійшли у ... році [до ХДНБ]. Природознавчі науки. Техніка. Сільське господарство. Медицина" (Х., 1950–2001).
852. 1950. У бібліотечному фонді – 773955 пр. журналів, у т.ч. українською мовою – 37002, російською – 625303, мовами народів СРСР – 8564, іноземними мовами – 111980 примірників.
853. 1950. Після переобліку бібліотечного фонду розпочато звіряння ГАК з топографічним каталогом.
854. 1950. Створено тематичний каталог художньої літератури на базі низки тематичних картотек

У 1951 р. його обсяг становив 11 000 описів художніх творів.
855. 1950. Створено читацьку картотеку журналів. У ній оперативно відображаються відомості про поточні надходження часописів до ХДНБ.
856. 1950. 14632 читача (у т.ч. 3071 науковий працівник та спеціаліст, 9105 студентів, 484 робітника) 157307 разів відвідали книгозбірню. Їм видано 728556 бібл. од.
857. 1950. Сектор МБА ХДНБ ім. В.Г.Короленка має тісний зв’язок з 36 республіканськими, обласними та міськими бібліотеками, зокрема з Державною бібліотекою СРСР ім. В.І.Леніна, Всесоюзною бібліотекою іноземної літератури, Бібліотекою Академії наук УРСР, Одеською державною науковою бібліотекою ім. О.М.Горького.

858. 1950. Влітку в дитячому містечку на території міського парку ім. О.М.Горького ХДНБ організувала читальню для дітей молодшого та середнього віку.
859. 1950-1951. Проведено наукове вивчення методів бібліографічного пошуку та організації довідково-бібліографічної роботи. Проаналізовано та узагальнено досвід роботи філіалу ХДНБ з обслуговування дітей та юнацтва.
860. 1950-1951. Підготовлено анотований бібліографічний покажчик "Художня література Радянської Прибалтики в російських і українських перекладах".
861. 1950-1954. Проведено інвентаризацію книжкових видань, що надійшли до бібліотечного фонду в 1886–1924 рр. За результатами цієї роботи здійснювалася рекаталогізація багатьох книг.
862. 1950-ті роки. Фонд ХДНБ почав поповнюватися за допомогою відомчої передплати в організаціях та установах, які видавали малотиражні (до 300 пр.) видання, що не реалізувалися через книготорговельну мережу. Таким чином бібліотека отримувала також патентні документи та інформацію про них із Всесоюзного НДІ. Окремі види видань придбавалися у спеціалізованих магазинах, ("Держстандарти", "Образотворче мистецтво", "Ноти" тощо).
863. 1950-1960. У цей період у бібліотеці ретрокаталогізування здійснювалося в окремих випадках: при редагуванні старої частини ГАК, при фрагментарному звірянні деяких видань з ГАК, при докомплектуванні видань за минулі роки.
864. 1950-2001. Щорічно або 1 раз на 2 роки ХДНБ видає зведений каталог іноземних журналів, які надійшли до бібліотек м. Харкова.

1951

865. 1951 (на 1 січня) Фонд філіалу ХДНБ з обслуговування дітей та юнацтва становить 45672 примірники.
866. 1951, 1-й квартал. Методичний кабінет бібліотекознавства оформив альбом матеріалів із газет "Бібліотеки Харківщини в обласній пресі".
867. 1951, 1-й квартал. Організовано каталог ізографіки.
868. 1951, травень. Відкрилася книжкова виставка про життя і творчість Василя Стефаника.

869. **1951, 1 півріччя.** До відділу комплектування із відділу каталогізації переведено групу реєстрації.

870. 1952, липень. У філіалі ХДНБ організовано і проведено День дитячої книги.

871. 1951, 19-21 жовтня. Спільно з Управлінням бібліотек Комітету зі справ культурно-просвітницьких установ при Раді Міністрів України РСР ХДНБ провела республіканську теоретичну конференцію з питань бібліографічної діяльності. Заслухані та обговорені повідомлення, зокрема про довідково-бібліографічну роботу ХДНБ, (директор ХДНБ Г.А.Мірошниченко), про перебудову бібліотечних каталогів (заст. директора з наукової роботи Д.Д.Тараманов) та інші.

872. 1951. На допомогу бібліотекам республіки видані методичні посібники "Індивідуальне керівництво читанням в бібліотеці для дітей та юнацтва", "Методичні настанови до проведення "Тижня дитячої книги" (Уклад.: Г.А.Мірошниченко, Г.Б.Гольдберг), "Методичні вказівки на допомогу складанню читацького систематичного каталогу", "Методика складання картотеки з історії ВКП(б)" (Уклад.: М.Р.Зайчик, Д.Д.Тараманов).

873. 1951. Поновлено надходження безкоштовного всесоюзного обов'язкового примірника з Всесоюзної книжкової палати. Із цього джерела комплектування ХДНБ одержувала видання до 1961 р.

875. 1951. Філіал бібліотеки відкрив відділ дитячої літератури в палаці культури Харківського електромеханічного заводу.

876. 1951. З цього часу ХДНБ широко застосовує в масовій роботі бібліографічні огляди літератури.

877. 1951-1952. Було складено рекомендаційні анотовані бібліографічні покажчики "Что читать арматурщику", "Что читать бетонщику", "Что читать экскаваторщику" (Х., 1952). Цими посібниками започатковано серію бібліографічних видань з техніки.

1952

878. 1952, січень. Працівники довідково-бібліографічного апарату ХДНБ розпочали давати довідки читачам по телефону.

879. 1952, лютий. Організовано виставку до 100-річчя з дня смерті М.В.Гоголя.

880. 1952, 1 квартал. Проведено низку заходів: "голосне" читання, бесіди, читацькі конференції, зустрічі зі знатними людьми, вченими,

новаторами виробництва, письменниками; День книги, Тиждень дитячої книги.

881. 1952, 2 півріччя. Опис нотних видань здійснюється згідно з рекомендаціями посібника "Единые правила описания произведений печати..." (М., 1952).

882. 1952. За матеріалами теоретичної конференції (ХДНБ, 19–21 жовт. 1951 р.) видано науковий збірник "Библиографическая работа библиотек Украины".

883. 1952. За матеріалами міської конференції видано збірник статей "З досвіду роботи бібліотек Харківщини", "Методичні вказівки на допомогу складанню читацького систематичного каталогу", методико-бібліографічні матеріали "Мамин-Сибиряк Д.Н. (1852-1912)" та "Николай Васильевич Гоголь".

885. 1952. Організовано самостійний алфавітний каталог документів тимчасового зберігання.

886. 1952. Згідно з розробленою в ХДНБ структурою організовано тематичний каталог художньої літератури.

887. 1952-1953. У генеральному алфавітному каталозі відокремлено масив карток з описом видань українською мовою.

888. 1952-1953. Організовано систематичний каталог нотних видань.

1953

889. 1953, 1 півріччя. Відбулася Перша конференція молодих спеціалістів ХДНБ. За матеріалами повідомлень підготовлено збірник "З досвіду роботи Державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка" (Х., 1953)

890. 1953. 1 півріччя. Для зміцнення зв‘язків з обласними бібліотеками УРСР методкабінет бібліотекознавства надіслав їм листи із запропонованою допомогою.

891. 1953, вересень. Організовано виставку творів Л.М.Толстого, у т.ч. прижиттєвих видань письменника.

892. 1953. ХДНБ підпорядковано щойно створеному Міністерству культури УРСР.

893. 1953. Методкабінет бібліотекознавства підготував методико-бібліографічні матеріали "Володимир Галактіонович Короленко, 1853–1953" (Х., Вид-во Книжк. палати УРСР, 1953) та "Опыт токаря-новатора Василия Колесова – всем рабочим" (Х., 1953)

894. 1953. За показниками відвідування бібліотеки майже досягнуто довоєнного рівня, книговидачі перевищено рівень 1940 р. на 25%.
895. 1953. ХДНБ надсилає відомості про виконані нею письмові бібліографічні довідки до Державної бібліотеки СРСР ім. В.І.Леніна, Державної бібліотеки іноземної літератури і Державної патентної та науково-технічної бібліотеки (Москва).
896. 1953. Почалася перебудова генерального алфавітного каталогу книг за "Єдиними правилами опису творів преси. Ч.1., вип. 2."
897. 1953. Організовано тематичний каталог нотних видань (пісень).
898. 1953. Збільшилася кількість колективних абонентів–бібліотек заводів, фабрик, вузів, НДІ, театрів, музеїв. Абоненти МБА одержують списки нових надходжень до фонду бібліотеки. Через МБА ХДНБ ім. В.Г.Короленка одержала 550 книг у тимчасове користування із бібліотек Радянського Союзу.
899. 1953-1956. Доопрацьовано читацький алфавітний каталог книг іноземними мовами згідно з "Едиными правилами организации алфавитного каталога".

1954

900. 1954, 1 півріччя. Організовано екскурсії з переглядом нової літератури для директорів, агрономів радгоспів Харківщини.
901. 1954. Працівники методкабінету бібліотекознавства вивчили та узагальнили бібліотечну роботу у Station Станіславській та Волинській областях.
902. 1954. Видано 20 методичних, бібліографічних посібників, інформаційних списків нової літератури. Серед них методичні рекомендації "Схема рубрик. Для систематичного каталогу сільських і колгоспних бібліотек, бібліотек МТС і радгоспів" (Х.: Книжк. палата УРСР), матеріали для проведення читацьких конференцій "За фальшивий розвиток соціалістичного сільського господарства" (Х.: Книжк. палата УРСР).
903. 1954. Працівники науково-бібліографічного відділу на допомогу читачам і бібліотекарям масових бібліотек республіки підготували 6 рекомендаційних бібліографічних покажчиків ("Що читати працівникам ферм великої рогатої худоби", "За дійову науково-атестаційну пропаганду", "Що читати працівникам тракторних бригад" тощо).
904. 1954. Для працівників промислових підприємств щоквартально друкуються списки нових книг, що надходять до ХДНБ.

905. З 1954. До "Тижня дитячої книги" ХДНБ видавала збірники методичних матеріалів (розробки виставок, конференцій, літературних ранків, оглядів, літературних ігор тощо) обсягом 2–4 друк. арк. масовим тиражем.

906. 1954. Організовано систематичний каталог книжкових видань з кінця XIX ст. підсобного фонду кабінету бібліотекознавства (тепер читального залу бібліотекознавства та інформатики при науково-методичному відділі)

907. 1954. Бібліотека активно пропагувала роботу МБА через ЗМІ, у виступах, на нарадах та конференціях. Послугами МБА користувалося 1300 абонентів (у тому числі іногородніх – 301, міських – 400, заочних – 94, індивідуальних – 495). Їм видано 53692 твори друку.

1955

908. 1955, 21 травня. ХДНБ організувала міську конференцію для 200 працівників бібліотек Харкова, який було запропоновано виступи з досвіду пропаганди природничонаукових знань серед населення Харкова.

909. 1955. Структура ХДНБ ім. В.Г.Короленка:

- директор бібліотеки, заст. директора з наукової роботи, помічник директора з господарської роботи; вчений секретар;
- вчена рада;
- відділи: комплектування (група реєстрації); каталогізації (групи каталогізації, періодики, спрощеної обробки); науково-бібліографічний (групи систематизації, каталогів, центральний довідковий апарат); обслуговування та книжкових фондів (сектори читальних залів, книгозберігання, літератури мовами народів СРСР; рідкісних книг, стародруків і рукописів; спеціальних фондів; МБА; група масово-бібліографічної роботи); кабінет бібліотекознавства, сектор обслуговування дітей та юнацтва; адміністративно-господарча частина.

У штаті бібліотеки 148 працівників.

910. З 1955. Бібіліотека почала регулярно видавати збірники з досвіду роботи ХДНБ, короткі звіти про роботу за поточний період.

911. 1955. За матеріалами Другої конференції молодих спеціалістів бібліотеки видано збірник "Из опыта работы Государственной научной библиотеки им. В.Г.Короленко".

912. 1955. Згідно з рішенням Всесоюзної наради будівельників ХДНБ видала ряд бібліографічних посібників про передовий досвід у

будівництві, серед них 4 випуски покажчика "Индустриальные методы в строительстве" в серії "В помощь работникам строительной промышленности", бібліографічний посібник "Т.Г.Шевченко, 1814–1861 рр." Матеріал згруповано за розгалуженими тематичними рубриками.

915. 1955. У серії "На допомогу працівникам масових бібліотек" видано пам'ятку читачеві "Харків в революції 1905–1907 років", бібліографічний огляд "Строение Вселенной", покажчики "Великий преобразователь природы", "Что читать ученикам первого и второго классов", "Что читать ученикам третьего и четвертого классов". Підготовлено методичні видання "Довідково-бібліографічна робота районної бібліотеки", "Пропаганда літератури про кукурудзу", "300 років Харкову" та ін.

916. 1955. Шостий рік працює постійний семінар бібліотечних фахівців шкільних бібліотек при філії для дітей та юнацтва. Після закінчення річного програмного курсу навчання бібліотекарів було проведено підсумкову конференцію за участю педагогів та батьків.

917. 1955. Створено нумераційні каталоги описів винаходів соціалістичних країн.

918. 1955. До бібліотеки записалося 18240 читачів, у т.ч. 4128 наукових працівників і спеціалістів, 12088 студентів, 726 робітників. Вони відвідали ХДНБ 163130 разів, одержали 891000 бібл. од.

919. 1955. Фондами ХДНБ ім. В.Г.Короленка користуються абоненти Харкова та області, різних регіонів Радянського Союзу, Болгарії, Югославії, НДР. Польщі.

920. 1955. В ХДНБ організовано навчання бібліотечно-бібліографічній грамотності користувачів за трьома напрямками: знайомство читачів зі структурою бібліотеки; з послугами щодо добору та одержання літератури; пропаганда довідкових і бібліографічних посібників. Були проведені бібліографічні семінари для наукових працівників, аспірантів харківсь-кого державного університету, педагогічного і політехнічного інститутів.

921. 1955. Один із найдосвідченіших працівників – Настасія Олександрівна Омельяненко (стаж роботи в ХДНб понад 45 років) є кращим наставником молодих фахівців.

922. 1955-1956. Бібліотека видала 52 методичних і бібліографічних посібника загальним тиражем 181960 пр.

923. 1955-1959. Важливим напрямком бібліографічної діяльності ХДНБ було складання рекомендаційних краєзнавчих посібників, зокрема "Харків в революції 1905–1907 років" (Х., 1955). Визнання користувачів

здобули видання "Корисні копалини Харківського економічного району" (Х., 1957) та краєзнавчий каталог "Соціалістична Харківщина (1943–1959)" (Х., 1959).
924. 1955-1968. Перебудовано ГАК. Старопруську систему розстановки карток замінено новою згідно з "Едиными правилами организации алфавитного каталога".

1956

925. 1956, 15 лютого. Міністерство культури УРСР затвердило новий Статут ХДНБ.
926. 1956, 19 травня. ХДНБ ім. В.Г.Короленка нагороджена Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР за заслуги в розвитку науки і культури.
927. 1956, 19 травня. Відкрито меморіальну дошку на спогад про виступ В.В.Маяковського у бібліотеці .
928. 1956, травень. Працівників бібліотеки Е.О.Мартинову, Г.В.Марченко, Л.В.Анахіну, Е.І.Нікітіну та А.О.Омельяненко було нагороджено Почесними грамотами Міністерства культури УРСР за багаторічну бездоганну працю.
929. 1956, жовтень. Під час масового перегляду поточної вітчизняної та зарубіжної літератури з технології та організації виробництва у машинобудуванні (було представлено понад 3000 документів) бібліотеку відвідали понад 600 робітників, інженерів, техніків харківських заводів, викладачі і студенти вузів.
930. 1957, жовтень. Введено нові норми на деякі процеси обробки літератури.
931. 1956, листопад. За наказом Міністерства культури УРСР (№ 849) у ХДНБ відкрито відділ патентів. У цьому підрозділі було зібрано 75 тис. примірників документів. Бібліотека почала одержувати описи патентів НДР, ПНР, Чехословаччини, у 1957–1958 рр. – Болгарії, Румунії, Угорщини.
932. 1956. ХДНБ провела кущову конференцію бібліотечних працівників Харківщини з пропаганди технічної літератури. За матеріалами конференції видано збірник "Бібліотеки – пропагандисти технічної літератури".
933. 1956. Підготовлено анотований покажчик "Технічний прогрес і підвищення продуктивності праці в машинобудуванні (Вид-во Книжк.

палати УРСР. – Обсяг 3,8 а.а), рекомендаційні покажчики, огляди про використання кисню для виплавки сталі, нових синтетичних матеріалів, струму високої частоти у промисловості.

934. 1956. У видавництві Книжкової плати УРСР масовим тиражем видано методичну розробку "Як скласти бібліотечний плакат". У ній відтворено основні принципи побудови плакату, викладено досвід роботи заводських та районних масових бібліотек.

935. 1956. Видано методико-бібліографічні матеріали "Тиждень дитячої книги", "Створимо достаток картоплі і овочів", посібники на допомогу масовим бібліотекам "Описание произведений печати" та з досвіду роботи "Бібліотека села Заміське".

936. 1956. Розроблено Статут ХДНБ, нові положення про відділи: обслуговування та фондів, науково-бібліографічний, каталогізації, рідкісної книги, стародруків та рукописів, літератури мовами народів СРСР і іноземними мовами, комплектування, кабінету бібліотекознавства, філіалу для дітей та юнацтва. Скасовано посаду вченого секретаря ХДНБ.

937. 1956. Під час виїзду до бібліотек Дніпропетровської, Запорізької, Луганської, Полтавської та Донецької областей працівники ХДНБ надали методичну допомогу, виступили з лекціями. Протягом року було прочитано 101 лекцію на семінарах для 5 тис. працівників бібліотек.

938. 1956. Книжковий фонд ХДНБ поповнився 224303 обов’язковими примірниками всесоюзної книжкової палати, надходженнями із Центрального колектора наукових бібліотек, Київського обласного колектора передплатними виданнями, книгами, придбаними у книжкових магазинах Харкова, Москви, Інституту наукової і технічної інформації АН ССР, через книгообмін та ін.

939. 1956. Бібліотека одержала 190 назв журналів країн народної демократії та 165 назв науково-технічних журналів капіталістичних держав.

940. 1956. Відділ рідкісних книг, стародруків і рукописів придбав 9 видань ХУ1 – 1-ї половини Х1Х ст. Серед них: Ельтерн "Історія доктора Лютера" (нім. мовою) (Нюрнберг, 1576), Галілей Галілео "Система Космосу" (лат. мовою) (Ліон, 1641), журнал "Харьковский демокрит" (1816. – №№ 11 і 14).

941. 1956. Бібліотека відновила комплектування патентних документів.

942. 1956. Організовано літературні вечори за участю харківських театрів і філармонії до 200-річчя з дня народження В.А.Моцарта і 100-річчя з дня смерті Г.Гейне.
943. 1956. Організовано читацьку тематичну картотеку художньої літератури, яка відображає окремо видані художні твори, з Х1Х ст., а також із збірників, періодичних та продовжуваних видань українською та російською мовами.
945. 1956. На великих заводах Харкова, на засіданнях вчених рад Політехнічного і Сільськогосподарського інститутів проведено численні бесіди про ХДНБ, її бібліотечно-бібліографічні послуги. За результатом цієї роботи значно збільшилась кількість читачів-робітників, фахівців, науковців.
946. 1956. Завдяки введенню спеціальної читацької вимоги для нових читачів ХДНБ, їм приділялася підвищена увага.
947. 1956-1963. Лише бібліотека ім. В.Г.Короленка видає на Україні бібліографічні списки описів вітчизняних винаходів, що надійшли до фонду патентної літератури. За роки існування відділу патентів видано 19 бібліографічних посібників з різних питань науки і техніки.

1957

948. 1957, жовтень. У ХДНБ відбулася наукова конференція, присвячена 40-річчю Жовтневої революції. Були заслухані доповіді та повідомлення: "Державна наукова бібліотека ім. В.Г.Короленка за 40 років", (Г.А.Мірошниченко), "Корінні зміни складу читачів та їх запити" (А.Г.Дубовіс), "Книжкові фонди бібліотеки" (В.К.Пушкарь), "Створення наукової системи каталогів" (М.Р.Зайчик), "Форми і методи пропаганди літератури" (Є.О.Рубанчик), "Методична допомога бібліотекам низової мережі" (М.Д.Рябченко).
949. 1957. Наукові теми розробляли М.Р.Зайчик ("Система каталогів ХДНБ"), М.Д.Рябченко ("Методична допомога бібліотекам низової мережі"), В.І.Ломакін, Л.І.Раїна ("Інформаційна робота у читальному залі ХДНБ") та ін. Заст. директора з наукової роботи Н.Х.Семененко брала участь у науковій конференції, організованій Державною бібліотекою СРСР ім. В.І.Леніна.
951. 1957. Бібліотеку відвідали працівники Бібліотеки Конгресу (США), представник американської видавничої фірми Бауера, аташе і працівники Міністерства культури Польщі.

952. 1957. Розроблено інструкцію "Порядок работы над библиографическими пособиями [ХГНБ]".
953. 1957. Спільно з Харківським державним інститутом культури ХДНБ брала участь в організації та проведенні конференції, присвяченої питанням диференційованого обслуговування читачів.
954. 1957. ХДНБ розпочала регулярно надсилати відомості до "Информационного указателя библиографических списков и картотек, составленных библиотеками Советского Союза".
955. 1957. За матеріалами вивчення досвіду роботи бібліотек УРСР видано збірник "Технічну книгу – в маси".
956. 1957. Провідні фахівці ХДНБ підготували збірник "Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г.Короленка: До 40-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції", який вийшов друком у видавництві Книжкової палати УРСР.
957. 1957. Видано сім методичних посібників, зокрема: методико-бібліографічні матеріали "Марко Вовчок" та "Воспитание культуры чтения у читателей младшего возраста", з досвіду роботи бібліотек України "Работа детских библиотек с читателями младшего школьного возраста".
958. 1957. Спільно з Книжковою палатою УРСР видано фундаментальний бібліографічний покажчик "Українська радянська культура за 40 років (1917–1957)".
959. 1957. Відділ патентів підготував бібліотечний плакат на допомогу раціоналізаторам та винахідникам про довідкові та періодичні видання; видав два випуски бібліографічних списків патентів з будівництва і електротехніки. Списки було надіслано до організацій та підприємств Харкова.
960. 1957. До фонду ХДНБ надійшло 252767 бібл. од. Придбано стародруки та рідкісні книги: "Траур по королеве Христине" (нім. мовою) (Кельн, 1705), "Книга о книгах. Афоризмы мировой культуры" (нім. мовою) (Відень, [б.р]) та ін.
961. 1957. Відділ патентів частково усунув прогалини у фонді патентної інформації періоду 1941–1950 рр., придбавши "Свод патентов" у Всесоюзній патентно-технічній бібліотеці.
962. 1957. 50-тисячний фонд нотних видань містить зібрання творів М.Глінки, А.Даргомижського, П.Чайковського, Ф.Шопена, М.Лисенка, видання з автографами композиторів, рідкісні твори, у т.ч. клавір опери А.Рубінштейна "Демон" 1876 року видання.

963. 1957. Створено алфавітний каталог нормативно-технічних та технічних документів (державні стандарти України, міждержавні стандарти, міжнародні стандарти і рекомендації ІСО, МЕК, МОЗМ, РЕВ, керівні нормативні документи, державні класифікатори, техніко-економічні нормативи і норми). Хронологічне охоплення – з 1953 р.
964. 1957. Ведеться нумераційний допоміжний покажчик до фонду описів винаходів до авторських свідоцтв та патентів (книжковий). Хронологічне охоплення – з 1924 р. Відображає перелік номерів винаходів та їх класифікаційних індексів, що зареєстрований у державних реєстрах винаходів.
965. 1957. Узагальнені матеріали про рукописний фонд ХДНБ висвітлено на сторінках Праць Інституту російської літератури (Пушкінський Дім).
966. 1957-2001. Щорічно складалися й виходили друком зведені каталоги іноземних наукових журналів, які надійшли до бібліотек Харкова.

1958

967. 1958, 7-10 травня. На Першій науково-методичній конференції випускників Харківського бібліотечного інституту виступили з повідомленнями Г.А.Мірошниченко "Робота з молодими спеціалістами-випускниками бібліотечного інституту в Харківській державній науковій бібліотеці ім. В.Г.Короленка" та М.А.Демкова "Досвід побудови читацького каталогу для учнів 5–7 класів".
968. 1958. Працівники бібліотеки самостійно розробля наукові теми: (Демкова М.О. "Виховання бібліотечно-бібліографічних навичок у дитячій бібліотеці"); складали посібники (М.І.Гельберг "Індивідуальне керівництво читанням"), писали статті (Шапіро Е.М. "Досвід організації тематичної картотеки художньої літератури та її використання у роботі з читачами") тощо.
969. 1958. Підготовлено і видано сім методичних посібників, у т.ч. поради "Всесоюзний перепис населення і завдання бібліотек", видання з досвіду роботи "Библиотеки-активные пропагандисты атеизма", "Друг і помічник тваринників".
970. 1958-1965. Методисти ХДНБ складали друкований поточний бюлетень "Основые показатели работы государственных городских библиотек [г. Харькова]"

972. 1958. Зав. відділом патентів Гончарова І.С. підготувала друковані рекомендаційні списки "Описания отечественных изобретений по горному делу за 1955-1957 гг.", "Описания отечественных изобретений по изготовлению, обработке и применению синтетических полимеров за 1955-1958 гг."

973. 1958. Підготовлено краєзнавчий бібліографічний покажчик "Корисні копалини Харківського економічного району".

974. 1958.Центральний довідковий апарат науково-бібліографічного відділу бібліотеки розміщено у новому приміщенні. Завдяки цьому збільшилась кількість посадкових місць у залі (з 4 до 20), поліпшились умови для формування фонду довідкових, бібліографічних та реферативних видань.

975. 1958. Популяризація літератури іноземними мовами здійснюється шляхом масових заходів, насамперед виставок. Тематичні експозиції були присвячені знаменним датам, творчості А.Міцкевича, Л.Фейхтвангера, Д.Мільтона та ін.

976. 1958. Підсобний фонд книгосховища підпорядковано сектору великого читального залу.

977. 1958. У видавництві Книжкової палати УРСР надруковано ретроспективні рекомендаційні покажчики, які були підготовлені бібліографами ХДНБ: "Гідромеханізація підземного випробування вугілля", "Спеціалізація і кооперування у промисловості СРСР" та "Культура цукрових буряків на Україні та передові методи їх вирощування". Видано рекомендаційний покажчик "Что читать о советской женщине" і огляд літератури "Партія веде".

978. 1958. Працівники ХДНБ виїздили до ДБ СРСР ім. В.І.Леніна, Публічної бібліотеки ім. М.Є.Салтикова-Щедріна, ЦНБ АН України, Республіканської бібліотеки УРСР ім. КПРС.

978. 1958. Перебудовано складські приміщення під книгосховище та кімнати для службового користування. Площа основної будівлі становить 3700 м^2.

1959

980. 1959, на 1-е січня. Штат ХДНБ налічує 151 особу, в т.ч.
115 бібліотечних фахівців. Серед них 59 осіб мають вищу спеціальну освіту, 86 – стаж понад 10 років.

981. 1959, вересень. Групу центрального довідкового апарату науково-бібліографічного відділу було перейменовано у довідково-бібліографічний сектор на правах відділу бібліотеки.
982. 1959, 20-21 жовтня. У ХДНБ відбулася наукова конференція за участю Харківського бібліотечного інституту, наукових і вузівських бібліотек України. На форумі було заслухано 7 доповідей, у т.ч. "Відобра-ження матеріалів ХХ1 з'їзду КПРС ... у систематичному каталозі" (М.Р.Зайчик, зав. відділом обробки і каталогів ХДНБ), "Методична і бібліографічна допомога бібліотекам у пропаганді матеріалів і рішень ХХУ з'їзду КПРС" (В.Є.Макєєва, зав. науково-методичним і бібліогра-фічним відділом ХДНБ), "Довідково-бібліографічна робота на допомогу виробництву" (Т.Г.Шерстюк, зав. довідково-бібліографічним сектором ХДНБ).

1960

983. 1960, на 1-е січня. У штаті ХДНБ 123 бібліотечних фахівця, серед них 95 – мають вищу освіту.
984. 1960, січень. При ХДНБ створено раду з питань комплектування.
985. 1960, 13 квітня. За наказом Міністра культури УРСР головними завданями ХДНБ ім. В.Г.Короленка є видання бібліографічних посібників на допомогу самоосвіті читачів масових бібліотек, та розробку методики рекомендаційних посібників на допомогу бібліотекам.
986. 1960. Започатковано видання бюлетенів нових надходжень до ХДНБ літератури з окремих галузей народного господарства, у т.ч. щоквар-тальний "Бюллетень новых книг по технике, полученных ХГНБ им. В.Г.Короленко в ... [месяцы] ... года" (Х., 1960–1961), "Новая литература по сельскому машиностроению" (Х.: БНТИ Укр НИИСХОМ, 1960–1961. – 6 раз в год).
987. 1960. На кущових семінарах прочитано 45 методичних лекцій для 2484 працівників районних і сільських бібліотек.
988. 1960. Успішно розвивалася видавнича діяльність бібліотеки. Видано 43 методичних та бібліографічних посібника загальним тиражем 133005 примірників. Спільно з книжковою палатою УРСР ім. І.Федорова підготовлено 2-й випуск науково-допоміжного покажчика "Українська радянська культура за 40 років (1917–1957)".
989. 1960. Шляхом книгообміну ХДНБ одержала 181 книгу від Бібліотеки ім. В.І.Леніна, республіканської бібліотеки БРСР, у т.ч.

видання 1917–1940 рр. ("Бібліографія Київської Софії: За роки революції, 1917–1927" (К., 1928), Васильченко С. "Святові зорі: Оповідання" (К., 1918), "Десятиріччя радянської медицини на Київщині" (К., 1929).

990. 1960. ХДНБ одержала в дар від бібліотек Харкова 605 журналів іноземними мовами та книг з техніки.

991. 1960. До ХДНБ записалося 24513 читачів, у т.ч. 8716 наукових працівників і спеціалістів, 11918 студентів, 2409 робітника. Їм видано 1136000 бібл. од.

992. 1960. При інвентаризації книг почали застосовувати нумератори.

993. 1960. Організовано каталог "Харківщина", який містить краєзнавчу інформацію (книги, брошури, періодичні та продовжувані видання, а також картографічні, образотворчі, нотні видання з початку XIX ст., статті, рецензії з журналів, газет, збірників українською та російською мовами), має розділ "Персоналії". У розділі "Місцевий друк" відомості про місцеві видання з початку XIX ст. (книги, брошури, автореферати дисертацій, журнали, газети, продовжувані збірники, бюлетені картографічні, нотні видання) розташовані за хронологією.

994. 1960. До нової форми читацької вимоги внесено додаткові відомості: номер читацького квитка, прізвище, фах читача, шифр(и) запитуваної літератури, автор, заголовок, рік, том, номер видання, дата заповнення вимоги; відомості про відмовлення, підпис бібліотекаря.

995. 1960. Розпочато обслуговування через МБА заводських бригад безпосередньо на робочих місцях (завод "Серп і молот", "Світло шахтаря", "Турбінний").

996. 1960. Досвід роботи ХДНБ вивчали провідні фахівці Марійської республіканської, Пензенської обласної, Всесоюзної патентно-технічної, Керченської міської та інших бібліотек.

997. 1960. Співробітники ХДНБ були відряджені до Державної бібліотеки СРСР ім. В.І.Леніна, Одеської ДНБ ім. О.М.Горького, Миколаївської, Одеської та Херсонсської ОУН бібліотек.

998. 1960. Закінчено переобладнання приміщення нового книгосховища. Здійснено капітальний ремонт паливної та водопровідної систем.

999. 1960-1961. Співробітники науково-методичного відділу разом з представниками НДІ грунтознавства підготували до друку науково-допоміжний бібліографічний покажчик "Эрозия почвы и борьба с ней".

1961

1000. 1961, на 1 січня. У штаті бібліотеки – 167 працівників, у т.ч. 127 бібліотечних фахівців. Серед них 104 особи мають вищу освіту.

1001. 1961, лютий. Організовано експозицію рідкісних видань – першодруків Т.Г.Шевченка із фонду ХДНБ.

1002. 1961, березень. Зав. відділом патентів ХДНБ брала участь у семінарі-нараді працівників технічних відділів обласних, крайових і республіканських бібліотек (Москва, ДБ СРСР ім. В.І.Леніна).

1003. 1961, 31 травня. Рішенням IV Пленуму Міжвідомчої ради з питань бібліотечної роботи при Міністерстві культури УРСР ХДНБ ім. В.Г.Короленка і Державна республіканська науково-технічна бібліотека визнано головними республіканськими центрами з довідково-бібліографічної роботи в галузі техніки.

1004. 1961, з 2 півріччя. Розпочато обслуговування читачів протягом повного робочого тижня.

1005. 1961. Заступник директора ХДНБ з наукової роботи Н.Х.Семененко брала участь у Всесоюзній нараді з питань довідково-бібліографічної роботи та рекомендаційної бібліографії (Москва), редактор науково-методичного і бібліографічного відділу Б.В.Сухоруков – у науковій конференції "Що читає наша молодь" (Одеська наукова бібліотека ім. О.М.Горького).

Працівниками ХДНБ було здійснено наукові відрядження до ДБ СРСР ім. В.І.Леніна, Всесоюзної бібліотеки іноземної літератури, Station Станіславської, Львівської та Чернівецької ОУН бібліотек.

1006. 1961. З ініціативи ХДНБ проведено нараду представників провідних бібліотек Харкова, позитивно вирішено питання координації довідково-бібліографічної роботи у регіоні. Згідно з прийнятим рішенням бібліотека ім. В.Г.Короленка надає бібліографічну інформацію з соціально-економічних гуманітарних питань, частково з техніки.

1007. 1961. За відсутністю у складі платного обов'язкового примірника нот, карт, образотворчих, періодичних видань, малотиражних відомчих документів, ХДНБ забезпечує їх комплектування шляхом купівлі, передплати, дарунка, книгообміну.

1008. 1961. Остаточно припинено надходження з Всесоюзної книжкової палати безкоштовного обов'язкового примірника. Основним джерелом комплектування став платний обов'язковий примірник творів друку.

ХДНБ вперше одержала через міжнародний книгообмін книги з Болгарії та Польщі.
1009. 1961. До бібліотеки надійшло 195620 документів, у т.ч. 29650 безплатних, 455 рідкісних і цінних видань.
1010. 1961. Здійснено перебудову каталогу нотних видань за назвами.
1011. 1961. У відділі патентів організовано архів виконаних довідок.
1012. 1961. Для читального залу відділу іноземної літератури придбано магнітофон, радіоприймач, радіолу та комплекти грамплатівок з методики вивчення іноземних мов.
1013. 1961–1980. Із 59 назв рекомендаційних бібліографічних посібників з техніки, підготовлених бібліотеками Міністерства культури УРСР, 49 складено в ХДНБ. На схвальну оцінку заслуговують видання ХДНБ з методичної точки зору та щодо їх поліграфічного виконання.

1962

1014. 1962, січень. Виділено із основного книгосховища і передано до відділу патентів 42177 примірників стандартів, технічних умов та нормаліїв.
1015. 1962, серпень. Бібліотека розпочала публікувати списки нової літератури з питань сільського господарства на сторінках районних газет "Хлібороб" (Вовчанськ), "Сільське життя" (Ізюм), "Маяк" (Балаклія) та ін.
1016. 1962, 4–8 вересня. Колектив ХДНБ брав активну участь в організації та проведенні науково-практичної конференції "Робота бібліотек на допомогу підвищенню культурно-технічного рівня робітничого класу".
1017. 1962, жовтень. Позитивний вплив на розвиток краєзнавчої роботи мала постанова Президії ЦК Компартії України про створення багатотомного видання "Історія міст та сіл Української РСР" (1962 р.)
1018. 1962, 2-е півріччя. У бібліотеці розпочато формування фонду грам-платівок. Фонотека ХДНБ становить понад 900 назв комплектів та окремих примірників грамзаписів.
1019. 1962, 2 півріччя. Почалося обслуговування нової категорії читачів–патентознавців, інформаторів, перекладачів. Встановлено зв’язок з 25 патентними установами Харкова.
1020. 1962. Зав. науково-методичним і бібліографічним відділом В.Є.Макєєва брала участь у республіканському семінарі завідуючих методичними службами наукових бібліотек (Дніпропетровськ, ОУНБ).

x x x

Ст. бібліотекар відділу фондів та обслуговування під час відрядження до ДБ СРСР ім. В.І.Леніна вивчав досвід роботи цієї бібліотеки.

1021. 1962. При вченій раді ХДНБ створено такі секції: комплектування (керівник О.К.Лиманська), каталогів (керівник М.Р.Зайчик), обслуговування читачів (керівник А.Г.Дубовіс), методико-бібліографічна (керівник В.Є.Макєєва), роботи з дитячим читачем (керівник Г.Б.Гольдберг).

1022. 1962. Протягом року друкарським способом видано 6 методичних та бібліографічних посібників, на ротаторі – 12. Масовим тиражем видано брошуру з досвіду роботи Дебальцевської міської бібліотеки "Технічну книгу – на службу народному господарству" (К.: Держполітвидав УРСР). Працівники науково-методичного і бібліографічного відділу підготували серію видань-листівок "На допомогу пропаганді сільськогосподарської літератури".

1023. 1962. Досвід роботи ХДНБ приїздили вивчати працівники ДБ СРСР ім. В.І.Леніна, Публічної бібліотеки ім. М.Є.Салтикова-Щедріна, бібліотек Ростова-на Дону та Краснодара.

1024. 1962. Організовано обмінний фонд ХДНБ.

1025. 1962. Організовано тематичні відкриті перегляди літератури у бібліотеках Харківської області, зокрема у Печенізькій та Чугуївській районних книгозбірнях.

1026. 1962–1974. Значний внесок у підготовку видання "Історія міст і сіл Української РСР" зробили наукові бібліотеки, у т.ч. ХДНБ. Під час пошуку фактографічних і бібліографічних матеріалів з історії населених пунктів Харківщини опрацьовано масив документів, організовано довідково-бібліографічний апарат, розширилося бібліографічне обслуговування.

1963

1027. 1963, січень. Організовано виставку прижиттєвих та рідкісних видань О.С.Серафимовича, присвячену 100-річчю з дня його народження .

1028. 1963, червень. Відбулася науково-практична конференція з узагальнення досвіду бібліотечної роботи за різними напрямками та з метою залучення до наукової роботи більш широкого кола працівників ХДНБ.

1029. 1963, червень. Професор Кастелло П.Д. (Велика Британія) подарував бібліотеці рідкісний примірник протоколів ІІ-го з’їзду РСДРП, виданий у 1904 р.

1030. 1963, листопад. При ХДНБ засновано міський клуб любителів книги.

1031. 1963, вересень. Комісія Міністерства культури УРСР здійснила фронтальну перевірку роботи ХДНБ. Діяльність бібліотеки була оцінена позитивно.

1032. 1963. Підготовлено методико-бібліографічні матеріали "Высокое призвание литературы и искусства" (Уклад.: Б.В.Сухоруков, М.І.Гельберг, Г.Б.Гольдберг), "У сяйві збратаних знамен" (Г.Попов, Б.Сухоруков), "Советский человек – покоритель космоса" (Уклад. Н.Демидова), "Читач веде розмову про книгу" (Уклад.: Л.П.Ліненко, Б.В.Сухоруков).

1034. 1963. У фонді науково-бібліографічного відділу організовано архів виконаних письмових довідок за 1944–1963 рр., які систематизовано за темами довідок і розміщено у папках.

1035. 1963. ХДНБ було доручено здійснювати методичне керівництво масовими бібліотеками.

1036. 1963. До відділу патентів ХДНБ зверталися за методичною допомогою працівники республіканських і обласних бібліотек Татарської АРСР, Латвії, Узбекистану, бібліотеки мережі АН УРСР, Інституту патентної експертизи (Москва).

1037. 1963. О.І.Черкашин, зав. відділом брав участь у семінарі працівників відділів стародруків і рідкісних книг (м. Москва). І.З.Хасін та М.Р.Зайчик вивчали досвід організації і ведення каталогів у бібліотеках Москви.

1038. 1963. Група працівників ХДНБ брала участь у роботі комісії з перевірки діяльності Республіканської бібліотеки УРСР ім. КПРС.

Досвід роботи ХДНБ вивчали працівники Республіканської бібліотеки Казахстану, БАН АН СРСР, Луганської ОУНБ та багатьох інших.

1039. 1963. Бібліотека передплачує 8 повних комплектів друкованих карток Всесоюзної книжкової палати, 8 комплектів Книжкової палати УРСР, Комплект анотованих карток, Державної бібліотеки ім. В.І.Леніна, 6 повних комплектів карток авторефератів дисертацій, комплект карток журнальних і газетних статей.

1040. 1963. Згідно з рекомендаціями Міністерства культури УРСР здійснювалося перетворення предметного каталогу газетних статей на систематичний.

1041. 1963. Проведено читацьку конференцію, на якій обговорювався альманах "Харків", підготовлений харківським відділенням спілки письменників УРСР.
1042. 1963. Відділ патентів працює у тісному зв'язку з 60 патентними групами Харківських підприємств. З ініціативи працівників патентної служби ХТЗ було організовано виїзний перегляд документів з питань тракторобудування у т.ч. понад 3000 описів винаходів.
1043. 1963. Протягом року видано читачам 40 тис. описів винаходів із фонду відділу патентів, у т.ч. 4 000 примірників – через МБА.
1044. 1963. Здійснено ремонт основної будівлі бібліотеки та її філіалу для дітей та юнацтва. Збудовано цегляний сарай. Обладнано фотолабораторію і книгосховище для обмінного фонду.

1964

1045. 1964, на 1-е січня. Штат бібліотеки складав 177 осіб, у т.ч. 136 бібліотечних фахівців. Серед них 107 осіб мають вищу освіту, 78 – стаж роботи понад 10 років.
1046. 1964, 7 лютого. Згідно з постановою Колегії Міністерства культури України "Про роботу наукових бібліотек та вивчення напрямів їх діяльності на допомогу бібліотекам держави" за ХДНБ закріплено методичне забезпечення діяльності державних бібліотек України на допомогу науково-технічному прогресу; визначено обов'язки ХДНБ як головної бібліотеки в галузі технічної бібліографії УРСР. ХДНБ доручено надавати планову систематичну допомогу бібліотекам Харківської, Полтавської, Сумської, Донецької, Луганської і Дніпропетровській областей, розробляти методичні і бібліографічні посібники з пропаганди технічної літератури для бібліотек України. У зв'язку з цим реорганізовано структуру науково-методичного і бібліографічного відділу: замість 5 секторів створено сектор з пропаганди технічної літератури і сектор бібліотекознавства.
1047. 1964, березень. На підставі рішення вченої ради ХДНБ видано розпорядження директора щодо переведення тримільйонного карткового репертуару систематичного каталогу на нову радянську бібліотечно-бібліографічну класифікацію (ББК) згідно з "Інструкцією по реорганізації систематичного каталогу Державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка".

1048. 1964, 7–9 квітня. У ХДНБ відбувся республіканський семінар-нарада, матеріали якого знайшли втілення у збірнику "Матеріали республіканського семінару – наради працівників міжбібліотечного і заочного абонемента обласних бібліотек" (Х.: ХДНБ, 1964).

1049. 1964, 10–11 квітня. У ХДНБ проводилася нарада директорів Харківської, Сумської, Полтавської, Луганської, Донецької та Дніпропетровської ОУНБ. Вирішувалися питання стосовно нової системи методичного керівництва бібліотеками, координації видавничої діяльності книгозбірень, планування, звітності тощо.

1050. 1964, 19–25 травня. На базі ХДНБ відбувся семінар-нарада директорів наукових бібліотек УРСР за участю начальника Управління бібліотек Міністерства культури України З.О.Печенежської. Учасники семінару ознайомилися з роботою ХДНБ, вивчили досвід таких відділів: комплектування, обробки і каталогів, фондів і обслуговування, науково-методичного і бібліографічного та ін.

1051. 1964, травень. На науково-практичній конференції ХДНБ було заслухано і обговорено доповіді за темами: "Інформаційна робота відділу патентів" (В.Петросянц), "Пропаганда суспільно-політичної літератури в залі періодики" (А.Офіцерова), "Відображення офіційних матеріалів у систематичному каталозі бібліотеки імені В.Г.Короленка" (Т.Яновська), "Деякі питання опису в централізованій каталогізації" (Н.Гуменюк), "Робота читального залу на допомогу політехнічному навчанню" (Л.Горбачова).

1052. 1964, червень. Зав. відділом патентів І.Гончарова брала участь у нараді-семінарі з питань роботи бібліотек з патентною інформацією (м. Київ).

1053. 1964, 26 листопада. Згідно з рішенням Міністерства культури УРСР та Республіканського комітету профспілок працівників культури ХДНБ ім. В.Г.Короленка присвоєно звання "Бібліотека відмінної роботи". Досвід організаційної та наукової діяльності ХДНБ вивчали директори республіканських наукових бібліотек України, бібліотечні працівники Донецька, Ростова, Кемерова та інших міст.

1054. 1964, грудень. За сприянням ХДНБ відкрито виставку літератури НДР у Харкові.

1055. 1964. Заст. директора з наукової роботи Н.Х.Семененко брала участь у святкуванні 150-річчя Державної публічної бібліотеки ім. М.Є.Салтикова-Щедріна. Зав. науково-методичним відділом Г.М.Гон-

чар брала участь у Всесоюзному семінарі зав. методичними відділами (м. Мінськ).

1056. 1964. ХДНБ підготувала 27 методичних видань на допомогу бібліотекам країни. Серед них методико-бібліографічні матеріали "У світі прекрасного", "Хімія в сільському господарстві", "Від плану ГОЕЛРО – до енергетичного комунізму", методичні консультації "Бібліографічна робота сільської бібліотеки", "Робота міських бібліотек з економічною літературою", аналітичні огляди "Обзор деятельности областных библиотек Харьковской зоны за 1964 год", "Анализ методических и библиографических пособий по пропаганде технической книги, изданных областными библиотеками Украины в 1963 г."

1057. 1964. Підготовлено і видано бібліографічний тематичний список "Описания изобретений по производству удобрений, химической обработке почвы и способам удобрения", "Библиографический список описаний отечественных изобретений по красящим веществам, пигментам, олифам, лакам, составам для покрытий, замазкам и клеящим материалам за 1955–1964 гг.", рекомендаційний огляд "Два мира – две идеологии", краєзнавчий покажчик ("Харківщина: Історія міст і сіл") та список краєзнавчої літератури ("Вивчай свій край"), огляд біографій і нарисів про творчість художників і композиторів XIX ст. "Великие реалисты".

1058. 1964. Створено нові структурні підрозділи – відділи: науково-методичний і бібліографічний, обробки і каталогів, нотний; сектори: МБА і довідково-бібліографічний. Відкрито читальні зали періодики, іноземної літератури, патентів, нотний, стародруків і рідкісних книг, для фахівців народного господарства і зал довідково-бібліографічного сектора. Переобладнано читальний зал для наукових працівників. Відкрито клубний зал на 100 місць. Освоєно доповнені площі книгосховища обсягом 400 тис. бібліотечних одиниць.

1059. 1964. 6 співпрацівників науково-методичного і бібліографічного відділу ХДНБ призначено кураторами для надання організаційно-методичної допомоги бібліотекам Харківської зони, вивчення та поширення передового досвіду, аналізу діяльності бібліотечної мережі тощо.

1060. 1964. На основі даних, зібраних провідними бібліотеками Харкова, ХДНБ склала зведену картотеку виконаних письмових довідок за 1961–1964 рр.

1061. 1964. Створено систематичний каталог газетних статей на базі картотеки газетних статей, яка велась у 1944–1963 рр.

1062. 1964. За рішенням вченої ради ХДНБ, предметний каталог літератури іноземними мовами перетворюється на систематичний.
1063. 1964. У ХДНБ застосовано нові форми і методи бібліотечної роботи: проведення тематичних переглядів літератури на промислових підприємствах, у науково-дослідних інститутах, проектних організаціях, колгоспах, радгоспах. Створено пункт видачі для бригад комуністичної праці на виробництві; у відділах бібліотеки організовано службу інформації з пропаганди книги.
1064. 1964. У ХДНБ вперше організоване індивідуальне прослуховування грамплатівок за допомогою навушників.
1065. 1964. Найбільша аудиторія читачів ХДНБ збиралася на музичних вечорах за участю артистів харківських театрів, у т.ч. вечорі пам'яті М.Римського-Корсакова, вечорі камерної музики.
1066. 1964. Проведено 248 екскурсій для широкого загалу. Бібліотеку відвідали 50 делегатів товариства "Франція – СРСР" (м. Київ), бібліотечні фахівці м. Харкова та області, Державної бібліотеки ім. В.І.Леніна, ЦНТБ м. Ростова-на-Дону та інші.
1067. 1964. У книгосховищі встановлено підйомник із навісним ковшем.
1068. 1964–1967. Працівниками ХДНБ підготовлено і видано
22 посібники з метою пропаганди технічної книги.
1069. 1964–1967. ХДНБ була організатором і учасником нарад-семінарів, практикумів завідуючих МБА та ЗА обласних бібліотек, завідуючих читальними залами ОУНБ та ЦМБ, бібліотечних працівників залізниці та інше.

1965

1070. 1965, на 1-е січня. Фонди ХДНБ становлять 3653480 примірників.
1072. 1965, 1 квартал. Підготовлено "Зведений каталог періодичних бібліографічних видань (вітчизняних і іноземних), що є в бібліотеках Харкова".
1073. 1965, 25–28 травня. У приміщенні ХДНБ ім. В.Г.Короленка відбувся республіканський семінар-нарада завідуючих читальними залами обласних і центральних міських бібліотек. 20 учасників семінару ознайомилися з досвідом обслуговування читачів у ХДНБ.
1074. 1965, травень. На науково-практичній конференції ХДНБ заслухано та обговорено питання про систему методичного керівництва

бібліотеками, вдосконалення процесів обробки документів, довідково-бібліографічного обслуговування, роботи відділу патентів ХДНБ, залучення читацького активу до організаційно-бібліотечної роботи.

1075. 1965, травень. Спільно з Міським відділом культури, Харківським відділенням Спілки письменників України, дирекцією Центрального парку культури та відпочинку ім. О.М.Горького проведено загальноміське свято книги, присвячене 20-річчю Перемоги радянського народу над гітлерівською Німеччиною.

1076. 1965, вересень. У бібліотеці відкрилася виставка про життя і творчість С.О.Єсеніна, у т.ч. прижиттєвих і рідкісних видань поета.

1077. 1965, 7 грудня. Відбулася всесоюзна радіопередача про рідкісний пам'ятник вітчизняного книгодрукування із фондів ХДНБ – анонімне Євангеліє .

1078. 1965. Бібліотеку відвідали представники влади, зокрема: заступник голови Ради Міністрів УРСР П.Т.Тронько, міністр культури України Р.В.Бабійчук, перший секретар Харківського обкому КП УРСР Г.М.Ващенко, голова Харківської міської Ради депутатів трудящих Г.Є.Власенко.

До ХДНБ завітали також іноземні туристи із Гани, Сомалі, Нігерії, Танзанії, Південно-Африканського союзу, ОАР, атташе з культурних зв'язків французького посольства у Москві, представники товариства "Франція – СРСР".

1079. 1965. Досвід науково-методичної роботи ХДНБ вивчали працівники бібліотек Ленінграда, Москви, Орла, Рязані, Волгограда, Одеси, Полтави, Дніпропетровська, Донецька, Кіровограда, Чернігова, Азербайд-жану, Киргизії.

1080. 1965. Фахівець із відділу технічної літератури ХДНБ прочитав лекцію про патентні фонди на семінарі працівників, зайнятих у сфері технічної інформації Сумської області (м. Суми).

1081. 1965. Вийшов друком "Обзор деятельности библиотек Харьковской зоны за 1964 год". Це була перша спроба наукового аналізу різних напрямків бібліотечної діяльності у цьому регіоні.

1082. 1965. На допомогу бібліотекам України видано 27 методико-бібліографічних посібників, зокрема «Книгу – промышленному производству», «Что читать строителю», «Кибернетика и жизнь» та інші.

1083. 1965. Надруковано зведений каталог «Отечественные и зарубежные периодические библиографические издания, которые имеются в библиотеках города, 1963–1964 гг.» (Уклад.: Т.Г.Шерстюк, І.З.Хасін).

1084. 1965. На допомогу бібліотекарям і патентознавцям підготовлені такі видання: «Методика организации фондов и справочного аппарата патентной литературы», «Описания отечественных изобретений по рабочим инструментам и монтажным приспособлениям за 1955–1966 гг.», а також «Патентный фонд библиотеки им. В.Г.Короленко».
1085. 1965. Протягом року до бібліотеки надійшло 190913 документів, у т.ч. 25891 безплатних примірників від різних бібліотек і наукових установ. Полтавська ОУНБ подарувала ХДНБ 60 стародруків, цінних і рідкісних видань.
1086. 1965. За відсутністю обов'язкового примірника української друкованої продукції бібліотека продовжує підтримувати тісні зв'язки з видавництвами України та іншими видавничими установами. Надсилають видання 25 педагогічних інститутів, 4 університети.
Щорічно ХДНБ не отримує 30–35% творів друку УРСР (в основному малотиражні, відомчі, безплатні видання).
1087. 1965. Упроваджено систему попереднього замовлення літератури для абонентів бібліотеки, спрощено форму обліку МБА "карман-абонемент" замість абонентської книжки. За координаційною угодою ХДНБ ім. В.Г.Короленка з деякими спеціальними бібліотеками
м. Харкова 24 запити абонентів було задоволено шляхом надання необхідних видань із фондів відповідних галузевих книгозбірень.
1088. 1965. Постійно аналізуються відмовлення на літературу із книгосховища.
1089. 1965. Закінчено звіряння генерального алфавітного каталогу з читацьким алфавітним та краєзнавчим каталогом "Харківщина".
1090. 1965. Підприємства та наукові установи активно використовують довідку "О фонде отечественных и зарубежных патентных описаний Государственной научной библиотеки им. В.Г.Короленко", видану спільно з ЦБТІ Держплану УРСР (тираж 500 примірників, обсяг 1,25 друк. арк.). Надруковано бібліографічний анотований список на допомогу патентознавцям і бібліотекарям "Методика организации фондов и справочного аппарата патентной литературы".
1091. 1965. Зміцнено зв'язки з промисловими підприємствами, науково-дослідними, культурно-освітніми установами та громадськими організаціями. Організовано пересувні книжкові виставки, перегляди літератури на заводах, в інститутах, палацах культури, Центральному лекторії, клубі любителів книги, товаристві "Знання".

1092. 1965. Група працівників відділу обробки та обслуговування виконує функції координації масової роботи в ХДНБ.

1093. 1965. Для читачів бібліотеки організовано зустрічі з відомими вченими, письменниками та артистами. Доктор фізико-математичних наук М.І.Каганов виступив з лекцією про досягнення сучасної фізики, доцент Ленінградського інституту культури Г.Г.Фірсов поділився з численною аудиторією враженнями від поїздки до Англії, Франції, Італії,розповів про організацію бібліотечної справи у цих країнах.
Жвавий інтерес викликали зустрічі з поетами С.Черевченко, Л.Болеславським, заслуженою артисткою УРСР О.П.Леснiковою.

1094. 1965. На замовлення читачів, окремих установ та організацій підготовлено 138 письмових тематичних довідок з різних питань, у т.ч. 84 довідки з техніки. Копії бібліографічних довідок надіслано до 70 міст, зокрема Москви, Ленінграда, Воркути, Мінська, Петрозаводська, Хабаровська, Норильська, Баку. Здійснено добірку видань для музичного оформлення вистав харківських театрів. Надано документи для використання у науковій роботі колективам Харківського НДІ важкого електромашинобудування, Ставропольського інституту люмінофорів.

1095. 1965. Працівниками філіалу для дітей проведено 1504 бесіди, надано 2340 довідок та консультацій, підготовлено 21 рекомендаційний список літератури, 28 бібліографічних оглядів тощо. Вперше для учнів 4 класів проведено ранок "Клубу веселих книголюбів". Мали успіх у школярів конференція "Книга – твій кращий друг" та усний журнал "Хочу все знати".

1096. 1965. Відбулося 3 музичних вечори, у т.ч. концерт скрипкової музики за участю викладачів Харківського інституту мистецтв.

1097. 1965. Вечір польської музики, який було організовано спільно з земляцтвом польських студентів, відбувся в ХДНБ.

1098. 1965. Провідні фахівці ХДНБ Т.Г.Шерстюк, Б.Я.Черкашина, Н.Ф.Колосова підготували 4-й та 5-й томи фундаментального бібліографічного словника "Українські письменники. Радянська література". (К.: Дніпро).

1099. 1965–1969. Фонд бібліотеки очищено від застарілої та зношеної літератури. У 1969 р. понад 100 тис. вилучених примірників описів винаходів було передано до Центральної науково-технічної бібліотеки. Чимало книг мовами народів СРСР надіслано до Молдавської, Киргизької та інших республік.

1100. 1965–1971. Спільно з ЦНТІ Держплану УРСР відділ патентів ХДНБ підготував видання «Фонд отечественных и зарубежных описаний изобретений Государственной научной библиотеки им. В.Г.Короленко».

1966

1101. 1966, на 1-е січня. Бібліотечний фонд становить 3760201 примірників.

1102. 1966, квітень. Відбувся літературний вечір за участю заслуженої артистки УРСР О.П.Лесникової.

1103. 1966, травень. На базі відділу фондів та обслуговування було проведено науково-практичну конференцію працівників ХДНБ. Зав. читальним залом Є.І.Грищук виступив з доповіддю про стан та перспективи обслуговування читачів – наукових працівників, спеціалістів народного господарства та робітників. На підставі узагальненого досвіду роботи висвітлювалися питання обслуговування читачів у каталогах, бібліотечно-бібліографічного навчання читачів, бібліографічного інформування, про роль основних та підсобних фондів у процесі обслуговування, МБА та ін.

1104. 1966, липень. Працівники ХДНБ і представники земляцтва польських студентів організували вечір, присвячений 1000-річчю Польської держави.

1105. 1966, серпень. У філіалі для дітей та юнацтва відбулося традиційне свято "Перший раз у перший клас"

1106. 1966, 19 жовтня. На Всесоюзному семінарі з вивчення ББК (Державна бібліотека ім. В.І.Леніна) було прочитано повідомлення про досвід застосування ББК в ХДНБ.

1107. 1966, листопад. За ініціативою ХДНБ організовано і проведено науково-практичну конференцію з пропаганди творів В.І.Леніна та літератури про нього. Заслухано та обговорено доповіді й повідомлення представників ХДНБ, ХДІК, Технічної бібліотеки Держплану, Книжкової палати УРСР, Харківської державної медичної бібліотеки.

1108. 1966, 13 грудня. Директору ХДНБ Г.А.Мірошниченку було присвоєно звання Заслуженого працівника культури УРСР.

1109. 1966. Спільно з харківськими ОУНБ, ЦНТБ Держплану УРСР та бібліотекою Облпрофради було організовано науково-практичну конференцію бібліотечних працівників Харкова "Координація та кооперування бібліотечного обслуговування працівників промисловості технічною

книгою". Головний бібліограф ХДНБ М.І.Самаріна виступила з доповіддю "Основні напрямки координації і кооперації у бібліотечному обслуговуванні працівників промислових підприємств технічною літературою". Рекомендації конференції було надіслано обласним та міським центральним бібліотекам України.

1110. **1966.** Сумісно з кафедрою бібліографії ХДІК вивчався стан краєзнавчої роботи 15 бібліотек Харкова. На засіданні вченої ради ХДНБ за участю викладачів вузу, представників наукових бібліотек, видавництв, музеїв було прийнято програмні рішення щодо поліпшення бібліотечного краєзнавства у регіоні.

1111. **1966.** За наказом Міністерства культури УРСР співпрацівники ХДНБ розробили проекти положень відділів: технічної літератури, нотно-музичної літератури, читального залу обласної бібліотеки.

1112. **1966.** Досвід роботи патентного відділу ХДНБ вивчали бібліотечні фахівці ОУНБ Луганська, Черкас, Одеської наукової бібліотеки ім. О.М.Горького, Всесоюзної патентно-технічної бібліотеки, Республіканської бібліотеки УРСР ім. КПРС, Ставропольської крайової книгозбірні.

1113. **1966.** Підготовлено 24 методико-бібліографічних посібники на допомогу бібліотекарям, у т.ч. рекомендації з питань пропаганди технічної літератури, суспільно-економічної періодики, досвід керівництва читанням, роботи відділу патентів ХДНБ, матеріали семінару директорів обласних бібліотек Харківської зони.

1114. **1966.** Було прочитано 53 методичні лекції для бібліотечних працівників різних систем і відомств, надано 2273 консультації, прорецензовано 23 методичних та бібліографічних матеріали, збірники, статті з досвіду роботи ОУНБ України. Протягом року було здійснено 39 виїздів. Фахівці ХДНБ відвідали 196 бібліотек країни, у т.ч. обласних – 12, сільських – 69, профспілкових – 19.

1115. **1966.** Фахівцями відділу обробки і каталогів було розроблено інструктивно-методичні поради "Спрощена обробка", укладено покажчик літератури "Що читати робітнику хімічної промисловості".

1116. **1966.** За активною участю відділу стародруків та рідкісних видань було розроблено макет ювілейного альбому, "50 років служіння народу", написано літературний сценарій звукового кольорового фільму "Сокровищница знаний", присвячені ХДНБ ім. В.Г.Короленка.

1117. 1966. На замовлення Державної бібліотеки СРСР ім. В.І.Леніна ХДНБ брала участь у підготовці бібліографічного покажчика про Н.К.Крупську.
1118. 1966. Співпрацівники довідково-бібліографічного сектору підготували додатковий випуск матеріалів до бібліографічного покажчика «Харьковщина: История городов и сел. Харьковщина в 1965 году» (10,5 друк. арк.).
1119. 1966. Протягом року із Московського центрального колектора наукових бібліотек надійшло 52492 передплатних видань, у т.ч.
20040 безплатних. Всесоюзна патентна бібліотека безкоштовно передала 24335 видань патентної інформації. Таким чином, за рік придбано 195453 документів.
1120. 1966. До фонду стародруків та рідкісних видань надійшло
449 документів. Серед них: одержано із 54 ДБІЛ українських видання ХУ1–ХУШ ст., придбано у харківських магазинах видання «Історія Риму від його заснування» Тита Лівія (Амстердам, 1664), «Книга листів» Ф.Меланхтона (Лейден, 1647). Під час святкування ювілею Шота Руставелі куплено книгу «Барсова Кота» (Тифліс, 1888).
1121. 1966. До бібліотеки записалося 37277 читачів, у т.ч. наукових співпрацівників 2541, фахівців народного господарства – 11817, робітників 3242, студентів – 12131. Середній показник відвідування одним читачем – 7,9. Протягом року видано 1625829 видань, 619 грамплатівок.
1122. 1966. Через МБА фондами ХДНБ користуються 1500 колективів, серед них 445 – абоненти із різних регіонів України, Росії, Вірменії, Азербайджану, Латвії, Болгарії, Польщі та ін.
1123. 1966. Припинив функціонування заочний абонемент бібліотеки.
1124. 1966. У куточку звукозапису ВІЛ 132 читача використовували під час вивчення іноземних мов технічні засоби .
1125. 1966. У зв'язку з виданням 26-томної історії міст та сіл України підвищився інтерес до історії краю. У 1962 р. виконано 506 довідок з краєзнавства, у 1966 р. – 1256. Було надано допомогу авторам історичних нарисів про Харківщину, Луганщину, Сумщину, Донбас.
1126. 1966. На заводах, у науково-дослідних та проектних інститутах, у школах організовано 40 переглядів літератури. Майже 8 тис. осіб переглянули понад 25 тис. документів. Надійшло понад 15 тис. читацьких замовлень на літературу, представлену на цих заходах. Завдяки опрацюванню патентних фондів ХДНБ Харківський тракторний завод внаслідок упровадження винахідництва зекономив 257,3 тис. крб.

Харківський філіал інституту автоматики підготував ліцензійний паспорт і рекламно-технічний опис свого винаходу «Установка для автоматизованої порізки сортового прокату».

1127. 1966. Було застосовано нову форму пропаганди краєзнавчої літератури – відкриті перегляди для видавництва «Прапор». Завдяки цим заходам видавці мали змогу ознайомитися з кращими зразками краєзнавчої продукції інших областей УРСР і РСФСР. ХДНБ на підставі читацького попиту підготувала лист-замовлення на видання краєзнавчої літератури.

1128. 1966. На замовлення Будинку політпросвіти (м. Харків) підготовлено бібліографічний список «Розвиток культури на Україні за 50 років», укладено покажчик літератури «Методика пропагандистської роботи». Чимало довідок виконувалося на замовлення організацій та установ, копії було надіслано до 47 міст Радянського Союзу.

1129. 1966. Видано 54 випуски бюлетеня нових надходжень до фонду ХДНБ. Інформацію про поточні надходження галузевої літератури було надано 53 науково-дослідним інститутам, дослідним сільськогосподарським станціям, вищим та середнім спеціальним учбовим закладам, у т.ч. Мелітопольському інституту механізації та електрифікації сільського господарства, Тираспольському і Брилевському НДІ зрошуваного рільництва, Велико-Анадольському, Чугуєво-Бобчанському, Благодатному лісним технікумам.

1130. 1966. Започатковано організацію «музичних серед». Відбувся концерт і прочитано лекцію на заводі тракторно-пускових двигунів.

1131. 1966. Вперше організовано зустріч читачів з лекторами-міжнародниками за «круглим столом».

1132. 1966. Відбулося традиційне свято «Карнавал квітів»,підготовлене спільно з Палацом піонерів, організовано ранок, присвячений С.Я.Маршаку за участю артистів Московського театру естради, літературні вікторини «Які птахи та звірі проживають у наших лісах?», «Чи вмієш ти спостерігати природу?».

1133. 1966. На засіданнях клубу книголюбів при ХДНБ було заслухано 23 повідомлення, зокрема «350 років книгодрукування у Києві», «Скарби відділу рукописів Бібліотеки ім. В.Г.Леніна», «І.Франко-бібліограф», «500 років з дня народження Еразма Роттердамського». Надано практичну допомогу з організації клубів любителів книги м. Ізюма, Дніпропетровська, Херсона.

1134. 1966. Відбувся вечір поезії за участю харківських поетів Б.Котлярова, Л.Галкіна, київського митця М.Нагнибіди. Було проведено чотири усних журнали про Харків, Батьківщину, Г.І.Петровського.
1135. 1966. Організовано зустрічі з учасниками V з'їзду письменників України, фахівцями будівництва Харківського метрополітену, народним артистом РСФСР Д.Журавльовим.
1136. 1966-1967. Підготовлено науково-допоміжні бібліографічні покажчики "Харківщина в 1965 році" та"Харківщина в 1966 році".
1137. 1966-1969. Спільно з Центральною бібліотекою технічної інформації складено бібліографічний список описів винаходів "Сварка"
(Х., 1966), який має підвищений попит користувачів Харківської, Полтавської, Сумської областей, Вільнюса, Костроми, Риги, Пермі, Ярославля.

1967

1138. 1967, на 1 січня. Штат ХДНБ складається зі 180 працівників, серед яких – 136 бібліотечних фахівців, у т.ч. 111 – з вищою освітою. Стаж бібліотечної роботи: 20 осіб – до 5 років, 33 – до 10 років, 83 – понад 10 років. Керівний склад бібліотеки – в основному працівники з солідним бібліотечним стажем: заст. директора з наукової роботи Н.Х.Семененко працює з 1940 р., зав. відділом патентів І.С.Гончарова – з 1947 р., нотного Н.О.Брижаха – з 1954 р.
1139. 1967, 7 лютого. За рішенням колегії Міністерства культури УРСР ХДНБ ім. В.Г.Короленка виконує обов'язки головного координаційного центра в галузі технічної бібліографії серед бібліотек системи Міністерства культури УРСР.
1140. 1967, лютий. Відбулася зустріч читачів ХДНБ з харківським композитором М.Кармінським.
1141. 1967, березень. На запрошення Обласної ради ВТВТ (м. Суми) працівники ХДНБ брали участь у роботі громадського університету патентознавства.
1142. 1967, серпень. Працівники ХДНБ були учасниками республіканського семінару з питань пропаганди технічної літератури на базі Донецької ОУНБ.
1143. 1967, жовтень. Відбулася творча зустріч з солісткою Харківського оперного театру М.Суховольською та доцентом Інституту мистецтв М.Єщенком.

1144. 1967, листопад. Міністерство культури СРСР нагородило ХДНБ Дипломом першого ступеня за успіхи в організації бібліотечної справи і пропаганді книги, за активну участь у Всесоюзному громадському огляді бібліотек. Міністерство культури СРСР, ЦК профспілки працівників культури СРСР нагородили колектив ХДНБ Ювілейною почесною грамотою на честь 50-річчя Жовтневої революції.

1145. 1967, листопад – грудень. Працівники відділу патентів прочитали лекції за двадцятигодинною програмою з питань патентознавства і винахідництва для слухачів центральних курсів підвищення кваліфікації ІТП у Будинку техніки.

1146. 1967. Працівники ХДНБ (у складі бригади Міністерства культури УРСР) здійснили виїзди до бібліотек Луганської та Харківської областей, яким було надано методичну допомогу з питань комплектування та використання книжкових фондів.

1147. 1967. Вивчався досвід роботи Публічної бібліотеки ім. М.Є.Салтикова-Щедріна (Г.М.Шибанова, зав. науково-методичним і бібліографічним відділом), Горьківської ОУНБ (Г.М.Каширіна, бібліограф довідково-бібліографічного сектору), Республіканської бібліотеки Молдавії (Н.Х.Семененко, заст. директора з наукової роботи).

1148. 1967. На запрошення ВНДІ Техмашу (Суми) працівник відділу патентів прочитав лекцію про патентний фонд та організацію патентної справи в країні на семінарі працівників бюро технічної інформації, бюро з раціоналізації та винахідництва.

1149. 1967. Вийшли друком бібліографічні списки “Термическая обработка металлов” (тираж 350 пр.), “Литейное дело” (тираж 500 пр.), довідка “О фонде отечественных и зарубежных описаний изобретений ХГНБК» (тираж 550 пр.).

1150. 1967. Протягом року придбано 192641 видання, у т.ч. 114141 книжкове, картографічне, нотне, 32629 журналів, 49916 газет. Серед поточних надходжень – 56,7% видань з техніки, 19,5% становить соціально-економічна та 5,9% сільськогосподарська література.

1151. 1967. Було організовано 400 книжкових виставок, підготовлено 115 календарів знаменних дат, прочитано 65 лекцій, проведено
215 бібліографічних оглядів, літературних вечорів і читацьких конференцій, 200 екскурсій по бібліотеці.

1968

1152. 1968, на 1 січня. Бібліотечний фонд становить 4076578 пр. творів друку 60 мовами народів СРСР та зарубіжних країн. Головне місце у ньому посідає технічна (36,4%) і суспільно-політична (19,4%) література.
1153. 1968, січень. Працівник відділу патентів брав участь у семінарі "Механізація бібліотечно-бібліографічних процесів" (м.Ленінград).
1154. 1968, квітень. О.К.Лиманська, зав. відділом комплектування, виступила з повідомленням "Організація координації комплектування книжкових фондів бібліотек" на семінарі бібліотечних фахівців (м. Донецьк).
1155. 1968, червень. На науково-практичній конференції ХДНБ заслухано та обговорено доповіді та повідомлення з організації та обслуговування наукових працівників і спеціалістів народного господарства. Виступили Н.Б.Кислер, Ю.В.Корнилюк, А.О.Офіцерова, В.О.Ярошик, А.В.Бойко.
1156. 1968. За наказом Міністерства культури УРСР ХДНБ здійснила контрольне вивчення обслуговування населення бібліотеками Донецької області, проведено фронтальну перевірку діяльності Сумської та Луганської ОУНБ. Працівники ХДНБ вивчали роботу з технічною літературою в бібліотеках Тернопільщини.
1157. 1968. Директор ХДНБ Г.А.Мірошниченко брав участь у роботі пленарного засідання Міжвідомчої ради з бібліотечної справи, нараді начальників бібліотечних інспекцій відділів і директорів державних бібліотек союзних республік (м. Москва), заст. директора Семененко Н.Х. – у семінарі заступників директорів обласних, крайових і республіканських бібліотек Російської федерації (м. Курськ), зав.відділом обробки і каталогів М.Р.Зайчик – у семінарі-нарад завідуючих відділами наукових і обласних бібліотек для дорослих (м. Київ), зав. відділом патентів І.С.Гончарова – у семінарі з питань механізації бібліотечно-бібліографічних процесів (м. Ленінград).
1158. 1968. На нараді бібліотечних працівників у Сумах прочитано доповідь "Задачі краєзнавчої бібліографії" Зав.сектором краєзнавчої роботи Г.М.Каширіною вивчено досвід краєзнавчої роботи Горьківської ОУНБ.
1159. 1968. Для щорічного збірника "Работа библиотек Украинской ССР" підготовлено аналітичні матеріали про діяльність бібліотек республіки з питань пропаганди технічної літератури, про видавничу діяльність

обласних бібліотек. Працівники науково-методичного і бібліографічного відділу проаналізували плани і звіти ОУНБ Харківської зони. Іншими працівниками бібліотеки прорецензовано 22 роботи, які були підготовлені ОУНБ до видання, а також тексти виступів на республіканських та зональних семінарах-нарадах, розроблено проект положення про центральну міську бібліотеку.

1160. 1968. За результатами наукової роботи провідних фахівців бібліотеки видано збірник статей "Книгу – трудящимся" з історії становлення та розвитку основних напрямків діяльності ХДНБ у 1886–1967 рр. Редколегія збірника: І.С.Гончарова, Ц.Н.Загальська, М.Р.Зайчик, Г.А.Мірошниченко (голов.редактор), Н.Х.Семененко, Г.М.Шибанова, О.І.Черкашин.

1161. 1968. На республіканському семінарі-нараді (м. Київ) прочитано доповідь про реорганізацію в ХДНБ систематичного каталогу згідно з таблицями ББК. Відділом обробки та каталогів розроблено і видано для обласних бібліотек таблицю ББК (розділ "Історія української літератури").

1162. 1968. ХДНБ брала участь у роботі 35 семінарів для бібліотечних фахівців. Вперше було організовано семінар для 150 методистів районних бібліотек Харківської, Донецької, Луганської, Полтавської та Сумської областей на базі Балаклійської районної книгозбірні.

1163. **1968.** Прочитано 59 методичних лекцій, зокрема "Аналіз роботи сільських бібліотек (Республіканський семінар методистів районних бібліотек Харківської зони), "Робота бібліотек на допомогу опануванню професії і підвищенню кваліфікації робітників" (Сумський обласний семінар).

1164. 1968. На допомогу бібліотекам УРСР видано 7 бібліографічних посібників, підготовлено 9 методичних розробок для організації масових форм пропаганди технічної літератури. Чимало замовлень отримала бібліотека на видання "Основные методы сварки и резки металлов», «Рабочему химической промышленности» та «За отличное бытовое обслуживание».

1165. 1968. Відділом іноземної літератури підготовлено до видання "Сводный каталог иностранных научных журналов за 1967 год».

1166. 1968. Працівники нотного відділу підготували до друку 2-й випуск бібліографічного покажчика "Патриотические песни молодежи", розробили тематику методичної допомоги бібліотекам.

1167. 1968. Довідково-бібліографічний сектор ХДНБ підготував до друку довідник “Библиотеки Харьковщины”.

1168. 1968. Побачило світ видання “Слово про книгу: Висловлювання, крилаті вирази та народна мудрість”, яке було підготовлено зав. відділом стародруків та рідкісних видань Черкашиним О.І.

1169. 1968. З 1968 р. припинилося надходження безплатного примірника описів винаходів СРСР та соціалістичних країн із Всесоюзної патентної технічної бібліотеки.

1170. 1968. До додаткових приміщень книгосховища (вул. Данилевського, вул Петровського) вивезено 200000 книг, дублетну літературу (3-й прим.).

1171. 1968. Створено тематичну картотеку “Винахідництво. Раціоналізація. Стандартизація”, яка відображає книги, продовжувані видання, статті, реферати, рецензії із періодичних та продовжуваних збірників, бюлетенів.

1172. 1968. Закінчено доопрацювання ГАК книг українською мовою згідно з рекомендаціями 2 випуску “Единых правил описания произведений печати».

1173. 1968. Робота з пропаганди патентної інформації здійснювалась у тісному зв’язку з обласною радою ВТВР, Харківським міжгалузевим територіальним центром НТІ, підприємством “Патент”, Будинком техніки НТТ, патентними підрозділами підприємств, організацій. На базі патентного відділу ХДНБ організовано центральні курси підвищення кваліфікації керівних і інженерно-технічних працівників з патентознавства та винахідництва. За даними технічного відділу заводу ім. Малишева, завдяки використанню фонду ХДНБ на підприємстві впроваджено 18 винаходів з економічною ефективністю 135569 крб.

1174. 1968. Відділ стародруків і рідкісних книг розробив сценарій і організував виступ на телебаченні «Перші російські видання “Капитала” К.Маркса».

1176. 1968. На прохання читачів бібліотеки відбулися зустрічі з головним архітектором Харківської області В.І.Коржом, з членом авторської групи (Г.Р.Глуховим) з розробки генерального плану реконструкції Харкова.

1177. 1968. Відбулася зустріч читачів бібліотеки з харківськими письменниками Л.Галкіним і В.Соколом, поетом І.Вирганом. Московські письменники С.Бондарин і Г.Мунблит розповіли читачам про літературне життя Одеси 1920-х років, зустрічі з І.Бабелем.

1178. 1968. До відділу головного конструктора Харківського тракторного заводу було доставлено 1600 книг і журналів із фонду ХДНБ для масового перегляду.
1179. 1968. На замовлення органів місцевої влади організовувалися виставки і тематичні огляди для учасників наукових конференцій.
1180. 1968. На замовлення індивідуальних та колективних користувачів 50 міст Радянського Союзу підготовили 105 письмових довідок. Одержано 80 листів з подякою за оперативне і якісне виконання замовлень.
1181. 1968. Вперше у клубі любителів книги при ХДНБ проведено кіновечір про письменників-художників О.С.Пушкіна, М.Ю.Лермонтова, В.В.Маяковського та художників-письменників В.А.Фаворського, Д.О.Дубинського, Кукриніксів.
1182. 1968. Спільно із земляцтвом студентів НДР організовано вечір німецької музики та поезії.
1183. 1968-1969. Здійснено науковий пошук матеріалів для бібліографічного покажчика «А.М.Горький на страницах харьковской прессы».
1184. 1968-1969. Опрацьовувалися матеріали дослідження "Ефективність довідково-бібліографічної роботи з краєзнавства".
1185. 1968-1970. Проведено наукове-дослідження "Використання рекомендаційної виробничо-технічної бібліографії у професійному читанні робітників у бібліотеках м. Харкова".

1969

1186. 1969, на 1 січня. Фонд ХДНБ становить 4143130 друкованих одиниць, у тому числі 85981 – у секторі юнацтва. Обмінний фонд – 42781 примірників у т.ч. 30062 джерела патентної інформації.
1187. 1969, 13 червня. Створено відділ міжбібліотечного абонемента на базі сектору МБА. Його діяльність відбито у "Положенні про координацію міжбібліотечного абонемента в Харківській зоні" і "Положенні про координацію міжбібліотечного абонемента в м. Харкові і Харківській області".
1188. 1969. У вестибюлі ХДНБ організовано книжкову виставку, присвячену розвитку патентної справи та винахідництва країни за 50 років Радянської влади.

1189. 1969, вересень. З метою розширення і активізації пропаганди технічної книги на базі відділу патентів створено відділ технічної літератури з просторим і зручним читальним залом.
1190. 1969, 23-30 грудня. Зав. відділом Н.Авдєєва ознайомилася з досвідом роботи ВДБІЛ (м. Москва).
1191. 1969, ІУ-й квартал. Започатковано організацію виїзних тематичних переглядів технічної літератури. Понад 400 учасників Всесоюзної науково-технічної конференції (м. Харків) ознайомилися з документальною інформацією (із фондів ХДНБ) щодо питань підвищення якості промислової продукції.
1192. 1969. Проводилося дослідження "Поліпшення процесу обслуговування читачів".
1193. 1969. Вивчався досвід роботи бібліотек України та Росії за темою "Науково-практичні конференції з питань бібліотечної справи". Аналітичну довідку-консультацію надіслано до обласних та районних бібліотек УРСР.
1194. 1969. У ХДНБ відбулася нарада з представниками Харківського обласного управління культури, обласних бібліотек та профспілки. Матеріали з упорядкування бібліотечної мережі регіону передано до Харківського міського комітету КПУ. ХДНБ здійснює методичне керівництво і в інших містах Харківської зони, зокрема у Дніпропетровську.
1195. 1969. Здійснено наукові відрядження до Москви та Києва. Вивчався досвід методичного керівництва з пропаганди технічних видань (Державна бібліотека ім. В.І.Леніна, ДПНТБ), іноземної літератури (ВДБІЛ).
1196. 1969. Підготовлено та надруковано 32 видання загальним обсягом 47,5 друк. арк. у бібліотечній практиці широко використовуються такі бібліографічні посібники: «Полимеры в машиностроении», «Литейное произ-водство», «Рабочему-металлургу», «Работнику текстильной промышленности». Позитивний відгук науковців одержано на бібліографічний покажчик «Остаточные напряжения и деформации» (обсяг – 5,6 друк. арк.), підготовлений у співдружності з фахівцями заводу транспортного машинобудування ім. В.П.Малишева. Користуються попитом розроблені бібліотекою 20 методико-бібліографічних посібників з актуальних питань бібліотечної справи.
1197. 1969. Працівники відділу технічної літератури надали практичну допомогу трьом масовим бібліотекам Харкова у проведенні "Днів інформації".

1198. 1969. Спільно з Харківською обласною радою ВТВР видано бібліографічний покажчик "Заслуженные изобретатели Харьковщины».
1199. 1969. Припинилося надходження до бібліотеки безкоштовного обов'язкового примірник нотних видань. Основними джерелами комплектування тепер стали Московський центральний колектор наукових бібліотек, Харківський обласний бібліотечний колектор та книжкові магазини.
1200. 1969. Протягом року ХДНБ отримала 159721 пр. видань, у т.ч. 84387 книг, карт, нот, 46444 газети, 28890 журналів.
1201. 1969. СПКТБ Держплану УРСР подарувало відділу технічної літератури ХДНБ 7000 описів винаходів за 1968 р., 107 пр. – Херсонська ОУНБ.
1202. 1969. Фондами ХДНБ користувалися 1620 абонентів МБА Харківщини і різних регіонів СРСР.
1203. 1969. Вирішено здійснювати перереєстрацію читачів ХДНБ 1 раз на 3 роки. Читацький квиток видається на такий самий термін.
1204. 1969. Організовано доставку читацьких вимог до основного книгосховища пневмопоштою.
1205. 1969. Читачам ХДНБ надано право користуватися фондом основного книгосховища за попереднім замовленням на літературу.
1206. 1969. У відділі технічної літератури розпочато створення систематичного каталогу описів винаходів.
1207. 1969. Читацький актив ХДНБ (200 осіб) брав участь в організації масових заходів, у комплектуванні фондів, редагуванні каталогів, науково-видавничій діяльності, у роботі секцій вченої ради. Доктор філологічних наук З.С.Голубєва робить бібліографічні огляди, надає допомогу в організації систематичного каталогу та його веденні. Заступник начальника Територіального інформаційного центру Ю.М.Криуц читає лекції з питань інформатики, надає консультації з видавничої справи.
1208. 1969. Підвищеним попитом у читачів ХДНБ користується патентна інформація, стандарти, технічні умови. Протягом року відділ технічної літератури відвідало 5058 користувачів, насамперед науковці фахівці, патентознавці, конструктори, винахідники. У читальному залі відділу працювали читачі-фахівці з 33 міст СРСР (Києва, Новочеркаська, Чебоксар, Полтави, Сімферополя, Ленінграда та ін.).

1209. 1969. Спільно з викладачами і студентами ХДУ організовано два вечори: "Е.Вайнерт – співець німецького робітничого класу" і "Гете і Шіллер у музиці та поезії".
1210. 1969. Відбулося 7 засідань Клубу любителів книги, заслухано 19 доповідей та повідомлень про рідкісні видання творів І.Крилова, літературні альманахи 20-30-х років XIX ст., діяльність українського літературознавця О.І.Білецького та ін.
1211. 1969. Спільно з Центральним лекторієм організовано літературний вечір пам'яті Остапа Вишні. Із спогадами виступили письменники Д.Соколов, Б.Котляров, В.Мисик, Ю.Шовкопляс та інші.
1212. 1969. За сценарієм викладача Інституту мистецтв П.Шокальського було підготовлено телепередачу "Запрошуємо до бібліотеки" за участю композитора Ф.Богданова, солістів Харківської філармонії і ХАТОБу. Захід проведений з метою популяризації фонду нотних видань ХДНБ.

1970

1213. 1970, на 1-е січня. У ХДНБ зберігається 4116321 пр. видань, у т.ч. у філіалі для юнацтва – 84981. У порівнянні з 1951 р. обсяг фонду зріс на 56,2%.
1214. 1970, на 1 січня. Штат ХДНБ становив 191 працівників, у т. ч. 146 бібліотечних фахівців (серед них 75 – з вищою спеціальною освітою, 37 – з вищою загальною, 9 - із середньою спеціальною). Стаж бібліотечної роботи понад 5 років мають 109 працівників.
1215. 1970, 12 березня. У ХДНБ відкрилася виставка творів В.І.Леніна, виданих понад 80 мовами народів світу.
1216. 1970, 20 серпня. Ніну Хомівну Семененко, заслуженого працівника культури УРСР (з 1974 р.) призначено директором ХДНБ. Вона обіймала цю посаду до 15 жовтня 1985 р.
1217. 1970. У межах єдиної загальнодержавної системи МБА ХДНБ виконує функції універсального регіонального центру МБА для бібліотек Харківської зони.
1218. 1970. ХДНБ брала участь в організації та проведенні республіканської науково-практичної конференції з питань формування та використання фондів.
1219 1970. Підготовлено і видано за участю Харківської обласної організації товариства "Знання" рекомендаційні покажчики "Библиографический указатель литературы по вопросам лекторского

мастерства и культури речи", "Кибернетика на службе человека", "Радиоэлектроника и технический прогресс", "В.И.Ленин и научно-технический прогресс". На допомогу опануванню шкільної програми укладено рекомендаційний покажчик "Что читать по физике".

1220. 1970. Підготовлено рекомендаційні посібники з питань виховання молоді ("Методика использования библиографии в воспитательной работе с молодежью", "Військово-патріотичне виховання молоді", "Патріотичні пісні радянської молоді". Вип.2).

1221. 1970. Підготовлено і видано бібліографічну інформацію з питань техніки, техніко-економічних питань. Складено такі науково-допоміжні покажчики: "Библиографический указатель по защите почв от эрозии", науково-інформаційний покажчик літератури за 1965–1970 рр. "Внутризаводской и внутрицеховой транспорт", покажчики "Автоматизированные системы управления", "Качество, надежность, долговечность продукции", покажчик описів винаходів за 1959–1969 рр. "Двигатели внутреннего сгорания", покажчик "Оптимизация научного и инженерно-технического труда".

1222. 1970. З нагоди ювілеїв Харківського заводу транспортного машинобудування ім. Малишева та електромеханічного технікуму здійснено глибокий пошук матеріалів, підготовлено списки літератури.

1223. Початок 1970 ХДНБ обслуговує 35-36 тис. читачів і видає щороку 1,5 млн. книг (У 1922 р. бібліотека мала 5803 читачі, яким за рік видано 143 тис. видань).

1971

1224. 1971, квітень. Відбувся вечір за участю харківських композиторів для молодих читачів ХДНБ.

1225. 1971, 3-й квартал. Розпочато спорудження нового книгосховища на 4 млн. томів, двоповерхової добудови до головного бібліотечного будинку і чотириповерхового службово-виробничого корпусу.

1226. 1971, вересень. Організовано виставку прижиттєвих та рідкісних творів Т.Драйзера.

1227. 1971, листопад. Відкрито виставку прижиттєвих і рідкісних видань Ф.М.Достоєвського.

1228. 1971, грудень. Організовано виставку прижиттєвих та рідкісних видань В.Г.Короленка з фонду ХДНБ.

1229. 1971, грудень. Діє експозиція рідкісних творів М.О.Некрасова.

1230. 1971, грудень. Відкрито книжкову виставку про творчість Г.Флобера.

1231. 1971. Розроблено "Положення про систему міжбібліотечного абонемента в Харківській зоні".

На основі координації діяльності МБА з бібліотеками Харкова та зони, в тісному зв‘язку з структурними підрозділами ХДНБ проведено роботу, спрямовану на вдосконалення технологічних процесів, механізації процесу відправки посилок та листів.

Відділом МБА підготовлено інформаційні матеріали, надані консультації з впровадження єдиної загальнодержавної системи МБА в практику бібліотек Харкова та Харківської зони.

1232. 1971. У структурі ХДНБ організовано редакційно-видавничий відділ.

1233. 1971-1972 ХДНБ брала участь у всесоюзному дослідженні "Наукова організація праці в бібліотеках". На підставі узагальнених матеріалів було здійснено перерозподіл робочих місць у відділі обробки і каталогів, переглянуто деякі норми.

1972

1235. 1972, 25 жовтня. ХДНБ брала участь в організації і проведенні вечора "Ми були в НДР" (Харків, клуб друзів Німеччини).

1236. 1972, 28 грудня. Згідно з постановою Колегії Міністерства культури УРСР на ХДНБ покладено функції запровадження централізації масових бібліотек, поширення досвіду з організації ЦБС.

1237. 1972, кінець року. У штаті ХДНБ – 218 працівників, у т.ч. 171 бібліотечний працівник (14 зав.відділами, 7 зав.секторами, 12 головних бібліотекарів, 4 ст. редактори, 4 редактори, 44 ст. бібліотекарі і бібліографи та ін.). Вищу освіту мають 123 фахівця; стаж роботи понад 10 років – 98 осіб, до 10 років – 12 осіб, до 5 років – 44 особи.

1238. 1972. Відбулася науково-практична конференція з питань обслуговування читачів. Заслухані доповіді та повідомлення про склад читачів, інформаційну діяльність, перспективи розвитку фондів ХДНБ. Працівники науково-бібліографічного, науково-методичного відділів, філіалу; ХДНБ для юнацтва взяли участь в науково-практичній конференції випускників ХДІКу.

1239. 1972. ХДНБ брала участь у загальносоюзному дослідженні "Історія бібліотечної справи в СРСР". Було зібрано дані про бібліотеки Харківщини. На базі двох бібліотек Харкова вивчалася ефективність рекомендаційних бібліографічних посібників. Результати дослідження висвітлено на науково-практичній конференції ХДІК у доповіді "Використання рекомендаційної бібліографії для загальної самоосвіти" .

1240. 1972. За дорученням Державної республіканської бібліотеки ім. КПРС розроблено програму роботи школи передового досвіду "Бібліотеки на допомогу промисловому виробництву".

1241. 1972. Підготовлено до друку 33 бібліографічні і методичні посібники. Серед них рекомендаційні покажчики літератури "На допомогу робітникам машинобудівних професій" (Уклад. Т.І.Новікова), "Планування промислового виробництва" (Уклад. К.Д.Тараманова), покажчик винаходів СРСР за 1965–1972 рр. "Программные системы управления" (Уклад. З.М.Калиниченко), С.І. Грибов підготував "Аналіз методичних і бібліографічних матеріалів по пропаганді технічної літератури, виданих обласними бібліотеками республіки (за 1971 р.)", Б.В.Сухоруков узагальнив бібліотечний досвід за темою "Деякі питання естетичного виховання читачів". С.І.Грибов та А.М.Перепеча підготували методико-бібліографічні матеріали "Строителям – книгу по специальности", "Библиотеки – мастерам производства".

1242. 1972. Протягом року до бібліотечного фонду надійшло 193470 видань, у т.ч. 179134 вітчизняні, 14336 зарубіжних. На кінець року обсяг фонду становив 4481621 документ.

1243. 1972. ХДНБ здійснювала міжнародний книгообмін з 12 установами шести соціалістичних країн.

1244. 1972. Генерал-полковник М.Туранов передав бібліотеці цінні книги зарубіжних видавництв, пенсіонер Колесник – польські періодичні видання.

1245. 1972. Розпочато організацію та проведення "Днів інформації", і "Днів спеціаліста" для науковців, фахівців народного господарства.

1246. 1972. З ініціативи ХДНБ укладено договори з товариствами дружби Харкова про організацію спільних книжкових експозицій.

1247. 1972. Усі 410 описів винаходів, які були представлені на перегляді в Українському НДІ тваринництва, замовлені науковцями через МБА ХДНБ.

1248. 1972-1973. Більше 16 тис. книг до бібліотек Білорусії, Естонії, Киргизії, Вірменії та інших республік шляхом книгообміну відправила ХДНБ.

1249. 1972-1975. У рамках всесоюзного дослідження ХДНБ вивчала склад, рух, використання і поповнення фонду бібліотеки з метою виявлення закономірностей розвитку і використання документних фондів, визначення місця фондів ХДНБ у системі обслуговування населення, розробки стратегії розвитку фондів на найближчі 10–20 років.

1250. 1972-1975. Проведено наукове вивчення питання "Ефективність використання читачами бібліотек Харківської зони бібліографічних покажчиків з техніки, підготовлених ХДНБ у 1970–1975 рр".

1251. 1972-1986. Спільно з Харківським обласним інститутом удосконалення кваліфікації вчителів готувалася до друку поточна бібліографічна інформація "Нова література на допомогу вчителю".

1973

1252. 1973, 28 червня. Під час відвідання Валківської районної бібліотеки працівники Г.М.Каширіна та В.О.Ярошик надали практичну допомогу в організації краєзнавчої картотеки, формуванні фонду краєзнавчої літератури.

1253. 1973, 2-ге півріччя. За рішенням третього засідання секції бібліографічної роботи Міжвідомчої Ради при Обласному відділі культури Харківська ОУНБ веде краєзнавчий каталог за топографічним принципом, а ХДНБ – краєзнавчий систематичний каталог за схемою каталогу Горьківської ОУНБ.

1254. 1973, липень. Створено сектор науково-допоміжної бібліографії при науково-бібліографічному відділі.

1255. 1973, 24-30 вересня. Здійснено виїзд до Полтавської ОУНБ, вивчено структуру і зміст краєзнавчого каталогу, методику укладання бібліографічного покажчика "Історія міст та сіл Полтавщини", надано методичну допомогу.

1256. 1973, жовтень. Бібліотека почала обслуговувати читачів у суботу у двозмінному режимі.

1257. 1973, листопад. Проведено вечір німецькою мовою (Будинок вчителя), присвячений письменнику Ф.Вольфу.

1258. 1973, грудень. З ініціативи ХДНБ відбулося засідання Міжвідомчої ради з питань бібліотечної роботи при Харківському обласному

управлінні культури. Галузевими групами (технічна, сільськогосподарча, медична, з питань мистецтва) розроблені пропозиції щодо подальшого розвитку координації комплектування фондів місцевих бібліотек.

1259. 1973, грудень. Вивчався досвід пропаганди бібліотечно-бібліографічних знань у Республіканській бібліотеці ім. КПРС, Публічній бібліотеці АН УРСР, Міський центральній бібліотеці ім. М.Салтикова-Щедрина (м. Київ).

1260. 1973, кінець року. Створено сектор науково-дослідної роботи при науково-методичному відділі у складі 2 працівників Розроблено "Положення про науково-дослідну роботу ХДНБ".

1261. 1973. Здійснено збір даних та їх узагальнення в рамках всесоюзного соціологічного дослідження "Книга і читання у житті радянського села". Вивчення складу фондів періодичних видань 14 бібліотек Харкова дало можливість скоординувати передплату часописів, їх розміщення у бібліотечній мережі регіону.

1262. 1973. У межах всесоюзного дослідження "Наукова організація праці у бібліотеках" проведене анкетування бібліотечних працівників, розпочато розробку норм на бібліотечні процеси.

1263. 1973. Розроблено інструкції "Шлях книги" та "Обробка мікрофільмів".

1264. 1973. Вивчено і узагальнено досвід роботи з організації краєзнавчих каталогів у Полтавській та Дніпропетровській ОУНБ.

1265. 1973. Результати вивчення на базі 25-ти бібліотек стану обслуговування населення м.Харкова, надіслано до постійної комісії з питань культури Верховної Ради Української РСР.

1266. 1973. Головний бібліотекар М.І.Смілянська здійснила виїзд до Ленінграда для ознайомлення з досвідом методичного керівництва з питань пропаганди технічної літератури в Публічній бібліотеці ім.М.Салтикова-Щедріна.

1267. 1973. За результатами наукового пошуку працівниками бібліотеки підготовлено матеріали до статей про рідкісні видання, пов'язані з 70-річчям П з'їзду РСДРП, з питань шевченкознавства, про альбом Клеопатри Саричевої початку XIX ст. з записами творів Ломоносова, Державіна, Жуковського, Пушкіна, Рилєєва та ін.

1268. 1973. Видано 33 роботи загальним обсягом 125,4 друк. арк. тиражем 25870 пр. друкарським способом і на ротапринті, у т.ч. "Указатель фондов патентной документации, имеющихся в территориальном патентном фонде ХЦНТИ и ХГНБК" (Уклад. Б.Д.Єрмолаєва,

В.М.Созонова), бібліографічний покажчик "Господарська реформа в дії" (Уклад. Л.Д.Корецька), покажчик описів винаходів "Педиатрія" (Уклад.: В.Н.Созонова, А.М.Пикенін), методичний посібник "За високу якість і надійність промислової продукції" (Уклад.: С.І.Грибов, Т.О.Зав'ялова).

1269. 1973. До 3-го тому покажчика «Личные архивные фонды в Государственных хранилищах СССР», який готує до друку Державна бібліотека СРСР ім.В.І.Леніна, зібрано відомості про особисті архівні фонди, що зберігаються в ХДНБ.

1270. 1973. На прохання Державної бібліотеки СРСР здійснювався пошук та опрацювання матеріалів для друкованого зведеного каталогу революційних видань XIX ст.

1271. 1973. Сектор краєзнавчої роботи брав участь у підготовці видання "Бібліографія з історії бібліотечної справи в СРСР" (Розділ "Бібліотечна справа Харківщини") та ретроспективного покажчика "Історія УРСР".

1272. 1973. На допомогу бібліотечним працівникам підготовлено 20 методичних розробок щодо організації та проведення тематичних читацьких конференцій, усних журналів, диспутів, намічено програму семінару з питання інформаційної діяльності бібліотек.

1273. 1973. Обласні бібліотеки розмножили для місцевих бібліотек методичну продукцію ХДНБ. Так Івано-Франківська ОУНБ поширила серед книгозбірень видання «Гордое имя рабочий», «Сфера обслуживания – в центре внимания».

1274. 1973. До бібліотеки записалося 31598 читачів (у т.ч. 458 наукових працівників, 7831 інженерно-технічний працівник, 1024 працівників гуманітарної сфери). Вони відвідали бібліотеку 201191 раз. Протягом року видано 1417314 документів, у т.ч. 1315746 книг і журналів, 413113 видань з техніки, 224249 пр. природознавчої літератури та літератури з математики.

1275. 1973. До бібліотечного фонду надійшло 215245 видань, у т.ч. 127309 книг, нотних і картографічних видань, 38632 журнали та продовжувані збірникии, бюлетені, 49303 газети.

1276. 1973. За запитом ХДНБ надіслано 413 ретроспективних видань, відсутніх у фонді, у т.ч. 48 харківських видань із БАН СРСР (Ленінград), комплект малотиражного студентського альманаху "Тверской бульвар, 25" із Літературного інституту ім.О.М.Горького.

1277. 1973. Із обмінного фонду ХДНБ було безкоштовно надіслано до бібліотек Радянського Союзу 14848 видань. Налагоджено книгообмін з Державною бібліотекою у Празі та Державною бібліотекою в Остраві.

Міжнародний книгообмін здійснювався з 15-ма бібліотеками соціалістичних країн. З цього джерела комплектування ХДНБ отримала 423 примірника видань.

1278. 1973. До бібліотеки надійшло чимало відгуків від абонентів позаміської групи – фахівців промислових підприємств та учбових інститутів Харкова, Полтави, Сум, Бєлгорода та інших регіонів. У листах йшлося про те, що своєчасне та повне задоволення потреб науковою літературою, допомагає успішно виконувати виробничі та науково-дослідні завдання.

1279. 1973. Вперше бібліотека забезпечила бюлетенями "Новини технічної літератури" усі промислово-транспортні відділи районних комітетів партії, найбільші обчислювальні центри регіону. На замовлення бюлетені надіслали до бібліотек Москви, Баку, Донецька, Черкас та ін. міст країни.

1280. 1973. Для поліпшення своєчасного обслуговування читачів матеріалами до окремих подій і дат було розроблено попереджувальні довідки. Надіслано 80 копій письмових довідок до бібліотек, інститутів, будинків культури Москви, Києва, Горького, Душанбе, Риги, Хабаровська, Воронежа, Кургана та ін.

1281. 1973. Щотижня у читальному залі науково-бібліографічного відділу проводяться огляди нових бібліографічних джерел та довідників.

1282. 1973. Сектором рекомендаційної бібліографії розроблено бібліографічні покажчики "На допомогу робітникам машинобудівних професій", "Естетика виробничого середовища", "Текстильна промисловість", рекомендаційні покажчики літератури з питань техніки за 1962–1972 рр.

1283. 1973. Вперше бібліотека брала участь у проведенні "Днів науки", організованих секцією науково-технічного прогресу товариства "Знання".

1284. 1973. 38 споживачів колективної інформації відібрали 6463 описи винаходів для впровадження у виробництво. Так Харківський завод транспортного машинобудування від впровадження описів винаходів одержав економію на 50 тис.крб.

1285. 1973. Союз радянських товариств дружби та культурних зв'язків із зарубіжними країнами нагородив грамотою колектив ХДНБ за активну діяльність у зміцненні дружби із зарубіжними країнами.

1286. 1973. Відбулися літературно-художні вечори за участю артистів Харківської філармонії, присвячені 100-річним ювілеям композитора С.Рахманінова та видатного актора і співака Ф.Шаляпіна.

1287. 1973. Спільно з Харківським обласним комітетом захисту миру та земляцтвами студентів соціалістичних країн організовано інтернаціональний вечір, присвячений Всесвітньому конгресу миролюбних сил у Москві.
1288. 1973-1975. Результати наукового дослідження "Обслуговування студентів вузів бібліотеками Харкова" були обговорені на об'єднаному засіданні секції обслуговування читачів при вченій раді ХДНБ і методичному об'єднанні вузівських бібліотек, розроблені заходи з поліпшення обслуговування читачів-студентів.
1289. 1973-1975. У рамках всесоюзного соціологічного дослідження "Книга та читання в житті радянського села" ХДНБ вивчала динаміку читання населення, визначала ефективність бібліотечної роботи на базі трьох сільських бібліотек Валківського району Харківської області. Здійснювалося збирання відомостей із районних бібліотек Харківської зони. Опрацьовані матеріали були відбиті у збірці "Книга и чтение в жизни советского села" (М., 1975).
1290. 1973-1975. ХДНБ на замовлення Історичної бібліотеки України брала участь в роботі над науково-допоміжним бібліографічним покажчиком "Історія УРСР".
1291. 1973-1976. Проводилися Дні спеціаліста для перекладачів за темою "Теорія і практика перекладу наукової технічної літератури".
1292. 1973-1977. Спільно з відділом рідкісних книг бібліотеки Харківського держуніверситету здійснювалося вивчення, науковий опис стародруків до зведеного каталогу українських стародруків у бібліотеках Харкова.

1974

1293. 1974, на 1 січня. Фонд ХДНБ становив 4538070 документів, у т.ч. 865344 видання соціально-економічної тематики, 400766 – з природних наук 1736803 –з техніки, 363329 –з питань сільського господарства, 277192 – з мистецтва, 397630 – художньої літератури.
1294. 1974, 25-26 травня. Понад 600 книг, журналів із фонду ХДНБ експонувалось на науково-практичній конференції вчених, провідних фахівців підприємств, НДІ (Палац студентів у Харкові).
1295. 1974, травень. ХДНБ підготувала доповідь "Українські стародруки XVI–XVII ст. у фондах бібліотек Харкова" на наукову конференцію, яка була організована ХДІК і Книжковою палатою УРСР.

1296. 1974, червень. Відбувся музично-літературний вечір, присвячений 175-й річниці з дня народження О.С.Пушкіна за участю майстрів мистецтв Харкова. Підготовлено бібліографічний покажчик "Поезія О.С.Пушкіна у творах українських радянських композиторів".

1297. 1974, 30 липня. Директору ХДНБ Н.Х.Семененко присвоєно почесне звання "Заслужений працівник культури УРСР".

1298. 1974, 15 липня. Відділ стародруків і рідкісних книг переведено до приміщення нового корпусу бібліотеки.

1299. 1974, серпень. На районній нараді в Чугуєві організовано відкритий перегляд 500 видань для вчителів.

1300. 1974, вересень. У підсобному фонді ВОЧ для поліпшення роботи з відмовленнями введено замісники на книги, що видані через МБА та РА.

1301. 1974, вересень. Бібліотека перейшла на новий режим обслуговування читачів: у дві зміни без вихідного дня.

1302. 1974, жовтень. Під час відвідуванняв ХДНБ головним бібліотекарем Кіровської ОУНБ Е.А.Семеніної відбувся обмін досвідом з питань краєзнавчої роботи, зокрема бібліографування краєзнавчих матеріалів.

До фонду ХДНБ надійшли краєзнавчі бібліографічні видання Кіровської обласної бібліотеки.

1303. 1974. У рамках республіканського дослідження "Проблеми центра-лізації бібліотечного обслуговування населення" вивчалася робота з організації ЦБС м.Севастополя і Сумської області.

1304. 1974-1975. Здійснювалося наукове вивчення ефективності використання в ХДНБ письмових бібліографічних довідок.

1305. 1974, листопад. У світлі постанови ЦК КПРС "Про підвищення роботи бібліотек у комуністичному вихованні трудящих і науково-технічному прогресі" ХДНБ представила на республіканську науково-практичну конференцію з питань подальшого розвитку бібліотечної справи в УРСР повідомлення "Деякі питання розширення діяльності бібліотек на допомогу промисловому виробництву і підвищенню професійного рівня трудящих".

1306. 1974. Протягом року працівники НМВ відвідали 180 бібліотек, перевірено стан роботи з питання пропаганди технічної літератури 141 бібліотеки Харківської зони та 39 бібліотек України.

1307. 1974. За результатами перевірок бібліотечної роботи на допомогу виробництву які знайшли відображення у виданнях "Огляд роботи

бібліотек республіки на допомогу промисловому виробництву за 1972–1973 роки" та "Огляд видань обласних бібліотек з питань техніки", вперше підготовлено узагальнюючі рекомендації, поради бібліотекам Рівненської, Сумської, Черкаської та Чернівецької областей.

1308. 1974. Спільно з Вінницькою ОУНБ узагальнено досвід з питань пропаганди технічної літератури Калинівської районної бібліотеки. Матеріали надіслано до Державної бібліотеки СРСР ім. В.І.Леніна для збірки "В помощь массовым библиотекам".

1309. 1974. З метою вивчення досвіду бібліотечної роботи були здійснені наукові відрядження до Державної бібліотеки СРСР ім. В.І.Леніна, Всесоюзної державної бібліотеки іноземної літератури Республіканської державної бібліотеки УРСР ім. КПРС та Одеської наукової бібліотеки м. О.М.Горького.

1310. 1974. Підготовлено методичний посібник "Організаційно-методична робота районних і центральних міських бібліотек Харківської зони". Надано методичну, практичну допомогу централізованим системам міст Севастополя і Кременчука, а також Центральній міській бібліотеці Харкова з питань формування фонду в умовах ЦБС.

1311. 1974. Працівники ХДНБ підготували понад 50 бібліографічних, методичних видань і статті за результатами науково-дослідної та методичної діяльності, зокрема рекомендаційні покажчики "Швейне виробництво", "Шкіряно-взуттєве виробництво", "На будовах України", "Науки XX века", методичні поради "Пропаганда методу Миколи Злобіна", "Бібліотеки – колективам художньої самодіяльності", "Научно-технический прогресс и задачи библиотеки на современном этапе", "Выдающиеся мастера живописи и графики".

1312. 1974. Підготовлено і надіслано до Державної бібліотеки СРСР матеріали до зведеного каталогу вітчизняних мініатюрних видань. Подано пропозиції щодо методики складання каталогу.

1313. 1974. За пропозицією Міністерства культури УРСР НМВ підготував список виробничої літератури українських видавництв, яка користується постійним попитом серед читачів і потребує перевидання.

1314. 1974. Надійшло 44 листа із бібліотек РСФСР, Узбекистану, Латвії з проханням надіслати методичні посібники ХДНБ, зокрема видання "Строителю – книгу по специальности", "Пропаганда литературы по бионике в массовых библиотеках".

1315. 1974. ВТЛ надіслав до бібліотек України підготовлену бібліографічну інформацію "Новости технической литературы", про

застосування обчислювальної техніки на будівництві, у транспорті, про харків'ян – заслужених винахідників УРСР, а також покажчик описів винаходів за темою "Пірометри" .

1316. 1974. У відділі зберігання фондів упроваджено за методикою Кримської ЦНТБ, спрощений каталогізаційний опис стандартів, організовано відкритий доступ до фонду вітчизняних та зарубіжних патентних бюлетенів.

1317. 1974. Освоєно п'ятиповерховий адміністративно-виробничий корпус, проведено передислокацію літератури, завдяки чому поліпшилися умови обслуговування читачів у ВОЧ, ВІЛ, відділі стародруків і рідкісних книг.

Відновлено роботу залу для спеціалістів народного господарства на 40 місць.

1318. 1974. Широко застосовувалися тематичні перегляди на замовлення організацій та установ, на верстатобудівному заводі демонструвалися поточні видання з питань верстатобудування США, ФРН, Франції, Англії. У Будинку моделей була організована експозиція "Нові напрямки в конструюванні одягу в соціалістичних країнах".

У дні декад книги Болгарії, Румунії, Польщі, Чехословакії, Німеччини було організовано виставки "Наш друг Куба", "Болгарії – 30 років".

1319. 1974. Надіслано 69922 видання вітчизняним та зарубіжним партнерам з книгообміну. 780 методичних та бібліографічних видань ХДНБ було також надіслано бібліотекам і підприємствам країни, 250 книг на БАМ для будівельників дільниці "Харків".

1320. 1974. Враховуючи підвищений попит користувачів на автореферати дисертацій, ХДНБ підготувала 1061 лист з проханням надіслати означені видання за попередні 2 роки. Протягом року було одержано 20053 автореферати дисертацій, тобто на 3331 пр. більше ніж у 1973 р.

1321. 1974. Укладено договори щодо книгообміну з 19 бібліотеками соціалістичних країн, серед яких Центральна науково-технічна бібліотека Угорщини, Наукова бібліотека Ягеллонського університету м. Кракова, Бібліотека Варшавського політехнічного інституту Словацької академії наук та ін.

ХДНБ здійснює книгообмін з 34 бібліотечними установами соціалістичних країн. Шляхом міжнародного книгообміну було одержано 1695 видань (у 1973 р. – 423).

ЮНЕСКО надіслала 131 книгу.

1322. 1974. Із дублетних фондів підприємств Харкова надійшло 3000 описів вітчизняних винаходів.

* * *

1324. 1974. До нових додаткових приміщень книгосховища було відправлено 700 тис. видань.
1325. 1974. Вперше за часи існування ВТЛ проведено роботу з очистки фонду малозапитуваних документів. Створено фонд чинних стандартів. 50 тисяч перфокарт США зшито у певні групи.
1326. 1974. Загальна кількість читачів ХДНБ становить 31574 особи (у 1973 р. – 31598), серед них 5274– наукові працівники, 12855 – фахівці з вищою та середньою освітою. Зареєстровано 213431 відвідування. Вийшло друком 1478378 видань, у т.ч. таких, що адресовані науковцям – 469766 пр., фахівцям народного господарства, науки, культури – 481021 пр.
1327. 1974. Філіал для юнацтва обслуговував 5000 читачів (робітничу молодь, учнів технікумів, училищ і середніх шкіл). Головна увага приділялася індивідуальному керівництву читанням цих категорій читачів, наочній пропаганді літератури, вихованню бібліотечно-бібліографічної грамотності читачів.
1328. 1974. З покладанням на ХДНБ функцій зонального центру МБА, змінився склад абонентів, збільшилась кількість районних бібліотек, науково-дослідних та учбових інститутів, зріс попит на наукову літературу. Протягом року 920 (у 1973 р. – 806) абонементам було надіслано 11330 видань, видано 109545 бібл.од.
1329. 1974. На допомогу музикознавцям створено реєстраційну картотеку "Музичні періодичні видання XIX – XXст. у фондах ХДНБ".
1330. 1974. Сектором науково-допоміжної бібліографії укладено серію покажчиків літератури "Застосування обчислювальної техніки в [...] промисловості" [гірській, харчовій, легкій, хімічній, сільському господарстві]".
1331. 1974. На замовлення Комітету державної безпеки Киргизької РСР було підібрано і надіслано матеріали про бунт Зубова на Куп'янщині у 1919 році.
Для краєзнавчих музеїв підготовлено матеріали щодо перебування видатних діячів у краї, з топоніміки Харківщини; для НДІ ім.А.Н.Крилова (м. Ленінград) – про приятельку В.Г.Короленка, харківського лікаря Е.С.Дрентельн та ін.

1332. 1974. Створено бібліографічні покажчики "Про Леніна співає Україна", "Поезія О.С.Пушкіна в творах українських радянських композиторів". На замовлення членів шкільної секції "Бюро екскурсій та мандрів" підготовлено перегляд видань "Музична культура Харкова".
1333. 1974. Відділ літератури іноземними мовами підготував 14 радіо- та 2 телепередачі: "Наш друг Куба", "Польща сьогодні", "Видання В.Гете німецькою мовою у фондах ХДНБ, "Лист болгарського видавництва "Партиздат" колективу бібліотеки Короленка" та ін.
1334. 1974. На інтернаціональному вечорі, присвяченому 25-річчю Радянського комітету захисту миру (м.Харків) колективу ХДНБ було вручено почесну грамоту Радянського комітету захисту миру.
1335. 1974. Набули популярності читацькі конференції з питань НТІ. Було проведено 3 конференції на швейній фабриці ім.Тінякова, в НДІ "Гідропривід" та "Медична радіологія".
1336. 1974. У ХДНБ працювало 280 осіб, у т.ч. 221 бібліотечний працівник. За останні 4 роки штат бібліотеки зріс на 75 осіб Переважна більшість працівників (144 особи) мають вищу освіту і стаж роботи понад 10 років.
1337. 1974. ХДНБ уклала договори про міжнародний книгообмін з бібліотеками та видавництвами Угорщини.

1975

1338. 1975, березень. Співпрацівники ВІЛ брали активну участь у підготовці і проведенні республіканського семінару-практикуму завідуючих відділами технічної літератури бібліотек УРСР.
1339. 1975, 28-29 травня. На науково-практичній конференції “Вивчення ефективності рекомендаційних посібників, створених бібліотекою” (м. Ворошиловград) виступила з повідомленням Л.Т.Воробйова, головний бібліограф ХДНБ
1340. 1975, травень. Відбулося засідання клубу любителів книги за темою “За сторінками поезії воєнних років”.
1341. 1975, 2 липня. Створено відділ науково-дослідної роботи на базі сектору науково-дослідної роботи науково-методичного відділу.
1342. 1975, липень. Підготовлений спільно з Харківською обласною радою ВТВР бібліографічний покажчик “Рационализатору и изобретателю” (Х., 1975) надіслано до обласних бібліотек УРСР.

1343. 1975, серпень. На замовлення ЮНЕСКО підготовлено і надіслано статтю про фонд рідкісних видань ХДНБ.
1344. 1975, серпень. Відділ технічної літератури переведено до нового приміщення. Кількість місць у читальному залі збільшилась на 22 – тепер їх стало 40. Читачі користуються відкритим доступом до патентних бюлетенів.
1345. 1975, вересень. Відбулося засідання клубу любителів книги за темою "Книги про наше місто [Харків]".
1346. 1975, 29 жовтня. Рішенням Ради Міністрів УРСР ХДНБ визначено як депозитарій міжобласного рівня. За бібліотекою були закріплені книгозбірні Харківської, Полтавської та Сумської областей.
1347. 1975, грудень. Відбулося засідання Міжвідомчої ради з координації бібліотечно-бібліографічного обслуговування студентів м. Харкова.
1348. 1975. У рамках республіканського дослідження "Перспективи розвитку фондів наукових бібліотек" проаналізовано дані щодо використання фонду технічної літератури ХДНБ, розроблено заходи, спрямовані на запобігання відмовленням читачам на видання з техніки.
1349. 1975. За результатами дослідження "Наукова організація праці в бібліотеці" працівники НМВ уклали бібліографічний покажчик, підготували до друку методичну консультацію "Посадові інструкції – важлива умова чіткої організації праці".
1350. 1975. На науково-практичній конференції, присвяченій підготовці другого видання "Сводного каталога русских нелегальных и запрещенных изданий Х1Х века" працівник відділу стародруків і рідкісних книг виступив з повідомленням щодо змісту і структури видання.
1351. 1975. До наради директорів обласних бібліотек республіки (м.Київ) та семінару завідуючих методичними відділами (м. Миколаїв) підготовлено виступи з питання "Бібліотека і науково-технічний прогрес: Бібліотечно-інформаційне забезпечення потреб науки і виробництва".
1352. 1975. На підставі аналізу діяльності відділів технічної літератури бібліотек України підготовлено методичні рекомендації "Областные библиотеки в помощь научно-техническому прогрессу".
1353. 1975. Під час виїздів до бібліотек вивчався досвід пропаганди правових знань (Полтавська обл.), краєзнавчої роботи (Ворошиловградська обл.) та бібліотечного обслуговування населення у невеликих містах (Кіровоградщина).
Надійшло 62 замовлення від бібліотек Радянського Союзу на методичні посібники, що були підготовлені працівниками ХДНБ.

Опубліковано (у бюлетені "Нові видання УРСР") методичну консультацію "Посадові інструкції – важлива умова чіткої організації праці", вийшли друком покажчики літератури "Наукова організація праці в бібліотеці" та "Покажчик літератури з питань методики та організації наукових досліджень в галузі бібліотекознавства".

1354. 1975. У рамках кооперації та координації діяльності з обласним та міським відділеннями товариства "Знання" розроблено методику підготовки лекцій про Велику Вітчизняну війну, перевірено систему контролю за їх якістю у Комінтернівському районі.

1355. 1975. На підставі вивчення досвіду бібліотек Донецької та Полтавської областей підготовлено посібник "Робота обласних бібліотек Харківської зони як регіональних центрів МБА".

1356. 1975. П'ять працівників бібліотеки прослухали курс лекцій у Всесоюзному інституті підвищення кваліфікації бібліотечних працівників (м. Москва).

Вивчався досвід роботи Державної бібліотеки ім. В.І.Леніна, ВДБІЛ, ДРБ УРСР.

1357. 1975. Створено два відділи: обробки і організації алфавітних каталогів, систематизації і організації систематичного і тематичного каталогів.

1358. 1975. Надруковано на ротапринті 47 бібліографічних і методичних видань загальним обсягом 116,3 друк. арк., тиражем 13040 примірників. Вперше на "Ері" скопійовано 1000 карток для топографічного каталогу.

1359. 1975. На замовлення Інституту проблем машинобудування підготовлено ретроспективний науково-допоміжний покажчик «Пространственные задачи теории упругости, пластичности, ползучести» обсягом 11 друк.арк.

1360. 1975. Для міської організації товариства "Знання" складено "Методику підготовки лекцій про Велику Вітчизняну війну", методичний посібник «Библиографические и справочные пособия в работе лектора».

1361. 1975. Протягом року надано методичну і практичну допомогу
198 бібліотекам України, 644 письмових та усних методичні консультацій.

На замовлення 62 методичних центрів Радянського Союзу надіслано методичні матеріали ХДНБ.

1362. 1975. У кожному відділі створено комісію з наукової організації праці. Розроблено інструкцію по вилученню літератури з фонду ХДНБ.

Проведено нормування процесу здавання книг у ВІЛ, запису та реєстрації читачів у ВОЧ.

1363. 1975-1980. ХДНБ брала участь у становленні та розвитку 184 централізованих бібліотечних систем України.

1364. 1975. Протягом року читачі 253061 раз відвідали бібліотеку. Це на 39630 більше ніж у 1974 р.

Читачам видано 1552245 бібл. од., у т.ч. книг і журналів – 1479183 пр.

1365. 1975. У відділі обслуговування читачів відкрито зал нових надходжень на 16 місць.

1366. 1975. Обслужено 1015 позаміських абонентів, у т.ч. 488 бібліотек Міністерства культури, 200 бібліотек промислових міст, 13 книгозбірень соціалістичних країн. Всього отримано 18407 замовлень на літературу (у 1970 р. – 10415 замовлень).

1367. 1975. Працівники групи запису і контролю інформували читачів про фонди масових і профспілкових книгозбірень, їх адреси на підставі картотеки "Бібліотеки м.Харкова".

1368. 1975. За рішенням вченої ради ХДНБ автореферати дисертацій (крім українських видань) комплектуються в одному примірнику.

180 інститутів країни повідомили (у 1973–1975 рр.), що бібліотека буде постійним одержувачем цих видань.

1369. 1975. У зв'язку з розширенням обсягу краєзнавчої роботи ХДНБ докомплектовано 4443 пр. краєзнавчої літератури, у т.ч. 1388 видань надійшло з фондів Харківського обкому партії.

1370. 1975. ХДНБ одержала "П'ятикнижжя [Тора]", Хартійний рукописний сувій давньоєврейською мовою, Біблія (М., 1757), "Євангеліє" (К.: Тип. Печерської лаври, 1746) та ін. з особистої колекції художника-графіка З.М.Фрадкіна.

1371. 1975. З обмінного фонду ХДНБ відправлено літературу 182-м партнерам. Передано 705 книг Харківській центральній міській бібліотеці для юнацтва, 7829 – міській бібліотеці.

1372. 1975. З метою звільнення місця для нової літератури, вилучено 150 тис. дублетних видань і вивезено до допоміжних книгосховищ.

1373. 1975. Організовано алфавітний каталог авторефератів дисертацій. Хронологічне охоплення з 1954 р. Обсяг 363 тис. карток (дані на 1 січня 1999 р.).

1374. 1975. На замовлення Харківського обласного архіву виявлено матеріали про територіально-адміністративний поділ Харкова і області.

1375. 1975. На прохання 43 бібліотек СРСР їм надіслано бібліографічний покажчик "Харьковчане – заслуженные изобретатели Украинской ССР" (Х., 1973)
1376. 1975. Надійшли замовлення з бібліотек (Ростовської наукової, Вільнюської республіканської, Каунаського НДІ радіовимірювання, Полтавської центральної науково-технічної та ін.) на бібліографічний покажчик "Пирометры", підготовлений ВТЛ.
1377. 1975. Здійснено пошук і надано бібліографічну інформацію на замовлення користувачів Чернігівської, Сумської областей, ХТЗ, ВНДІ шахтного будівництва та багатьох інших.
1378. 1975. Відбулися три читацькі конференції з питань інформаційної роботи на Першотравневому хімічному заводі, у Виробничому об'єднанні швацьких підприємств м. Харкова та Будинку техніки – читацька конференція "Роль технічної літератури у прискоренні науково-технічного прогресу".
1379. 1975-1976. За участю 50 фахівців масових бібліотек регіону було здійснено пошук та опрацьовано матеріали (11 тис. бібліографічних описів) для покажчика з історії міст і сіл Харківщини, каталогу "Харківщина". Надано допомогу редколегії видання "Історія міст і сіл. Харківська область": здійснено редагування бібліографічних джерел фактографічних даних у нарисах про населені пункти, організовано
5 відкритих переглядів літератури.
1380. 1975-1976. За даними дослідження "Використання фонду вітчизня-них журналів" розроблено критерії відбору маловикористовуваної літератури, фонд очищено від дублетів і вивезено до допоміжних книгосховищ 200 тис. видань.

1976

1382. 1976, на 1 січня. Фонд бібліотеки становить 4839093 примірники, у т.ч. 553766 видань українською мовою, 38076618 – російською, 71739 – мовами інших народів СРСР, 405970 – іноземними мовами .
1976. 14-19 вересня. За завданням Міністерства культури УРСР вивчено досвід роботи та надано методичну допомогу в організації довідково-інформаційних фондів у бібліотеках Вінницької області.
1384. 1976, червень. На засіданні секції комплектування при міжвідомчій раді з бібліотечної роботи за участю 60 працівників бібліотек

міста обговорювалося питання про формування фонду періодичних видань регіону.

1385. 1976, 24 листопада. Було організовано науково-практичну конференцію “Вчись працювати з технічною літературою” для студентів – дипломників, викладачів і аспірантів Інституту механізації і електрифікації сільського господарства.

1386. 1976. До 90-річчя від дня заснування ХДНБ 18 її працівників нагороджено грошовими преміями Міністерства культури УРСР. Іменні годинники одержали Т.Г.Шерстюк, Н.М.Демидова, В.О.Ярошик.

40 працівникам бібліотеки вручено почесні грамоти профспілки працівників культури України, грамоти дирекції та профспілкової організації ХДНБ.

1387. 1976. При ХДНБ створено раду з питань наставництва, яка організувала конкурс “Кращий за професією”.

Наставники О.В.Балаценко, І.С.Мірошник, В.Г.Ломакін, О.І.Малець нагороджені почесними грамотами.

Провідні фахівці бібліотеки навчалися на курсах підвищення кваліфікації у Всесоюзному інституті підвищення кваліфікації бібліотечних працівників (м. Москва) та при Міністерстві культури УРСР (м. Київ).

1388. 1976. За результатами зібраних і опрацьованих даних у межах загальносоюзних досліджень “Книга та читання у житті радянського села” (1973–1975 рр.) й “Удосконалення довідково-інформаційного забезпечення спеціалістів сільського господарства” (1975–1976 рр.) працівниками науково-дослідного відділу підготовлені повідомлення: “Інформаційно-бібліографічне забезпечення спеціалістів сільського господарства Харківської області” та “Читацькі інтереси сільських трудівників Харківщини”.

1389. 1976. Дослідження “Вивчення стану та використання довідково-бібліографічного апарату з іноземної літератури в системі інформаційної роботи” дозволили укомплектувати підсобний фонд літератури іноземними мовами бібліографічними та реферативними виданнями активного попиту.

1390. 1976. Бібліотека брала участь у проведенні всесоюзного дослідження “Вивчення складу читачів та їх інформаційно-бібліографічних потреб у літературі іноземними мовами”.

1391. 1976. Закінчено збирання та опрацювання матеріалів до видання “Товарні знаки видавництв Української РСР”.

Описано книги кирилівського шрифту XVI–XVII ст. (видані на території України) до зведеного каталогу.
Виявлено та описано книги для "Сводного каталога русских нелегальных и запрещенных изданий XIX века", який готує Державна бібліотека СРСР ім. В.І.Леніна у співпраці з великими книгозбірнями країни.
1392. 1976. Бібліотека взяла участь у заочному обговоренні бібліографічного покажчика "Сельскохозяйственная литература СССР" (Центральна наукова сільськогосподарська бібліотека ВАСГНІЛ). Інформацію було підготовлено на підставі анкетування читачів.
1393. 1976. Матеріалам про досвід переробки систематичного каталогу ХДНБ за таблицями ББК високо оцінені Державною бібліотекою СРСР ім. В.І.Леніна, куди було надіслано зауваження і пропозиції для наукових бібліотек щодо загальної методики класифікування творів друку за таблицями ББК.
1394. 1976. Під час виїзду до бібліотек Дніпропетровської області вивчався стан бібліотечно-бібліографічного обслуговування юнацтва.
Було надано методичну допомогу Донецькій ОУНБ в організації школи передового досвіду роботи з юнацтвом.
Започатковано видання (2 рази на рік) бібліографічного покажчика "Що читати учням 8–10 класів".
1395. 1976. Зав. сектором В.О.Ярошик виїздила до Москви з питання підготовки покажчика "Історія міст і сіл Української РСР", головні бібліотекарі Т.О.Кисельова і І.О.Зуєва вивчали досвід роботи з наукової організації праці, питань планування, звітності Державної бібліотеки ім. В.І.Леніна, зав. відділом іноземної літератури Н.М.Авдєєва ознайомилася з діяльністю Одеської наукової бібліотеки ім. О.М.Горького.
1396. 1976. Досвід роботи відділу технічної літератури ХДНБ вивчали під час відрядження фахівці Дніпропетровської, Кіровоградської ОУНБ, бібліотек Калінінського політехнічного інституту та Харківського інституту інженерів комунального господарства.
1397. 1976. На сторінках часопису "Нові видання УРСР" надруковано методичні поради, "На допомогу наставникам робітничої молоді" (Уклад.: А.Є.Офіцерова і Т.О.Зав'ялова), "Важлива умова чіткої організації праці: НОП у бібліотеках" (Уклад. В.М.Мартенсен).
1398. 1976. На замовлення редакційно-видавничого відділу Книжкової палати УРСР були підготовлені бібліотечні плакати: "Як користуватись систематичною картотекою журнальних і газетних статей", "Інформа-

ційно-бібліографічна служба бібліотеки", "Довідково-бібліографічна служба масової бібліотеки".

Подано пропозиції щодо удосконалення державного стандарту УРСР з бібліографознавчої термінології.

Складено методично-інструктивний лист "Методика організації краєзнавчої літератури в масових бібліотеках міста". Відредаговано краєзнавчий покажчик нової літератури "Харківщина в … році", який підготували працівники ОУНБ.

1399. 1976. Фахівці бібліотеки брали участь у створенні довідника "Харьков. Краткая справочная книга" (Х., 1976).

1400. 1976. Сектор науково-допоміжної бібліографії працював над серією покажчиків "Радянська наука між з'їздами". Підготовлено перший випуск посібника "Наука сьогодні: досягнення та перспективи". Опрацьовано матеріали до наступних випусків покажчиків: "Науки про Землю", "Технічні науки", "Наука на службі охорони природи", "Фундаментальні науки".

1401. 1976. Працівники науково-бібліографічного відділу підготували і надіслали до бібліотек Харківської зони списки літератури з методики бібліографування та з питань рекомендаційної бібліографії.

1402. 1976. Здійснено експеримент з прийняття читацьких вимог за диспетчерськими сітками, виділено робоче місце диспетчера. Складено інструкцію "Шлях проходження замовлень користувачів бібліотеки".

1403. 1976. Замінено індивідуальну передачу періодичних видань і літератури спрощеної обробки до відділу зберігання фондів на сумарну.

1404. 1976. Бібліотека одержала 206203 друковані одиниці, у т.ч. 136696 книг, нот, карт, 32504 журнали, продовжувані видання, 37003 газети.

1405. 1976. Згідно з "Положенням про організацію депозитарного зберігання книжкових фондів бібліотек країни" ХДНБ надано статус міжобласного універсального депозитарію. У відділі зберігання фондів виділено спеціальну групу (4 працівника) для організації депозитарію, створено робочу групу і комісію з надання методичної допомоги бібліотекам регіону (Сумській, Донецькій ОУНБ, Одеській науковій бібліотеці ім.О.Горького). Ядро фонду депозитарного зберігання склали 500 тис. видань, у т.ч. дореволюційні твори друку, література іноземними мовами.

Розпочато збирання інформації про маловикористовувану літературу від бібліотек регіону.

1406. 1976. ХДНБ поліпшила склад фондів сільськогосподарської літератури у зв'язку з переїздом Республіканської сільськогосподарської бібліотеки до м.Києва в координації з книгозбірнями Харкова і області.

1407. 1976. У букіністичному магазині були придбані рідкісне заборонене видання «Думы. Юношеские стихотворения К.Ф.Рылеева (Полное издание)» (Лейпциг, 1872), а також книга Д.Мільтона «Потерянный и возвращенный рай. С 50 картинами Густава Доре» (СПб., 1878).

Читачем подаровано видання «Республика Намур и Люксембург» (Амстердам, 1634) латинською мовою з серії ельзевірів.

1408. 1976. До ХДНБ надійшла дублетна література із фондів місцевих бібліотек релейного заводу та заводу ім. Малишева (1000 пр.), Управління охорони державних таємниць у пресі (1647 пр.), Книжкової палати УРСР (1500 пр.).

1409. 1976. 220 бібліотек є партнерами з книгообміну (це на 60 установ більше ніж у 1975 р.).

Найактивнішими міжнародними партнерами з книгообміну організацій були національні бібліотеки Болгарії, Німеччини, Словакії, Югославії, Чехії, Центр розповсюдження наукових видань Польської Академії у Варшаві, Центральна бібліотека Болгарської Академії наук у Софії.

1410. 1976. Для бібліотек Полтавської та Харківської областей, де працюють іноземні спеціалісти на будівництві газопроводу "Оренбург – Західний кордон", надіслано літературу іноземними мовами.

Районній бібліотеці м.Первомайська передано в дар книги польською мовою для експозиції "Книга зближує народи".

1411. 1976. МБА ХДНБ виконав замовлення 1200 абонентів на видання, що відсутні у бібліотеках різного відомчого підпорядкування, у т.ч.
31 ОУНБ України, 28 – інших республік СРСР, 17 – соціалістичних країн. Розпочато облік за індикаторною системою літератури підвищеного попиту.

1412. 1976. Прийняте рішення про запис читачів до бібліотеки 1 раз на
5 років з подальшою щорічною перереєстрацією.

1413. 1976. У відділі обслуговування читачів організовано щоденну роботу залу нових надходжень, створено сектор реєстрації та контролю (група запису читачів та група контролю).

1414. 1976. Здійснено естетичне оформлення вестибюлю: споруджено кафедру запису до бібліотеки, оформлено стенд "Правила користування

ХДНБ". На столах встановлені зразки заповнення анкет, замовлень на літературу.

1415. 1976. За допомогою систематичного каталогу книг підсобного фонду відділу обслуговування замовлення читачів задовольняються протягом 10–15 хвилин.

1416. 1976. Введено в практику ХДНБ нову форму обслуговування вчителів – Дні спеціаліста (день класного керівника, день вчителя історії тощо).

1417. 1976. Як і минулими роками, бібліотечні працівники допомагали учням обрати професію. Для них організовувалися виставки "Твоє покликання", "Ким бути", проводилися бесіди, огляди літератури, підготовлено усний журнал за участю представників різних професій.

1418. 1976. Пропаганда техніко-економічної літератури, описів винаходів, стандартів здійснюється спільно з НТБ, органами НТІ підприємств, організацій та установ Харкова, читацьким активом (80 осіб) ВТЛ, позаштатними консультантами – патентознавцями, фахівцями заводів (ім. Малишева, "Серп і молот", ХТЗ), інституту металів, економіки).

1419. 1976. За даними вивчення ефективності масових заходів що організовують працівники ХДНБ, найбільш результативним визнано дні інформації з питань техніки.

1420. 1976. Бібліотека надсилає інформацію про нові надходження до Інституту радіофізики і радіоелектроніки, до Фізико-технічного інституту низьких температур, Авіаційного, Інституту механізації і електрифікації сільського господарства, Мистецтв, Лабораторії гірничого тиснення м.Бєлгорода та ін.

1421. 1976. На прохання Державної публічної бібліотеки ім. М.Є.Салтикова-Щедріна підготовлено список журналів, що вийшли друком до 1917 р. і наявні у фонді ХДНБ, а для бібліотеки Московської військової червонопрапорної академії – список воєнних журналів за 1917–1976 рр.

1423. 1976. На прохання кафедри іноземних мов Харківського політехнічного інституту проведено перегляд літератури. Ряд тематичних переглядів було організовано у межах спільної діяльності ХДНБ з Міськвиконкомом (з комісією з роботи з іноземними студентами).

1424. 1976. Разом з міським відділом товариства дружби "СРСР–НДР" було проведено вечір, присвячений пам'яті Й.С.Баха.

1425. 1976. Традиційно здійснювалася робота з пропаганди фондів музичних видань спільно з музично-театральними установами, учбовими закладами, Харківським відділенням спілки радянських композиторів.

1426. 1976-1977. Було проведено дослідження "Роль МБА ХДНБК у задоволенні інформаційних запитів бібліотек промислових підприємств регіону", проаналізовано потік замовлень бібліотек промислових підприємств регіону, встановлено ступінь задоволення запитів абонентів, накреслено шляхи поліпшення діяльності МБА.
1427. 1976-1977. Спільно з Харківською обласною організацією Українського товариства охорони пам'яток історії та культури видано рекомендаційний покажчик "Великий Октябрь на Харьковщине".
1428. 1976-1978. Здійснено дослідження за темою "Бібліографічні (інформаційні, рекомендаційні та науково-допоміжні) видання ХДНБ з питань техніки та економіки в системі інформації".
1429. 1976-1981. На базі алфавітно-предметних покажчиків (АПП) до галузевих розділів систематичного каталогу створено зведений АПП: укладалася картотека географічних позначень, систематична контрольна картотека.

1977

1430. 1977, на 1 січня. Фонд бібліотеки становить 4961656 примірників, у т.ч. книг – 2646973, журналів – 1311097, газет – 29213, карт – 3071, нот – 86120, грамплатівок – 2108, образотворчих видань – 68876, мікрофільмів – 151, стандартів – 31986, описів винаходів – 580287.
1431. 1977, на 1 січня. У штаті бібліотеки 320 працівників, у т.ч. бібліотечних – 255, серед яких 173 мають вищу освіту, 105 – стаж роботи понад 10 років.
1432. 1977, лютий. Читачам газети "Красное знамя" було надано можливість ознайомитися з бібліографічним оглядом видань різних часів про Харківщину із фондів ХДНБ.
1433. 1977, квітень. Працівники ХДНБ брали участь в організації занять для іноземних студентів "Моя Батьківщина – В'єтнам", "Російська мова на земній кулі". Студенти подарували бібліотеці книги в'єтнамських авторів.
1434. 1977, 1 липня. Створено сектор обробки літератури та організації каталогів у відділі іноземної літератури.
1435. 1977, травень. Спільно з міською радою ВТВР працівники ВТЛ брали участь у семінарі винахідників і раціоналізаторів Велико-Бурлукського району Харківської області.

1436. 1977, 1 липня. Створено інформаційно-бібліографічний і науково-бібліографічний відділи на базі науково-бібліографічного підрозділу ХДНБ.

1437. 1977, жовтень. Фахівці науково-бібліографічного відділу ХДНБ підготували доповідь "З історії довідково-бібліографічного обслуговування в ХДНБ" на науково-практичній конференції, присвяченій 60-річчю Великого Жовтня.

1438. 1977, листопад. Спільно з Харківським центром НТІ ХДНБ підготувала перегляд документів для учасників УІІІ Всесоюзної конференції з питань бетону і залізобетону.

1439. 1977. На міській науково-практичній конференції, присвяченій питанням роботи бібліотек з недрукованими та аудіовізуальними матеріалами працівник відділу нотних видань та звукозаписів виступив з повідомленням "Фонди грамплатівок ХДНБ та їх відображення в системі каталогів".

1440. 1977. ХДНБ брала участь у республіканському дослідженні "Використання місця і ролі поточних та ретроспективних видань державної бібліографії в інформаційній роботі". До Книжкової палати УРСР надіслано матеріали про використання бібліографічних видань в ХДНБ.

1441. 1977. Здійснено дослідження "Краєзнавчі каталоги універсальних, масових та бібліотек інших систем та відомств". Бібліографи-краєзнавці ХДНБ вперше проаналізували специфіку роботи бібліотек великих промислових центрів Лівобережної України, ознайомилися з умовами краєзнавчої роботи в обласних, масових міських та районних бібліотеках Харківського, Донецького та Ворошиловградського регіонів.

1442. 1977. Вивчалася тема "Дослідження технології шляху книги в процесі обробки літератури". Підготовлену інструкцію "Шлях книги у процесі обробки в Харківській державній науковій бібліотеці ім. В.Г.Короленка" (Х., 1977) надіслано у бібліотек Харківської зони.

1443. 1977. ХДНБ було залучено до республіканського дослідження "Динаміка читання і читацького попиту різних соціально-професійних груп". Працівниками підготовлено узагальнюючі матеріали за темами НДР "Рекомендаційна бібліографія в системі пропаганди книги".

1444. 1977. Вивчалися питання "Відповідність бібліотечних норм умовам праці в ХДНБК", "Повнота укомплектованості окремих розділів фонду ХДНБК у відповідності з запитами основних категорій читачів та завданнями бібліотеки".

1445. 1977. На прохання Державної бібліотеки СРСР ім. В.І.Леніна були підготовлені і надіслані доповнення та виправлення до таблиць ББК (Вип.5 "Науки про Землю"), до інструкції "Организация систематических каталогов Государственной библиотеки СССР им. В.И.Ленина", а також узагальнені матеріали про досвід роботи з організації систематичного каталогу в ХДНБ.
1446. 1977. Відділом зберігання фонду ХДНБ розроблено і надіслано до бібліотек Східної України методичні матеріали "Порядок відбору та передачі маловикористовуваної літератури на депозитарне зберігання". На семінарі зав.відділом зберігання фондів ЦС в м.Лозова була прочитана лекція "Депозитарна система зберігання книжкових фондів".
1447. 1977. До Державної бібліотеки СРСР надіслано пропозиції щодо удосконалення методики опису стародруків кирилівського шрифту, а також список нелегальних російських видань, що зберігаються у фонді ХДНБ.
1448. 1977. Підготовлено аналітичний огляд роботи бібліотек УРСР за 1976 рік на допомогу промисловому виробництву.
1449. 1977. Працівники ХДНБ здійснили 31 виїзд, відвідали 203 бібліотеки УРСР. Проведено перевірку роботи за різними напрямками бібліотечної справи. Узагальнено досвід роботи бібліотек Готвальдівського району Харківської області, бібліотек Донецької, Дніпропетровської областей.
1445. 1977. На основі вивчення досвіду роботи ЦМБ і бібліотек Дзержинської та Київської ЦС Харкова розроблено методичні рекомендації щодо організації краєзнавчих картотек на допомогу масовим бібліотекам великих міст УРСР.
1451. 1977. На пленарному засіданні Обласної міжвідомчої ради було заслухано доповідь методистів ХДНБ "Робота бібліотек Харківщини до 60-річчя Великого Жовтня".
1452. 1977. До бібліотек Харківської зони надіслано методичні матеріали про пісенний літопис Країни Рад, а також нотографічний покажчик "Ми відстояли весну".
1453. 1977. Працівники ХДНБ вивчали досвід науково-дослідної роботи великих бібліотек, у т.ч. Державної бібліотеки СРСР ім. В.І.Леніна, Публічної бібліотеки ім. М.Є.Салтикова-Щедріна, ДПНТБ Сибірського відділення АН СРСР, Республіканської бібліотеки Естонської РСР, Державної бібліотеки Білоруської РСР.

1454. 1977. Підготовлено матеріали про координацію комплектування бібліотечних фондів у Харкові і надіслано до періодичного видання ЮНЕСКО.
1455. 1977. На прохання Державної бібліотеки СРСР надіслано матеріали про документний фонд ХДНБ до "Зведеного каталогу російських нелегальних і заборонених книг і періодичних видань XIX ст.".
1456. 1977. Розроблено і запроваджено в практику "Шляховий лист" для передачі літератури до відділів ХДНБ.
1457. 1977. Було видано 35 методико-бібліографічних та інформаційних матеріалів, з них надруковано на "Ромайорі" – 25, у видавництвах – 10. Загальний обсяг друкованої продукції становить 115,5 друк арк., тираж – 9400 (на "Ромайорі") та 99320 (у видавництвах).
Основне місце посідають посібники з пропаганди технічної літератури (40%), загальнополітичної та економічної – 32%. Розширилося коло видань з пропаганди літератури на допомогу молоді – 18%.
Підготовлено науково-допоміжні покажчики: «Наука на службе охраны природы» (2,3 друк арк.); Уклад. Б.Я.Черниш; «Конвейеры: Указ. описаний изобретений к авторским свидетельствам и патентам… /Уклад. В.М.Созонова, З.М.Калініченко (5,5 друк арк.).
1458. 1977. Працівники сектора краєзнавчої бібліографії брали участь у підготовці 2-го видання "Харьков. Справочная книга".
1459. 1977. Підготовлений спільно з товариством "Знання" бібліографічний покажчик "Нова ера в історії людства" (Х., 1977) надіслано до обласних бібліотек Харківської зони.
Складено картотеку "Історія революції 1917 р. в назвах вулиць та площ Харкова".
1460. 1977. Під керівництвом викладача краєзнавчої бібліографії Л.Ф.Павличенко 120 студентів ХДІК надали допомогу у бібліографуванні матеріалів для каталогу "Харківщина".
1461. 1977. Бібліотека одержала 216676 друк. од., у т.ч. 124644 пр. книг, нотних, картографічних та інших неперіодичних видань, 43488 журналів, 48544 газети. Провідне місце посідають документи з техніки (52,8%), соціально-економічна література (17%) та науково-природнича (11,4%).
1462. 1977. Як і минулими роками, ХДНБ надавала допомогу у докомплектуванні регіональних бібліотечних фондів. Було передано 2942 пр. Харківський ОУНБ, 1522 пр. – Харківському інституту культури,
1208 пр. – Харківському центру НТІ, 3790 пр. – ЦБС Московського

району Харкова, 799 видань польською та німецькою мовами – будівникам газопроводу "Оренбург – Західний кордон" та ін.
1463. 1977. До обмінного фонду ХДНБ надійшов 33931 пр. видань, що на 12149 пр. більше ніж в 1976 р. Протягом року бібліотекам та іншим установам передано 29621 документ.
1464. 1977. 572 примірника друкованої продукції ХДНБ було передано 200 бібліотекам та іншими організаціям Радянського Союзу.
1465. 1977. У рамках міжнародного книгообміну ХДНБ одержала 2000 книг і періодичних видань. Бібліотекам-партнерам надіслано 1355 примірників.
1466. 1977. Було надано шефську допомогу бібліотекам Краснокутського району в комплектуванні книжкових фондів. Цим установам відправлено 238 пр. видань.
На замовленням ХДНБ передала 2 книги Публічній бібліотеці ім. М.Є.Салтикова-Щедріна, 13 книг – Іванівській ОУНБ, 8 книг – краєзнавчим музеям Ворошиловграда, Ульянівська, 15 книг – Харківському історичному музею.
1467. 1977. Здійснено опис і ксерокопії титульного аркуша та кількох сторінок придбаного видання «Думы. Исторические стихотворения К.Ф.Рылеева» (Лейпциг, 1872) надіслано до Державної бібліотеки СРСР ім. В.І.Леніна, яка оголосила всенародний розшук цього та інших рідкісних видань.
1468. 1977. Розширилися зв'язки з видавництвами соціалістичних країн. Видавництво "Дітц" (Берлін) надіслало бібліотеці "Лексикон Великої Жовтневої соціалістичної революції" та "Ілюстровану історію Великої Жовтневої соціалістичної революції", видавництво "Дельта-Прес" (Белград) – книгу Драгіша Поповича "Сибір – чудо без чудес" і багато інших.
1469. 1977. Було передано до республіканських бібліотек-депозитаріїв 2200 книг татарською і башкирською мовами, які не користуються попитом читачів ХДНБ.
1470. 1977. У додаткові книгосховища бібліотеки (вул. Данилевського, вул. Артема) переміщено 150 тис. видань.
1471. 1977. Організовано алфавітний каталог (обсяг – 5,5 тис. карток) книг підсобного фонду відділу технічної літератури, в якому зосереджено відомості про видання з 1964 р. українською та російською мовами (книги, брошури, продовжувані збірники, бюлетені, документи на

нетрадиційних носіях) з питань винахідництва, патентознавства та стандартизації.

1472. 1977. До ХДНБ записався 36951 читач (у 1976 р. – 31802), у т.ч. 6608 наукових працівників, 1142 викладача середніх учбових закладів, 14224 фахівця народного господарства. Було зареєстровано 301574 відвідування.

1473. 1977. Організовано прийом читацьких вимог на видання з фонду основного книгосховища за диспетчерськими сітками. Контроль за терміном їх виконання здійснювали працівники диспетчерської групи.

1474. 1977. Протягом року працівники ВТЛ представили 60 тематичних переглядів (6810 пр. нормативно-технічних і технічних документів) для 4315 науковців, фахівців у технічній галузі.

1475. 1977. Спільно з інформаційно-обчислювальним центром організації і управління торгівлі Харківського облвиконкому, ВНДІ Гідропривід, Верстатозавод, Будинком техніки та іншими організаціями і установами Харкова працівники ВТЛ, ВІЛ, ІБВ провели 21 день спеціаліста, брали участь у днях якості (Харківське управління проектно-монтажних робіт), днях науки "Науково-технічний прогрес у хлібопекарській промисловості" і "Підвищення якості продукції в пивобезалкогольній галузі".

1476. 1977. Відбулася зустріч читачів і працівників ХДНБ з українським письменником Л.Тендюком, автором книг про подорожі до островів Самоа, Таїті, Фіджі, Кука та ін.

1477. 1977. На замовлення підприємств, організацій підготовлено 34 письмові довідки. Довідку з теми "Просочення тканин та волокон смолами" було надіслано до шести установ.

1478. 1977. Працівники ХДНБ брали участь у проведенні дня актора в Харківському театрі юного глядача.

1479. 1977. Організовано прослуховування магнітного запису бесід про порядок запису до ХДНБ, обслуговування читачів у спеціалізованих відділах.

1480. 1977. 120 установ і організацій України одержують щоквартальний покажчик-видання ХНБ "Новая литература по энергетике, радиоэлектронике, машиностроению, экономике и организации промышленного производства".

1481. 1977. Для юнацтва традиційно організовувалися творчі зустрічі, звіти харківських митців-письменників В.Омельченка, М.Шаповалова, композитора В.Птушка, художника Б.Інгора.

1977. Рада з наставництва при ХДНБ організувала диспут "Поговоримо про свою професію", конкурс "Кращий за професією".

1483. 1977. ХДНБ була експонентом ВДНГ УРСР. Творчу роботу колективу бібліотеки відзначено дипломом 1 ступеня, 33 працівника одержали грошові премії.

1484. 1977. Триває будівництво 13-поверхового книгосховища бібліотеки. Здійснюються штукатурні роботи, проведено монтаж металоконструкцій, змонтовано стелажі на трьох поверхах, два кондиціонери.
Відремонтовано читацькі столи, кафедри видачі, замінено настільні лампи, реконструйовано вхідні двері.

1485. 1977-1982. Під час довгострокового дослідження з питань поточного комплектування в ХДНБ виявлено реальну картину укомплектованості фонду книгами, у т.ч. документами з питань техніки, економіки центральних і республіканських видавництв 1977, 1979 рр. у відповідності до інформаційних потреб провідних категорій читачів. Висновки наукової розвідки було покладено в основу плану впровадження результатів дослідження.

1978

1486. 1978, на 1 січня. У фонді ХДНБ – 5088793 документи, у т.ч.
95073 пр. видань у відділі обслуговування юнацтва.

1487. 1978, 30 січня. В ХДНБ відбулася зустріч читачів з колишніми в'язнями гітлерівських концтаборів.

1488. 1978, лютий. На науковій конференції ХДІК виступила зав. відділом А.О.Офіцерова з повідомленням про інформаційно-бібліографічну роботу ХДНБ.

1489. 1978, 13 травня. У відділі краєзнавчої роботи ХДНБ зібралася ініціативна група у складі істориків, журналістів, бібліотекарів на перше засідання клубу "Краєзнавець".

1490. 1978, червень. У ХДНБ відбулася зустріч читачів-краєзнавців. Темою обговорення був життєвий та творчий шлях Л.М.Толстого.

1491. 1978, липень. В ХДНБ відбулося засідання клубу книголюбів на тему "Життя та творчість В.Г.Короленка".

1492. 1978, кінець жовтня. Відбулося засідання клубу краєзнавців при ХДНБ на тему "Остап Вишня у Харкові"

1493. 1978, жовтень. У бібліотеці відкрилася книжкова виставка "Видавництва соціалістичних країн".

1494. 1978, 23-24 листопада. На базі ХДНБ відбулася республіканська міжвідомча науково-практична конференція з питань наукової організації праці та управління в бібліотеках. Серед повідомлень були такі: "Діяльність обмінно-резервних фондів ХДНБ та перспективи їх розвитку", "Впровадження НОП у ХДНБ ім. В.Г.Короленка".
1495. 1978, листопад. У ХДНБ відбулося засідання краєзнавців, присвячене творчості Г.Ф.Квітки-Основ'яненка.
1496. 1978. Працівники відділу систематизації та організації систематичних каталогів брали участь у Всесоюзній науково-практичній конференції "з оптимізації другого випуску таблиць ББК та впровадження ББК в практику роботи масових бібліотек".
1497. 1978. На двосторонньому семінарі СРСР-ВНР з питання обслуговування читачів літературою іноземними мовами (Москва, ВДБІЛ) працівник ХДНБ виступав з доповіддю "Обслуговування наукових працівників та спеціалістів народного господарства зарубіжними виданнями в індустріальному Харкові".
1498. 1978. Проаналізовано і узагальнено матеріали досліджень "Ефективність масових форм інформаційного обслуговування спеціалістів технічною та техніко-економічною літературою" та "Роль обласної бібліотеки в координації бібліотечно-бібліографічного обслуговування студентів". У рамках НДР "Бібліотечно-інформаційне обслуговування виробничих колективів в умовах невеликих міст" було надано допомогу базовим бібліотекам при впровадженні рекомендацій з поліпшення бібліотечно-бібліографічного обслуговування, підготовлено наукову статтю.
1499. 1978. Працівники бібліотеки брали участь у 2-му етапі республіканського дослідження "Динаміка читання і читацького попиту різних соціально-професійних груп". Під час виїзду до бібліотек Полтавщини здійснювалося збирання та аналіз даних.
1500. 1978. За результатами практичних досліджень ХДНБ підготувала "Методические рекомендации в помощь библиотекам по ведению краеведческих каталогов", "Единый профиль комплектования основного и подсобых фондов библиотеки им. В.Г.Короленко отечественными печатными изданиями" тощо.
1501. 1978. Вийшло друком 35 методико-бібліографічних, науково-допоміжних, рекомендаційних, інформаційних посібників, статей в журналах і місцевих газетах. Загальний обсяг видавничої продукції – 62,8 друк. арк., тираж – 26370 пр.

Була розроблена "Рабочая инструкция по подготовке к изданию библиографических и методических пособий", підготовлено такі методичні матеріали: "Видання обласних бібліотек республіки на допомогу пропаганді технічної літератури за 1977 рік", "Структура ХГНБ", "Участнику Республиканской межведомственной научно-практической конференции по вопросам НОТ и управления в библиотеках".

1502. 1978. Для службового користування надруковано "Інструкцію з оформлення систематичного каталогу Харківської державної наукової бібліотеки ім. В.Г.Короленка", підготовлено путівник "Харьковская государственная научная библиотека им. В.Г.Короленко" (Сост.: Н.Демидова, Л.Пятак, Н.Тимченко).

1503. 1978. Протягом року до бібліотеки надійшло 221145 примірників творів друку, у т.ч. 73795 книг, 42859 журналів, 47825 газет. Серед поточних надходжень соціально-політична література становить 25957 (16,5%), технічна – 88531 (54,6%), природнича – 17428 (10,7%) примірників.

1504. 1978. У структурі ВЗФ організовано сектор депозитарного зберігання. На таке зберігання відібрано 188 тис. видань із фондів ХДНБ.

1505. 1978. Із обмінно-резервного фонду ХДНБ передано бібліотекам та організаціям країни 29373 пр. книг, журналів, газет, зокрема Книжковій палаті УРСР – 521 пр., кафедрі технічної літератури ХДІК – 900 пр., Республіканськиій бібліотеці Грузинської РСР – 1173 пр. видань 1917–1920 рр. грузинською мовою), бібліотекам Краснокутського району – 1773 пр.

1506. 1978. Розроблено зразок подвійної читацької вимоги на видання з основного фонду. Як експеремент почалася видача читачам журналів за новою технологією.

1507. 1978. Спільно з бібліотекою автодорожнього інституту організовано вечір, присвячений 105-й річниці з дня народження С.В.Рахманінова. Захід відбувся за участю музикознавця Н.Литинської, студентів інституту мистецтв, артистів Харківської філармонії.

1508. 1978. На посаду заступника директора з наукової роботи ХДНБ призначено А.М.Перепечу, зав. науково-методичним відділом – А.О.Черевко, інформаційно-бібліографічним – А.Є.Офіцерову.

1509. 1978. Рада наставників ХДНБ організувала зустрічі молоді з ветеранами праці, конкурси "Кращий за професією", диспут "Поговоримо про свою професію", збір "Посвята у бібліотекарі". Стаття "Совет наставников", яку підготувала Є.М.Медяник, була відзначена премією "Срібне перо".

1510. 1978. Здійснено монтаж проміжного перекриття та стелажів на 9-му поверсі нової будівлі книгосховища, облицьовано фасад. Збудовано перехід із нового книгосховища до основного бібліотечного корпусу, змонтовано кручені сходи.
1511. 1978–1979. Упорядковано читацький алфавітний каталог періодичних видань. Його переведено на стандартні каталожні картки.
1512. 1978–1982. За результатами локального дослідження "Шляхи підвищення ефективності використання читачами каталогів і картотек ХДНБ" було визначено шляхи поліпшення параметрів системи каталогів і картотек, її інформаційно-пошукових і педагогічних якостей.
1513. 1978–1986. Тривке співробітництво з видавництвами "Техніка", "Будівельник", "Прапор" стало запорукою своєчасного виходу друком бібліографічних посібників з техніки, які готують фахівці ХДНБ.

1979

1514. 1979, на 1-е січня. Фонд бібліотеки становить 5226914 документів, у т.ч. 2738097 книг, 1374476 журналів, 30311 газет, 89534 грамплатівки, 69566 одиниць образотворчих видань, 33768 пр. держстандартів.
1515. 1979, 2 січня. Створено відділ краєзнавчої роботи на базі сектору краєзнавчої бібліографії науково-бібліографічного відділу. У структурі новоствореного підрозділу організовано сектори обслуговування читачів та краєзнавчої бібліографії.
1516. 1979, початок року. Введено цілодобову позавідомчу міліцейську охорону. Це дало можливість упорядкувати контрольно-пропускний режим, забезпечити збереження бібліотечного фонду.
1517. 1979, січень. На замовлення Обласного будинку художньої самодіяльності (м. Харків) підготовлено бібліографічний список нотних видань на тему "В сім'ї єдиній".
1518. 1979, лютий. На замовлення кафедри народних інструментів ХДІК підготовлено бібліографічний список "О народных инструментах и народных оркестрах".
1519. 1979, березень. Працівники ХДНБ брали участь у роботі семінару-практикуму масових бібліотек м. Харкова на базі Центральної міської бібліотеки ім. В.Г.Бєлінського.
1520. 1979, квітень. ХДНБ організувала семінар з питань краєзнавчої роботи для бібліотечних працівників регіону.

1521. 1979, травень. У ХДНБ відбулося засідання клубу краєзнавців, присвячене 150-річчю з дня народження письменника Г.П.Данилевського.
1522. 1979, липень. На замовлення методичного кабінету Комінтернівського районного відділу народної освіти підготовлено бібліографічний список нотних видань "В помощь музыкальным работникам детских садов".
1523. 1979, серпень. Працівники ХДНБ надали допомогу в організації краєзнавчої роботи підшефній Краснокутській центральній бібліотеці. Було упорядковано бібілотечний фонд, краєзнавчий куточок, доповнено інформацією каталог краєзнавчої літератури.
1524. 1979, серпень. На черговому засіданні клубу краєзнавців було заслухано повідомлення "С.Рахманінов у Харкові".
1525. 1979, 30 вересня. Відбулося чергове засідання клубу краєзнавців при ХДНБ, присвячене творчості академіка архітектури О.М.Бекетова.
1526. 1979, 31 жовтня. У ХДНБ відбулося засідання клубу краєзнавців, присвячене творчості художника С.Васильківського.
1527. 1979, жовтень. Працівники ХДНБ брали участь у роботі школи передового досвіду з питань краєзнавства, яка проводилася на базі Пархомівської сільської бібліоітеки Краснокутського району.
1528. 1979, листопад. Організовано виставку до 200-річчя Г.Ф.Квітки-Основ'яненка.
1529. 1979, грудень. На замовлення Харківської державної філармонії підготовлено бібліографічний список нотних видань "Концертный репертуар вокалиста".
1530. 1979. За запитами Державної бібліотеки ім. В.І.Леніна, Республіканської історичної бібліотеки підготовлено бібліографічні списки "Сатирічні журнали першої російської революції 1905–1907 років".
1531. 1979. Спільно з Харківською обласною організацією українського товариства охорони пам'ятників історії та культури підготовлено та надруковано покажчик літератури "В борьбе за Советскую власть на Харьковщине в годы иностранной интервенции и Гражданской войны (1918–1920)".

Видано краєзнавчий персональний бібліографічний покажчик "Сергей Иванович Васильковский" (Уклад.: Г.М.Каширіна, В.О.Ярошик).
1532. 1979. ХДНБ надала значну практичну допомогу у створенні каталогу "Харків" у ЦМБ ім.В.Г.Бєлінського. На основі інформаційного

масиву краєзнавчого каталогу ХДНБ за участю студентів ХДІК було складено 3000 бібліографічних описів.

1533. 1979. За результатами дослідження "Раціоналізація технологічних процесів у бібліотеці" підготовлено методичні рекомендації "Структура годового плана работы ХГНБК".

1534. 1979. Новими партнерами Міжнародного книгообміну ХДНБ стали Бібліотека інституту міжнародної політики та економіки НДР (Берлін), Бібліотека Академії суспільних наук при ЦК СЄПН (Берлін), Бібліотека інженерно-будівельного інституту (Коттбус, НДР), Інститут цементу (Дессау, НДР), Словацька технічна бібліотека (Братислава, ЧССР).

1535. 1979. За угодою з редакцією обласного радіо працівники ХДНБ підготували і передали в ефір інформацію "На допомогу спеціалісту про бібліографічні покажчики з актуальних питань сільськогосподарчого виробництва".

1536. 1979. Організовано алфавітні каталоги книг з підсобних фондів – *відділу україніки*. (відображає видання з кінця Х1Х ст.: книги, журнали, продовжувані збірники, бюлетені, автореферати дисертацій, картографічні, образотворчі видання, документи на мікроносіях українською та російською мовами) *та читального залу бібліотекознавства та інформатики* (містить 4,7 тис. бібліографічних описів видань з кінця XIX ст.: книг, журналів, продовжуваних збірників, бюлетенів, авторефератів дисертацій, ротапринтних, машинописних документів українською та російською мовами).

1537. 1979. Відділ технічної літератури організував тематичні перегляди видань у Будинку техніки для 155 установ та організацій Харкова і області.

1538. 1979. Протягом року 73 абонентам було надано 662 довідки про нові надходження описів винаходів.

1539. 1979. ХДНБ **с**пільно з Харківською обласною радою ВТВР організувала і провела семінар (м. Валки) "Стан винахідницької роботи у Валківському районі".

1540. 1979. Створено сектор інформації з проблем культури та мистецтва у інформаційно-бібліографічному відділі.

1541. 1970-ті - початок 1980-тих. Кожний третій рекомендаційний бібліографічний покажчик з техніки, який видано в Україні, підготовлено співпрацівниками ХДНБ.

ЗМІСТ

Наукове видання

Харківська державна наукова бібліотека
ім. В.Г.Короленка.
Події. Факти

Довідник
Частина 2
1944 – 1979

Редактор Л.П.Суворова

Підписано до друку   Формат паперу 60х84 1/16   5,0   друк. арк., 4,1 обл.-вид. арк. Папір для множ. апаратів. Тираж 90. Замовлення
Ксерокс ХДНБ ім. В.Г.Короленка, 61003, Харків-3, пров. Короленка, 18